

08 27510

2251
210-4/14
III

П-12.526

1939

СВІТ ДИТИНИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.
1939

РІК XX.
«СВІТ ДИТИНИ»

СІЧЕНЬ

Ч. I.

Лwów, Zimorowicza, 2.

В світлий день Різдва Христового і Нового Року

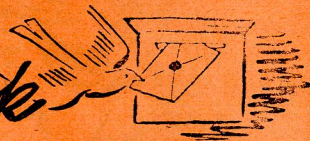
бажаю Вам, мої дорогі Читачки й Читачі, щастя здоров'я і всього того, чого самі собі бажаєте. Колядуйте і веселіться, мої любі Друзі, — та не забувайте і про мене, Вашого найширшого друга і дорадника. Я певний, що в ті Святочні дні, коли будете радіти Ялинкою, яку Вам Ваші добрі родичі прикрасять щедрими дарунками — згадаєте і про мене та подумаєте, чи і я маю такі веселі та радісні Свята. Знайте ж тоді, мої Приятелі, що найбільшу радість зготовите мені тоді: коли в те Велике Свято поставите собі причинитися до того, щоб я міг і на далі працювати для Вас іще краще, як дотепер. А станеться це тоді, коли кожне з Вас само впаде точно передплату за свою газетку і підчас тих Свят приєднає мені бодай одного нового передплатника. Чим більше Вас довкруги мене обєднається, любі Друзі — тим сильніша буде наша громадка і тим певніше та скоріше усміхнеться нам краща доля!

Христос Раждається!

Ваш „СВІТИК“.

*Пиши до вас
листочок*

Олесь Бабула в Березині на Волині: Твій листик і рисуночок дуже мені припали до вподоби. Рисуночок заховай собі на пам'ятку до свого редакційного архіву. Колись, як прийде час, то його помішу на своїх сторінках. Старайся, любий Олесю, промовувати мені дорогу, щоб міг я доходити до кожної української дитини на Волині.

Списки книжечок, про які питав у листі, я поручив Адміністрації, щоб вислала Тобі. Чи одержав? Спробуй собі конечно цю збірку книжок, яка має заголовок «ІСТОРИЧНА ЛЕКТУРА». Це дуже гарні книжечки. Їх треба голосно читати, щоб багато осіб в хаті могло слухати про те, що в тих книжечках пишеться про українські діти...

Пиши до мене якнайчастіше. Здоров був, мій дорогий Друже!

Люся Піляївна в Кармен дель Парана: Бажану книжечку вислав Тобі. Чи вже дійшла до Твоїх рук? За неї ще дішлеш мені ще 2 пези.

Щиро дякую Тобі за Святочні побажання. Я знаю, що Тобі скучно за Ялинкою, якої в Парагваї немає — бо й снігу там теж ніколи немає. Але хоч добре, що св. Миколай про Тебе не забуває і приходять туди з дарунками. Галини Круглої вже в Єгипті нема. Як бажаєш переписуватися з читачками «СВІТИКА» то я подам Твою адресу у рубриці «БАЖАЮТЬ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ», а певне багато читачок охоче до Тебе напише листики, а головне мої любі приятельки зі Школи СС. Василянок у Станиславові.

Микола Стефанюк і Олекса Осипчук у Тоболках: Як поступає Вам наука матірньої мови? Я дуже бажав би дістати від Вас листики писані по українськи. Здорові були!

В.П. Григорій Головчук в Горвачанах (Босня): Вашого листа одержали. Вашим внукам вишлемо газетку і книжечки, щоб мали що читати і щоб знали, що вони діти великого українського народу! Передайте від нас усім ширий привіт.

Пишіть, як удалася коляда! Хто ходив з Вертепом, а має добру світлину (фотографію) учасників Вертепу, нехай пришле чимскоріше, щоб помістити її в «Світику» за місяць лютий.

Із Вертепом - колядою...

Долинками і горбками,
Доріжкою сніговою —
Йде розсміяна дівтора
Із Вертепом - колядою.

Йдуть три Царі, йдуть Ангели,
Пастушки йдуть з паличками,
Чути гамір, чути сміхи
Попід людськими хатами.

Жид у Чорта щось торгує,
Смерть косою усім грозить,
Збоку Ірод поступає
Меч у руці гордо носить!

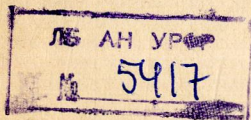
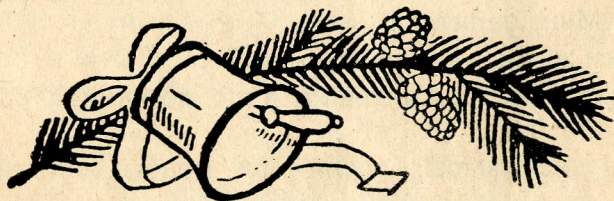
Йде Максимцьо, йде Богданко,
Славцьо, Ромко і Микола, —
Йде Маруся, йде Оленка —
Звеселиться „Рідна Школа“.

Звеселиться „Рідна Школа“,
Звеселиться рідна хата,
Що росте у нас дівтора
І свідома і завзята.

Звеселиться край ввесь рідний
Всі міста, містечка, села, —
Вся землиця наша люба
Заспіває враз весела...

Що Предвічний народився
І на небі зірка сяє,
Ірод згинув, ад сумує,
Хор ангелів з хмар співає.

Юра Шкрумеляк.

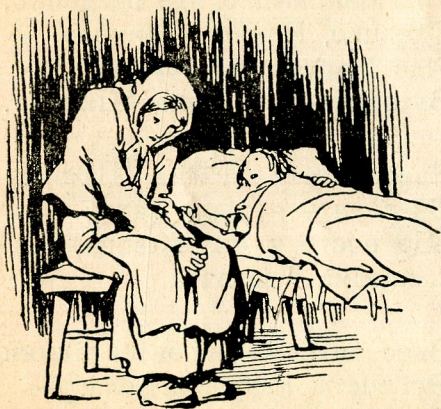
Як звірі ялинку вбирали.

В одній убогій хатині під лісом жила вдова з малою донечкою. Донечка довго вже хорувала і бідна мати дуже тим журилася. Вона не мала за що не тільки ліків донечці купити, а й їсти не мала їй що дати. Заледви дровець з ліса могла принести, щоб трохи в хаті затопити.

Саме надходили Різдвяні Свята. Сумно сиділа бідна мати-вдова біля хорої дитини і питалася:

— Що будемо робити, доню? Що тобі їстоньки зготовити, щоб тобі трохи полекшало? Скажи, може я піду до сусідів та хоч для тебе щось на свята випрошу...

— Ніщо мені, мамусю, не pomoже — сказала донечка — тільки знаю, що помогло б мені одно: Якби так могли ви мені ялинку принести та на Різдво її красно прибрати, так, як не раз у нашого вїйта вбирають — тоді я напевно поздоровіла б і встала б!...

— Звідки ж я тобі, доню, ялинку візьму? Вбогі ми... Ні ялинки защо купити, ні солодошів, ні прикрас на ялинку... Де нам до вїйта рівнятися, доню...

І мати ще більше журилася.

А в хаті песик невеликий, чорний був, Каро називався. І кітка була, Міця називалася. Дівчинка дуже любила песика і котика, завжди їх пестила, доглядала,

собі від уст відіймала, щоб вони не терпіли голоду. І всни, ті звірятка, дівчинку за те дуже любили.

Почув песик ту сумну розмову і подумав собі: „Мушу я їм допомогти!...

І тихо викрався з хати та й скочив до сіней до кітки Міці тай каже:

— Слухай, кітко, так і так... Мусимо ми нашій вдові і її добрій донечці допомогти... Вона хоче ялинку і мусить її мати...

А кітка Міця запитала:

— Звідки ж ми ялинку візьмемо?...

— Не питайся, тільки ходімо в ліс, де ялинка росте, а там уже якось воно буде...

А в лісі, на узліссі, росли три молоді ялинки. Довкола

стояв глибокий сніг і ялинки також були вкриті снігом, мов білим кожухом. Дві з них нахилилися до себе і говорили:

— Ах, сестричко, чи знаєш, що Різдво іде і люди ялинки з ліса беруть та красно їх вбирають в честь Ісусика і на втіху дітям добрим... Коли б так мені такою різдвяною ялинкою стати... Наприклад у якогось багатого пана... Бо чим багатіший, тим краще ялинку вбирає...

— Правда твоя! — сказала друга ялинка — і я хотіла б такою різдвяною ялинкою стати, десь у багатім домі... Та шкода надіятися... Сюди, в цей ліс, тільки вбогі селяни заходять. Вони не вміють ялинки вбирати. Або як вбирають то дуже бідно...

— А я хотіла б і до бідного селянина-дроворуба потрапити! — сказала нагло скромна третя ялинка, що стояла збоку і тільки слухала розмови. — Мені все одно, де, бо всюди яснілаб я на славу Божу і на людську втіху...

Тільки так вона сказала, як надійшли з села пес Каро і кітка Міця. Вони підійшли до скромної ялинки і станули. Пес зачув останні її слова і сказав:

— Ялинко, коли тобі все одно, то ми саме такої потребуємо. Треба нам принести ялинку одній убогій і хорій дівчинці...

— Добре! Я годжуся радо! — втішилася ялинка і рушилася так, що аж сніжок з неї посипався на землю.

— Ти дуже гарна, ялинко! — сказала кітка Міця. — Та ти будеш іще краща — коли ми тебе приберемо...

Але по хвилині вона сама запитала песика Кара:

— Та як ми її і чим приберемо?...

Пес Каро, що нераз заглядав до багатіших домів, де на Різдво прикрашують ялинки, сказав:

— Передовсім мусимо мати світло... Свічечки, щоб їх націпити на ялинку і засвітити...

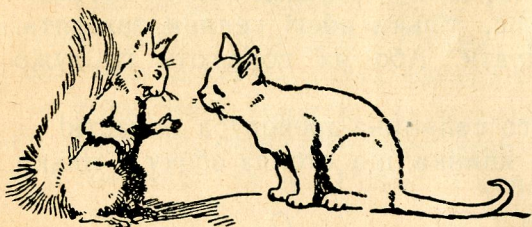
— Ба, але звідки їх узяти, ті свічечки? — запитала кітка безрадно.

Каро також поглянув на ялинку і на Міцю досить сумно та й задумався. Але нагло щось добре прийшло йому до голови,

бо він підніс голову догори, просто в небо, що світило тисячами зірок, і сказав:

— Небо, небо! Чи не дало б ти нам трохи своїх зірок для нашої ялинки? Ми мусимо мати світло на ялинку, та нема де дістати. А тобі не пошкодить, коли скинеш нам жмінку тих зірок. І так їх багато маєш...

— Або я знаю!... — сказало небо, трохи горде, що Каро так просить у нього світла. — Може й правда, що мені не пошкодить... То маєш тут жмінку зірок... Тільки пам'ятай, мусиш мені потім показати ту ялинку, як вона вже буде в хаті. Хочу бачити її...

— Добре, покажу тобі ялинку! — сказав Каро.

І небо сипнуло на ялинку пригорщу зірок і вони заясніли на ялинці так красно, що ялинка не почувалася з радости.

— Бачиш? — сказав пес Каро до Міці. — Та це ще не кінець. Нам треба оріхів, щоб почіпляти на ялинку. Я подбав про зорі, то ти мусиш подбати про оріхи. Це трохи лекше...

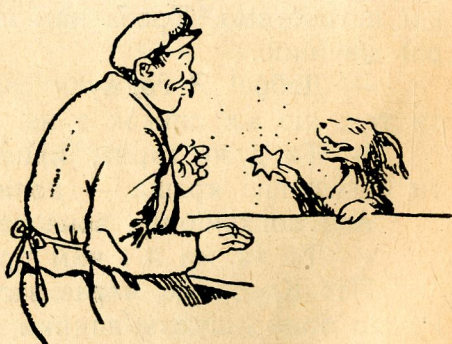
— Добре, я подбаю! — сказала кітка. — Тут недалеко живе моя своячка, вивірка Гризишишка. Піду до неї та попрошу трохи оріхів для нашої ялинки.

Кітка побігла до вивірки, розказала їй у чому річ, і за малу хвилину вернулася з торбиною оріхів. Навіть вивірка прибігла і сама помагала завішувати орішки на деревину.

— Здалося б нам іще трохи снігу... — сказав пес. — Але не того правдивого, тільки штучного, бо правдивий розтопиться в хаті...

— Не бійся, не розтоплюся! — сказав сніжок. — Візьми мене, прошу, а я вже буду триматися купи, щоб тільки не розтопитися.

Пес Каро таки взяв того снігу і насипав його на ялинку.

— Та це ще не все! — сказав пес. — Нам треба ще всяких цукорків і медяничків, бо ялинка мусить бути така, як у війта. Я бачив її раз крізь вікно. На ній було повно цукорків і медяників. А де ми того наберемо? Я знаю, де їх можна купити.. Але ж я не маю грошей... Та може... Так! Я візьму

одну зірку, бо і так маємо їх досить, і понесу склепареві, може він за зірку дасть цукорків...

Каро взяв з ялинки одну зірку, ту найменшу, і побіг до склепаря.

— А маєш ти гроші? — запитав склепар, — коли Каро зажадав цукорків.

— Грошей не маю, але маю щось досить цінне... — сказав Каро. — Ось подивіться, чи ця зірка варт щось у вас...

— Зірка? — здивувався склепар. — Та за цю зірку я тобі дам і цілий свій склеп!..

— Не треба мені цілого склепу, тільки дайте повний кошик усячини на ялинку і на свята...

Склепар набрав цукорків, медяників, та всякого печива і їстива, та й ще пляшку доброго вина, наповнив тим усім великий кошик і дав Карові.

Врадуваний Каро приніс кошик на поляну і тоді докінчили прикрашувати ялинку. Та коли прийшлося йти до вдовиної хати, ялинка зажурилася:

— Не знаю, як піду я з вами, бо мене тримає коріння, а ви не маєте чим мене зрубати...

— Нема журби! — сказала вивірка, — Зараз я покличу свої діти!

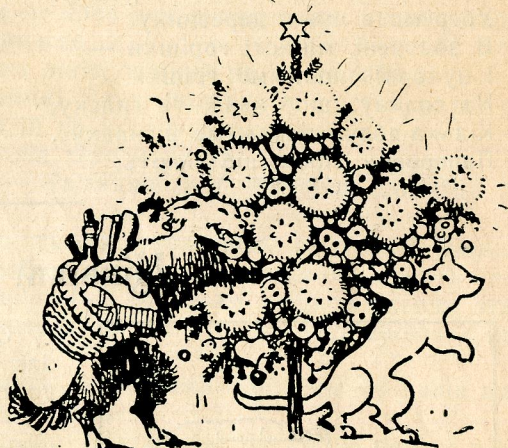
Вивірка свиснула і вмить прибігло кількоро її діточок та взялися підгризати коріння, аж ялинка могла вільно ступити з місця. Тоді пес Каро і кітка Міця попрощалися з вивіркою й пішли з ялинкою, підтримуючи її з боків лапками, бо ялинка не вміє добре ходити.

За якої пів години відчинилися нагло двері в убогій хатині під лісом і до хати ввійшла ялинка, що світила своїми зірками, як ніодна інша ялинка на світі.

— Мамо! Ялинка! — закликала радісно дівчинка...

— Ялинка, ще краща, як та, що я бачила її колись у нашого вїта!... — сказала мати.

Ялинка станула серед хати і тоді дівчинка сплеснула з утіхи руками і схопилася з ліжка, цілком, цілком здорова. А тимчасом увійшов і пес Каро і поставив на стіл кошик, повний усякого святочного печива і ласощів. Радости не було кінця. Вдова за-

топила в печі, аж сніг на ялинці почав топитися, хоча і як він старався дотримати слова...

А коли так усі, і пес Каро, і кітка Міця, засіли до стола і стали споживати святочні страви, пес Каро нагадав собі, що мусить сповнити обіцянку, дану небові. Він схопився з місця і відслонив віконце. І глянуло небо тисячами своїх зірок у ту бідну хатину і весело всміхнулося, бо воно знало, що своїми зірками причинилося до тої краси і втіхи. І в хаті від того ще стало веселіше. І полинула в небо пісня радості:

„Бог Предвічний народився...“

Прися Мадер.

ПЕРША ЯЛИНКА.

Незадовго прийдуть свята, мій
[синку!

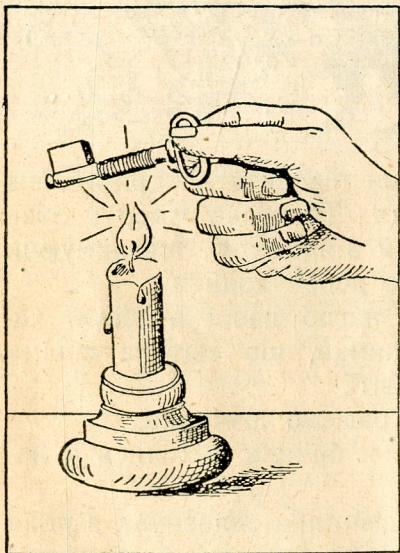
Уберемо в чічки деревинку:
В золочені, міністі горішки —
І цукорків повісимо трішки.
На долину, щоб зважити гильку,
Кілька яблук завяжемо в сільку...
Паперових зірок, що сіяють,

Ланцюшків, що так красно зви-
[сають...

І волосся позичуть ангели,
Ним рівненько галузки пристелим.
Як вже буде ялинка багата,
Приведемо в кімнатку і тата —
Він свічки колірові засвітить —
Буде мама зі синком радіти...

Іванка Трешневська-Савицька.

Цікавий досвід.

Одного дня Ромко «Гальопасе» сказав до своїх товаришів, що прийшли до нього в відвідини:

— Покажу вам, товариші, свою найновішу штуку!

— Яку? — закликали всі хором.

— Буду держати звичайну нитку над огнем і вона не згорить.

— Е, це неможливе! — сказав Славо Певний.

— Отже глядіть!

І Ромко взяв довгий кусень звичайної білої нитки і навинув її густо на великий ключ від дверей. Відтак засвітив свічку і став легенько обертати ключем понад полум'ям свічки. І справді — нитка не загоріла.

Тайна тої штуки лежала в тому, що всю горяч з полум'я свічки вхлюнювало в себе залізо і тому нитка не

тліла. З хвилиною, як ключ стане горячий — то доперва тоді нитка зачне спалюватися. — Ану, спробуйте самі перевести цей досвід!

Маріянна Фідлер.

В РІЗДВЯНУ НІЧ...

Сценічний образ у двох відслонах.

Дієві особи: Марійка — 11 літ. — Оленка — 7 літ. — Ісусик,
Ангели — з саночками. — Русалки.

ПЕРША ВІДСЛОНА.

Сцена представляє вбогу кімнату. Оленка нахилилася сумно над своєю лялею в колисочці. Марійка входить.

Марійка: Що ж, сестричко? Твоя ляля ще слабенька? Все ще лежить у ліжечку?

Оленка: (поважно) Ах, так! Вона не хоче мені виздоровіти... Вже й лікар був два рази і нічого не помагає...

Марійка: Певно не хоче заживати ліків, тому й не лекшає їй.

Оленка: О, моя ляля є дуже чемна! Вона заживає лікарство, а ще до того за кожним разом даю їй по кусочку чоколяди...

Марійка: Ах, так! То вона саме від того й хорує!

Оленка: Ох, моя бідна дитина! — Та скажи мені, Марійко, що маю робити зі своєю лялею.

Марійка: Ой, сестричко, чи то тільки твоя ляля хорує? Я більше журюся тим, що наша мамуся вже кілька місяців лежить хоренька! Нераз бачу, як наш любий батенько нишком сльози втирає. Боже, коли то наша мамуся встане і знову буде весело в нашій хаті?

Оленка: Мамуся? Так, бідна мамуся... Та скажи, Марійко, чи наша мамуся ще більше хорує, як моя ляля?

Марійка: Ох, ти ще справді мало-що розумієш... Чи ти не бачиш різниці між своєю лялею і нашою доброю матусею? Таж подумай тільки, що коли станеться щось такій лялі, наприклад: вона зломить собі руку, чи ногу, чи навіть і голова їй відпаде, — то можемо понести її до склепу з забавками і дати направити, або таки виміняти за нову лялю. А чи ж хореньку або помершу матінку можна замінити за нову? Скажи, чи ти заміняла б нашу мамцю за якусь іншу?

Оленка: Ох, ні, Марійко! Такої мамусі, як наша, ніде в світі не знайдемо! Я не міняла б її за ніщо в світі.

Марійка: А бачиш! Я так само. І тому мусимо подбати, щоб наша мамця прийшла до здоров'я і могла знову з нами співати і бавитися і на проходи ходити.

Оленка: Так, так, сестричко, — мусимо! Але чи ти знаєш, де шукати ліку і рятунку нашій мамусі?

Марійка: На превеликий жаль — не знаю ще ніякого рятунку. Тільки знаю, що можемо мамусі бодай полекшити її біль і смуток, коли сидимо тихо і чемно; коли ти не кричиш і даєшся мені одягнути так слухняно, як сьогодні. Мамця тішиться, коли ми чемні і від того їй лекшає.

Оленка: То я буду від тепер чемна, дуже чемна. Буду сидіти тихенько, не буду кричати, не буду скакати, ні бігати, щоб наша мамуся мала хоч маленьку втіху. А ти, Марійко, візьми книжечку та читай мені щось цікаве. Я буду цікаво слухати і тим лекше заховаємо спокій у хаті...

Марійка: Добра думка, Оленко! Я візьму одну книжку з казочками... *(бере з полицки книжку)* Ось, вона. Я ще й сама всього не прочитала. Ну, що прочитати? Може щобудь, де тільки відкрию книжку...

Оленка: Так, щобудь, там певно все цікаве! — Ну, що там?

Марійка: Казочка називається: «Чарівна квітка». Послухай: *(читає)*
 »Раз захорувала дітям одна добра мати, важко захорувала і по-ложилася в ліжку. Вона була така хоренька, що вже й лікарі не вміли знайти їй ліку і втратили надію. Аж одного дня заглянула до тієї хати стара лісова бабуса, що збирала в лісі всяке зілля і зналася на ньому. Вона йшла з ліса і повернула в хату погрітися трохи біля печі, бо на дворі був мороз і завірюха. Діти поховалися по кутках, бо вони боялися старої. Здавалося їм, що це мусить бути відьма-чарівниця. Але бабуса не була ні відьма, ні чарівниця. Вона була добра жінка, що зналася на зіллі і старалася не раз допомогти хорим людям. Вона вислухала оповідання хорої матері і сказала, сумно хитаючи головою: »Я знаю вже, що могло б допомогти! Далеко, в глибині ліса, де вже й мало-хто заходить, є в скалі дика печера, а з неї випливає срібний струмочок, — але тільки при сяйві місяця. А над тим струмочком — також тільки при світлі місяця — ростуть корчі з великим зеленим листям і з квітками, подібними до зір. Але вони розцвітають тільки для того, хто приходить туди відважно і з любовю та з сильною вірою, що та квітка допоможе милій особі. Як тільки зацвітуть, треба їх зірвати і понести додому... А коли хорий притисне ті квітки до грудей, зараз увесь біль його пропадає, давня сила і здоров'я вертає«... *(перестає читати і говорить до Оленки)* — Ох, сестричко, ти чуєш? Ти розумієш? Я не можу всидіти на місці. Мені здається, що це не казка. Мені здається, що там у лісі справді мусить бути рятунок для нашої мамусі. Я піду шукати його, того чарівного зілля! *(Зривається з місця, кладе книжку на стіл)*.

Оленка: І я піду з тобою, сестричко! Мусимо допомогти нашій матусі! Візьми мене з собою! Я також хочу шукати чарівного квіту для нашої матусі...

Марійка: Добре, сестричко! Підеш зо мною! Не будемо тут уже сидіти і тільки сумувати. *(по хвилині)* Та чи ти, Оленко, не будеш боятися? В лісі темно і дорога далека...

Оленка: Так — трошки мені лячно...

Марійка: Бачиш — а це не сміє бути! Ми мусимо бути відважні і йти туди з любовю і з вірою... Так написано в книжці, ти чула, бо інакше не вдасться нам знайти тую квітку...

Оленка: Ні, ні, Марійко, я не боюся! Нічого не боюся! Візьми мене. Я піду відважно. Чей-же ти візьмеш мене за ручку...

Марійка: *(бере Оленку за руку)* Ну, то ходімо! Шкода кожної хвилини!.. Господи, допоможи нам!...

(Скоро виходять з кімнати).

ДРУГА ВІДСЛОНА.

*Сцена представляє густий ліс. Посередині невелика полянка.
Діти опинилися біля тієї поляни.*

Марійка: Ну, ти вже не можеш далі?

Оленка: Я дуже втомлена...

Марійка: То відпочнемо трохи. але не довго, бо вже вечоріє... Чого ти так тиснешся до мене, Оленко? Боїшся? Ти ж казала...

Оленка: *(збентежена)* Та ні.. Чого блятися... Ти ж біля мене...

Марійка: Вважай-же, Оленко! Ми вже в казковому лісі. Подивися туди — ті білі високі берези, чи не подобають вони здалека на високі стрійні русалки в білих шатах? А їх довге безлисте віття — чи не подібне тепер до темного волосся? Та ти не лякайся, сестричко... Глянь, як сонечко ще гарно заглядає крізь верховіття. Дивися, які гарні хмарки біжать по небі! Ось — ніби змий який з отвертою печею і з довгим хвостом, але вже в тій хвилині він розпливається, зникає. Може так скоро і журба наша і смуток зникне, пропаде... Та це вже на правду вечоріє Чуєш, як ховаються пташата до гнізд і ще нишком щебечуть свою останню пісеньку?

Оленка: *(пригорнувшись до сестрички)* Чую, Марійко... Дивися, то не пташата, то русалки... Глянь, як гарно вони танцюють і співають...

(З ліса вибігають три русалки, заводять хорівід і співають):

Танцюєм, співаєм ту пісню ніжну,
І ліс і леваду колишем до сну...
Сховалося сонце за сині горбки,
На небі вже місяць і срібні зірки...

*(Нагло русалки зникають, діти не можуть вийти здира трохи злякани.
Марійка скоро набирає отухи).*

Марійка: Ах, яка це була краса! Не знаю, чи я спала, чи бачила все те на яві... Як гарно вони танцювали!..

Оленка: Дуже гарно! Шкода, що так швидко зникли нам з очей...

Марійка: Але, Оленко, не забуваймо, що ми маємо йти далі! Годі вже відпочивати, нам треба шукати чарівного вьгу.

Оленка: Так, так, Марійко, ходім далі..

Марійка: Ходім, Оленко! Ще трохи і певно будемо на місці. Я бачу вже здалека ту скалу. Там певно є тая печера і той струмочок... Ходімо...

(Починають йти вперед. Чути голос пугачів).

Марійка: Не бійся, Оленко, це пугачі кричать... Вони там у скалі гнізда мають...

Оленка: Я не боюся.. Це ж птахи..

Марійка: Птахи, Оленко, птахи... *(Ідуть далі).*

Оленка: Ах, Марійко, я таки вже не можу ступити кроку...

Марійка: Але ж, сестричко, ще трохи, ще кілька кроків.. Там, де ті високі, темні смереки стоять кругом, там певно мусить це бути...

Оленка: *(боязко)* Ті смереки подобають на високих чорних розбійників...

Марійка: Але ж, Оленко, ти казала, що не будеш боятися... І нема чого... Поглянь, уже виразно видко, що це такі смереки, гарні, зелені, високі дерева... І саме місяць зійшов — і зорі світять... Усе так, як у тій книжці написано... Ще тільки срібний струмочок зажурчить і квітка зацвіте...

(Ідуть дуже поволі кілька кроків далі, обережно ставлять кожний крок).

Оленка: *(починає нишком плакати)* Марійко, але ж я не чую ні струмочка, ні не бачу квітки... Ми мабуть заблудили.

Марійка: Сестричко, не лякайся, бо все пропаде... Ми мусимо знайти струмочок і квітку... Ось, вона! Не бачиш? Має таке велике темно-зелене листя! *(рве)* Нарву собі, нарву тобі і понесемо мамусі.

Оленка: *(приглядається)* Але ж я не бачу квіток...

Марійка: *(затривожено і сумно)* Так, нема квіток, тих ясних зірчастих квіток... Вони не хочуть нам розцвітися. Ми не поможемо нашій матусі. Може тому, що ти боїшся... Може тому, що ми за мало відважні і за мало віримо... А може за мало любимо свою неньку... *(Починає плакати).*

(Нагло з лісу паде ярке світло на поляну. На краю ліса являється Ісусик. Діти стають счудувані, спершу залякані, а відтак набирають відваги і довіря).

Ісусик: Любі діти! Ви так пізно блукаєте по лісі... Не боїтеся нічого? Я поведу вас до дому...

Марійка: Ах, солодкий Ісусику! Ми не можемо вертатися додому без чарівної квітки... Ми мусимо допомогти нашій хорій матусі. Та квітки ми не знайшли ще. Отут маємо тільки її листячко, темно-зелене. А квіток ще нема. А мамі можуть допомогти тільки квітки, ті ясні, срібні, мов зорі на небі. Так у книжці написано...

Ісусик: Бідненькі діти! Погляньте ж, що в ваших руках? Чи ж не бачите, що те зелене листя вкрилося прекрасним квітом? Бо де ваша сльоза впала, там квітка зацвіла! Скільки упало слізок, стільки зацвіло квіток! Врятуєте свою хору матінку!

Марійка: *(дивиться на квітку в руках, врадувана)* Ах, справді! Це ти нам учинив, любий Ісусику... бо нині Твоє Різдво...

Оленка: Ах, і в мене квітки зацвіли! Дивися, Марійко! Дякую Тобі, Ісусику...

Ісусик: Це вчинив я вам за ваші щирі сльози, за вашу любов до своєї матусі, за вашу відвагу і віру... Підете тепер додому і даєте ті квітки своїй матері, щоб пригорнула їх до серденька. Я дам вам провідників...

(Ісусик повертає голову вправо, звідти вибігають два ангели з саночками, а на санках усякі клунки).

Ісусик: *(до Ангелів)* Візьміть тих діточок на свої саночки та й повезіть їх швиденько додому, до їх матусі. Та й обдаруйте їх щедро, щоб веселе мали нині свято.

Марійка: О, Ісусику, найбільша наша втіха, що Ти нам поміг з квітками додому вертатися...

Ангели: (весело) Сідайте, діточки, ми повеземо вас до матусі!...

Марійка й Оленка: Слава Тобі, Ісусику, слава!...

(Марійка і Оленка низько клоняються Ісусикові, що благословить їх. Вони сідають на саночки, ангели рушають з місця. Діти прощаються ще з Ісусиком ручками. Він киває їм на прощання, аж зникають за сценою).

Заслона поволі спадає.

Як з огарків ялинкових свічечок — зробити нову свічку?

Рясним світлом ясніє на Свят - Вечір Ялинка у кожній хаті де є діти. Горять весело різнобарвні свічечки, але по якімось часі — тут одна, там друга, онде третя — перестають горіти... гаснуть, залишаючи по собі лише малий кусник недогарка на споді бляшаного ліхтарика. Ці недогарки звичайно викидають у піч, або на сміття. А шкода — бо можна їх ще з користю ужити — виливаючи з них 1-2 нові свічечки на ялинку.

— Як це зробити?

Ось вам тут подаємо спосіб цієї фабрикації, яку маєте ще унагляднену ! на рисунку побічі!

Робимо собі з тонкої тектури 2-3 кругленькі валочки (форемки) такої величини, як ялинкова свічечка. Такі готові вже форемки ставимо прямовісно на вічку з коробки від туток. Згори, на тонкім паличку, або шпильці, спускаємо в середину форемки кусень бавовняної нитки, яку у споді вічка теж прикріплюємо, щоб вона стояла рівно по середині круглої форемки.

Відтак збираємо всі недогарки свічечок, очищуємо їх з недопалених гнотів і зібравши їх до якоїсь бляшанки — розтоплюємо уважно на кухні. Як усі огарки розтопляться — влиємо обережно розтоплену масу до приготовлених попередньо форемок і виносимо в холодне місце. Як застигнуть — легенько ножиком розрізуємо тектурову форемку і одержимо гарненьку нову свічечку, яку вкладаємо до ліхтарика і чіпаємо знову на Ялинку!

Отже не марнуйте і не викидайте орарків ніколи — а пробуйте зробити з них нові свічечки!

ПРИЄДНАЙ „СВІТИКОВІ“ НОВОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА!

Мій спомин з Різдва.

Солодкий спомин з літ дитячих
Розвіявся неначе сон...
Останнім пам'яті зусиллям
Я бачу зірку край вікон —

Ясненьку зірку ви флєємську —
І кличу: »Мамо! — о — вже є...«
Вона ж усміхнена — мов янгол —
На стіл вечерю подає.

Пригадує старенький дід,
Солому щоб внести до хати,
А я з сестрою у куточку
Давай у двох колядувати...

Молитва... кусники просфори —
І борщ запашний, — любо так...
І настрій теплий і святочний —
Гейби любови, миру знак.

А я надслухую в гарячці
Чи Ангел дзвонить вже, чи ні...
Чи, як що року, він ялинку
З дарунками несе мені...

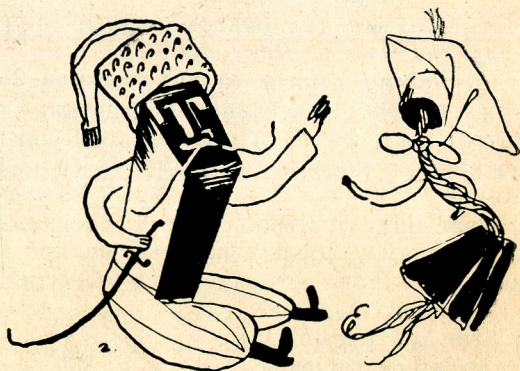
А потім радість, сміх і втіха,
Ялинка вся горить в свічках —
Дарунками з сестрою ділюсь,
А щастя аж блестить в очах...

Олівчик... ляля... образочки —
І доміно — цілий мій світ.
Розвіявся, як сон химерний
Солодкий спомин з юних літ...

Іванка Т. Савицька.

Авенір Коломиець.

*Про що говорили
зі собою антенна
линка і друкар-
ський черенок...*

Після передсвятних порядкувань у мешканні — опинилися в комірчині, в темному кутку, кусник антенної линки та друкарський черенок.

Лежали побіч себе.

Тиша і сутінок комірчини окутали бідних вигнанців з мешкання і тільки збільшували їхній сум. Кілька днів так лежали мовчки, передумуючи свою долю та пригадуючи, як їх сюди викинено.

— А могло бути й гірше, — зашепотіли нарешті котрогось дня тоненькі мідяні дротики антенної линки.

— Ой, могло! — зідхнув важко черенок.

— Викинути на смітник! — казав господар — наче до себе шепотіла антена, — і тільки господиня порадила сюди мене кинути, може колись ще придумаюся.

— Ох-хо-хо! — зідхав черенок, — погано тут, сумно, а ще було б гірше десь у піску, в болоті, коли б не служниця.

— Ох-хо-хо! — сумувала потиху антена, далі думаючи свою думу. Але почула, що черенок згадав про служницю і насторожилася.

— Ну-ну, що ти говориш про служницю? Це мене цікавить, бо власне, через служницю щось зіпсувалося біля радієвого апарату. Крутила щось, як нікого з господарів не було вдома. Ну і направляючи радіо, відірвано мене і викинено...

— Ой, ні! — заперечив у тую ж мить черенок — служниця добра душа. Їй сказали вимітати сміття. Вона мела і завважила на підлозі мене. Взяла мене до рук, подивилася — і не викинула на сміття.

— Ну, певно, — з'їдливо зашипіла антена, — бо нерозумна! Коли б була розумна, то знала б, що ти — один черенок — нічого не варт. І викинула б...

— А ти — кусник линки — ти багато варта? — не втерпів, розсердився черенок і навіть відвернувся від антени.

Мовчанка незгоди знову запанувала в комірці. Мовчали вони так довго, що навіть пилом поспіло їх укрити. Часом у ночі пробігала біля них миш і бідним вигнанцям з мешкання здавалося, що це хтось увійшов до комірчини, щоб їх забрати і знову дати їм якусь працю, якесь почесне призначення.

Але ніхто не входив. І одного разу перша знов заговорила антена. Була вона злісна і тому нічого милого черенкові не сказала.

— От і ніяк не зрозумію, нащо тебе якась дурна служниця рятувала? Адже коли б ти навіть не один був, а ціла кашта, як у друкарні, то й то — що ви тепер варті?

Черенок припишк і слухав, що то далі скаже антена.

— Ще я зрозумію — 50 літ тому, але тепер? Що варт твій друк, коли світ має радіо? Поки видрукуєш книжку, поки навчиться людина її читати... А от радіо — що іншого! Я — антена — переймаю звуко-хвилі, що плывуть навколо землі і подаю їх до апарату, а з апарату вони говорять, співають. І всі розуміють відразу: і старі, і діти, і ті, що бачать і сліпі. А чи твою книжку хіба можуть сліпі читати?

— Гм, — подумав черенок, — це правда!

Антена завважила, що черенок слухає і сипала далі:

— А хіба можна книжку читати, коли в хаті темно?

— Гм, — подумав черенок, — дійсно, радіо можна слухати і в темряві!...

— А чи може одна книжка і оповідати, і співати, і грати? — не вгавала антена і щораз більше захоплювалася собою. — Я — все... Я — пані життя!

Тут уже черенок не стерпів і ворухнувся.

— Слухай, антено! — сказав він, — ти вже занадто пишешся...

— Дивіть, дивіть! — аж заскакала антенна лінка, — оця нещасна дрібна буква може ще скаже мені, що потрапить те саме, що я потраплю?

Черенок підвівся.

— Так, — сказав він, — це правда, що я є тільки буква, але потраплю дещо не гірше від тебе.

— Як то, — може потрапиш співати, грати?

— Слухай, антено, — зачав спокійно черенок, — хоч ти і багато наслухалася мудрощів, що пливають у просторах, але не розумієш одної великої правди. Я є буква — це так, але з букв укладають люди слова, а із слів... ай-ай-ай, скільки то цікавого й потрібного: оповідання, вірші, казки, пісні, звідомлення в часописах, накази влади для підвладних. Коли слів наукладати абияк, то певно, що вони будуть нецікаві, але є люди, котрі так уміють укласти слова, що папір, на якому їх надруковано, перестає бути мертвим папером, а букви, з яких слова ці зложено, — перестають бути безголосими буквами. Коли люди читають гарну книжку, то забувають, що це тільки написане; вони так себе почувають, начеб і справді чули розмови тих, про кого написано. Та й не тільки розмови. Читаючи гарну книжку, людина чує співи, музику; вона бачить описаних людей, як вони вдягнені, як ходять, працюють, танцюють. Часом буває гарна книжка, але про щось сумне — і тоді в читаючій людини смуток застелює лице; читаючій людині є болісно так само, як і тим, про чию долю читає і нераз великі щирі сльози спливають з очей читачів на книжку...

(Далі буде).

На Ялинку гарний присмак
Для дитячої громади:

Цикорія „ЛУНА“ зветься —
З ароматом ЧОКОЛЯДИ!

о.хор.з.нак.

Хоч „Цикорія“ зоветься
Та вартість її як КАВА —
Найсмачніший це напитек —
Скрізь іде про нього слава.

Вільгельм Буш.

Як Петрусь замерз і розтопився.

Смішна і трохи сумна історія.

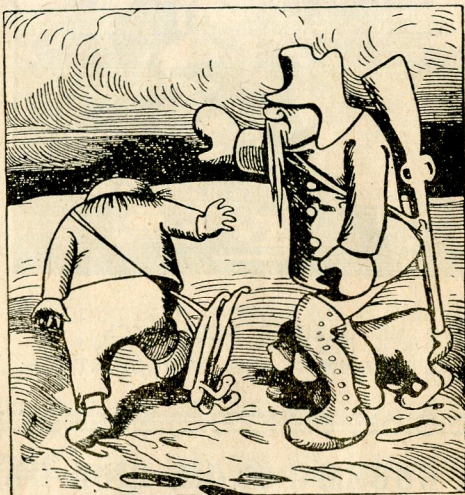

Була зима раз дуже люта,
Дід - Морозом гостро кута.

В хаті печі кожний держиться,
Лише Петрусь на лід спішиться.

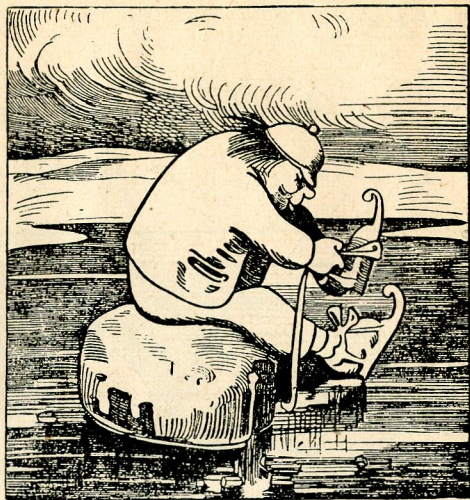
Стріхи всі позамерзали.
Мертві ворони поспали.

Стрик - гаєвий остерігає:
„Петрусь, жартів люті не знає.

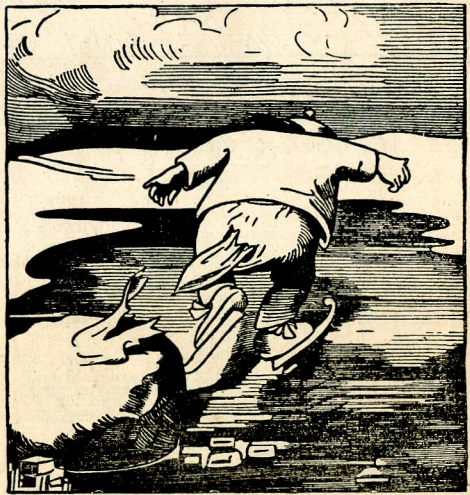
Ось, зайчик бідний тут скінчився:
В фігуру з леду замінився!"

Петрусь на теє не зважає,
На камені собі сідає...

Але як захотів підняти. —
З штанами мусів попрощатись...

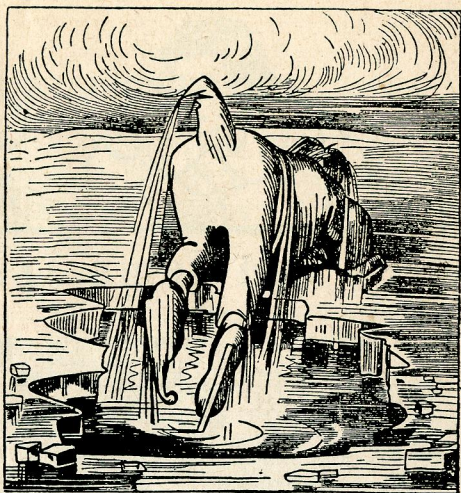

Та хоч з дірою, він піднявся,
Таки по леді розігнався.

**З НОВИМ РОКОМ, ЩОБ НАС ЛИХО ПЕРЕСТАЛО БИТИ,
СЛІД НА „СВІТИК“ ПЕРЕДПЛАТУ ЗАРАЗ ВІДНОВИТИ...**

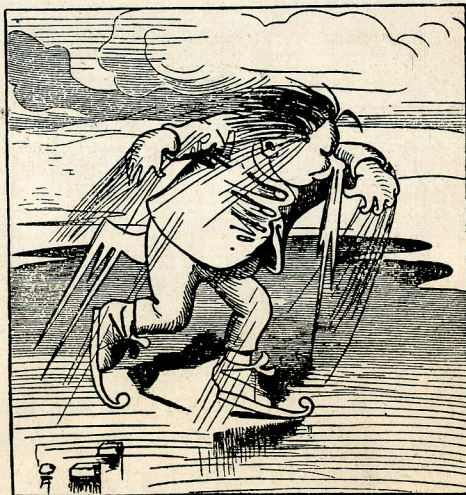
Ага! Лиш совгатись пустився,
Як лід під ним вже заломився.

На щастя шапку лиш лишає —
З полонки ледви вилізає.

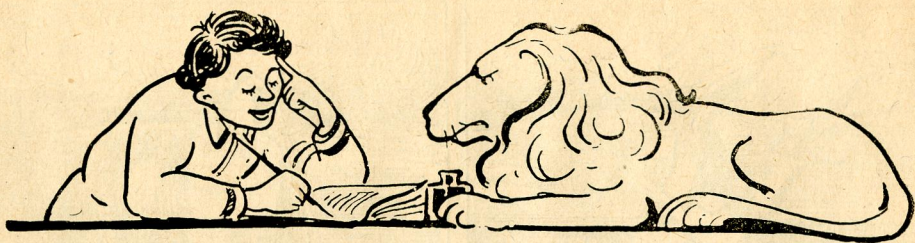

Мороз показує тут штуки:
Вже мерзнуть Петрусеві руки.

Волосся мерзне вже в бідаки,
А з носа лід — мов дві ножаки.
(Далі буде).

**ЩОБ ЦЕЙ РІК ДЛЯ ТЕБЕ, ДРУЖЕ, БУВ РОКОМ ЩАСЛИВИМ,
ТО СТАНЬ ДЛЯ „СВІТИКА“ ДРУГОМ, ВІРНИМ І ЗИЧЛИВИМ!**

ЩО ПИШЕ ЛЕВКО ТРІСКА...

Любі друзі, прочитайте, як трохи цікаві, що напишу вам про себе, коротенько й жваво.

Мене моя люба мати на добре навчає, і козаків мені завжди за взірець ставляє.

От, наприклад, як не хочу часом їсти каші, каже мати: „Кашу їли все козаки наші...“

Як від себе відсуваю борщик з буряками, каже мати: „Борщ в повазі був між козаками...“

А як скривлюся, що й юшка теж мені немила, кажуть мама: „Ох, як юшку козаки любили!“

Ну, а що я запорожцем конче хочу стати, мусить мені борщ і каша й юшка смакувати!

Як пізнав я, що козацький харч є знаменитий, то недавно я привчився і молоко пити.

Бо й молока не любив я і то таки дуже, та від тижня вже смакує і молоко, друже.

Перед Різдвом я учився коляди співати... „Щось ти слабо колядуєш!“ каже мені мати.

„Ти як хочеш колядою людей звеселити, мусиш свої юні груди молоком кріпити.

„Хоч молока ти не любиш, та знай, любий сину, що молоко запорожці пили без упину...“

Від тоді я свої груди молоком скріплюю і вже вірю, що коляду добре заспіваю.

Так і вам я, милі друзі, раджу пити молочко, щоб так добре всі співали, як співає

Ваш Левко.

МАЄШ КНИЖЕЧКУ ЩАДНИЧУ В ДАРІ НА ЯЛИНКУ,
ВІД ТЕПЕР ЩАДИТИ ВЧИСЯ, МІЙ ДОРОГИЙ СИНКУ!
так сказав батько Івасеві, вручаючи йому щадничу книжечку

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

у ЛЬВОВІ, ул. СЛОВАЦЬКОГО, 14.

(ФІЛІЯ БАНКУ: Станіславів, ул. Собіського 11)

Реця і еціані.

Легенда про цвіркунів.

Старий власник придорожньої коршми, що стояла при шляху, який вів із Вифлеєму в напрямі до Назарету, позбувся останнього гостя, замкнув двері на засуву, позбирав зі стола кости до гри та збанки з водою і загасив каганець, що звисав по середині кімнати. Відтак післав слугу спати, а сам, при світлі свічки, став пере-
числювати свій цілоденний зарібок. Він пильно числив, а цифри записував куском крейди на дошці, що лежала поруч нього. Якби хто небудь глядів на нього з боку — то подумав би, що він грає в кости зо своєю тінню і записує виграні пункти. Коршмар відділив срібняки від мідяків і вдоволено муркотів щось собі під носом, як несподівано хтось застукав у двері. Коршмар аж підскочив з переляку. Великими і червоними від праці руками він накрив гроші і звернувши голову в напрямі дверей, голосно закликав:

— А хто там?!

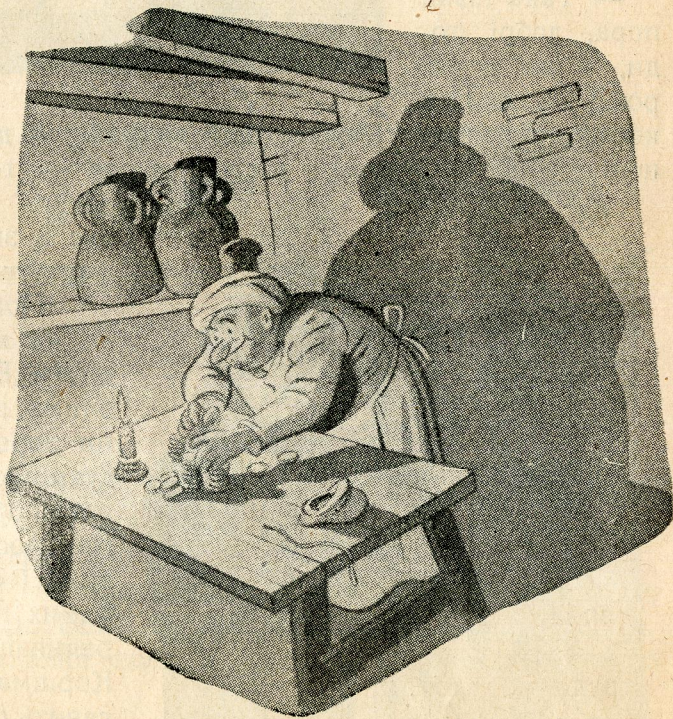
Якийсь чоловік відозвався ізза дверей боязким голосом:

— Чи не можна б у вас переночувати?

— Нема в мене вже місця в коршмі! Ідіть собі далше! — відповів злісно коршмар.

— Нас є тут трое. Ми дуже втомлені, а ніч така темна...

Коршмар скинув із себе фартух і накрив ним гроші на столі. Відтак підійшов до дверей і відхилив їх настільки, щоб міг побачити, хто це такий, що в таку пізну пору мандрує. Перед собою побачив добряче лице якогось старшого чоловіка

з благальними очима, а позад нього бліде, як місяць, обличчя якоїсь молодої жінки, що сиділа на ослі тримаючи на руках немовлятко.

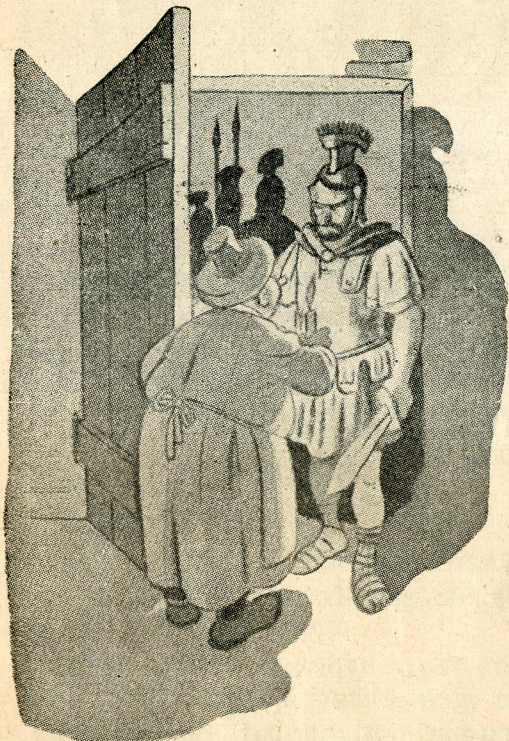
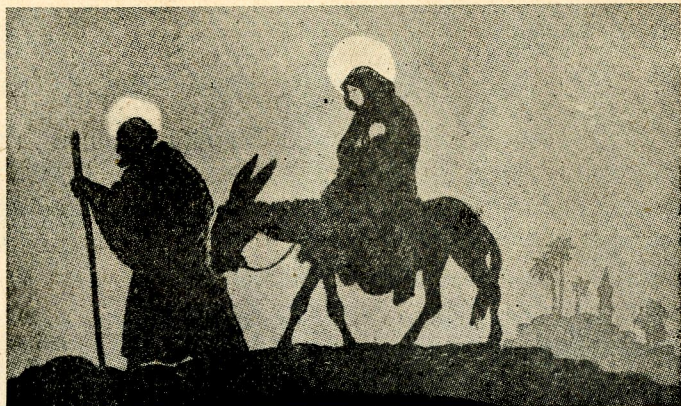
— Така пізна пора, добрі люди, а ви в дорозі? — сказав

коршмар лагідно. Важко, щоб ви найшли десь захист. У мене повно гостей. Завтра в місті ярмарок — то повно всюди. І не ждучи відповіді, зачинив двері, згорнув гроші в полу фартуха і пішов спати.

Поклавшись у постіль — не міг коршмар ніяк заснути. В темряві перед його очима пересувалися картини перебутого дня: всі вигуки посередників, удари кулаків об стіл, хляскіт батогів, лоскіт горшків, запах вина і страв, обличчя знайомих гостей — все те переливалося крізь його слух. Коршмар відчував, що його давить сумління. Не міг ніяк заснути. Серце товклося в його грудях з усіх сил. На дворі зірвалася буря. Коршма під напором хуртовини стогнала в кожному кутку.

І нараз у темряві перед коршмаревими очима виринуло непорочне обличчя жінки, що її він бачив недавно. Це обличчя було лагідне, зболіле — одначе без смутку. Видно було, що ця жінка носить якесь ясне терпіння, таке, що кожний на світі хотів би його перетерпіти.

— Хто це такий міг бути? — прошибало в голові коршмаря.

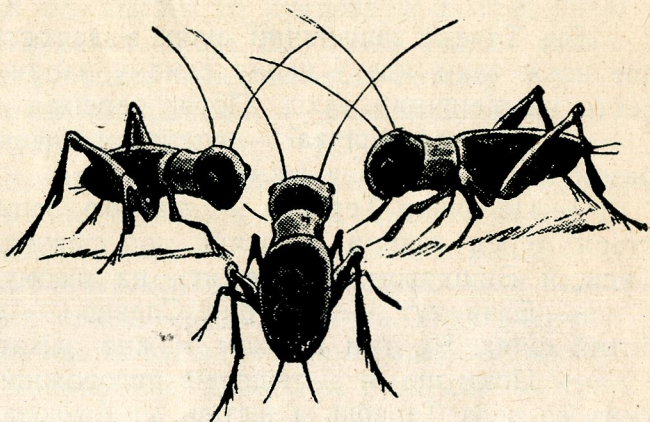

— Це видно мусить бути якась переслідувана цариця — пояснював свої думки такими здогадами старий коршмар. — Куди вони могли піти — ті мандрівники.

Він далі не міг заснути. Проте встав, засвітив світло, одягнувся і збирався вийти з коршми, як в тій хвилині побачив перед собою озброєних вояків. Коршмар схвилюваний їх видом, станув на порозі, питаючи їх німим поглядом: чого бажають?

— Шукаємо трійки прочан — чоловіка, жінки і дитини... Чи не бачив їх може? Вони десь сюди тікали...

Коршмар заперечив рухом голови, що нікого не бачив і що в нього таких прочан не було. Але в душі погадав собі, що це певне за тими людьми, що недавно стукали до його господи, шукають отсі озброєні жовніри.

Вояки мовчали і важко сопіли із втоми. І в тій хвилині дався чути недалекий розгублений гомін дзвіночка, що його мав на шиї осел, на якому їхала ця бліда жінка з дитинкою.

— Ось, чую їх! — сказав один із жовнів. Це, що чуємо — це відгомін їх їзди. Вони туди поїхали...

І вже хотіли жовнірі податися в тому напрямі, але нараз обізався коршмар:

— Ви помиляєтесь! Цеж голос цвіркунів, а не дзвінок! Це в мене в коршмі у запічку цвіркуні всю ніч так цвіркотять, а вам здається, що це дзвінок десь дзвонить...

І справді в цю хвилину, наче небо потвердило слова коршмаря, понісся з коршми голосний пошум цвіркунів. Вояки сховали мечі і подалися до міста. Маленький Ісус, Його Мати Марія і св. Йосиф — бо вони це, тікаючи перед посіпаками лютого Ірода, шукали захисту в придорожній коршмі, були врятовані. Пісня цвіркунів повернула посіпаків на іншу путь... І на цю пам'ятку досі, на Свят-Вечір, цвіркуні найголосніше виводять свої нічні співи... Тоді вони цвіркотять усі нараз...

*З італійського дитячого журналіка: «Corriere dei Piccoli»
переклав Михайло Островерха.*

8. Несподівана зустріч.

Від Тячева залізничний шлях віддаляється трохи від Тиси, але всеж таки йде у цьому самому напрямку, що й вона — себто на північний захід. Потяг переїхав мостом понад річку.

— Що це за річка? — спитався Славко подорожнього, що разом із ним глядів у вікно.

— Це річка Терєбля — відповів запитаний. Вона вливається перед селами Буштино, що лежить на правому березі Тиси, й Вишковом, що лежить на лівому березі — до Тиси.

— Бачу тут — говорив Славко — здовж річки вється битий шлях. Чи тим шляхом можна заїхати аж до Галичини?

— Поки що ні — відповів подорожній. — Він іде з Буштина до села Терєблі, а відтіль до Драгова й там покищо кінчиться. Але вже мають будувати шлях, що йтиме через Колочау, Негровиці, Синевір до Волового.

— Про місцевість Волове я читав в „Історії Українських Січових Стрільців“ — сказав Славко. — Тудож йшла сотня Гутковського в вересні 1914 р. І в жовтні в часі боїв з москалями заходили туди Усусуси.

— Як бачу, то ти добре вивчив історію Українських Січових Стрільців — завважав пан Петриківський.

— Читав уважно та й затямив багато! — відповів Славко, а потім звернувся до подорожнього, що стояв з ним край вікна з запитом:

— Які збіжжя тут найбільше управляють? Я читав, що найбільше кукурудзи, але бачу тут досить й інших збіж.

— Це правда, що найбільше в нас управляють кукурудзи, бо кукурудза головна пожива верховинців.

— Бачу гарно управлені поля! — говорив зчудований Славко, показуючи рукою на дорідні збіжжя.

А подорожній пояснював:

— За мадяр була господарка дуже первісна. Мадяри мають у себе родючу землю, то зовсім не дбали про землі, де живуть

„бідош орос-и“ — як вони нас колись називали. Воно й було в їх інтересі, щоб Верховина була залежна від їх збіжжя. Чехи, край більше промисловий, то потребують збіжжя, тому дбають про піднесення хліборобства в державі. Отже й нас стараються вчити кращої господарки, заводять нові роди управних ростин, навіть нові роди кукурудзи. Кукурудза служить тут на поживу людям і на пашу для худоби, а також і для промислу. По кукурудзі головним плодом тут є картопля. З нових рослин, що їх за малярської влади не знали, управляють тепер тут тютюн, сою та цукровий буряк. Щодо цього останнього, то його управа тут покищо не зростає, бо відсіля до цукроварні в Требишові за далеко, а ціна за низька. А шкода, бо управа буряка мала б тут змисл, як дуже добра зміна перед засівом тютюну.

— Бачу тут цілі лани соняшників — сказав Славко.

— А так! — відповів подорожній. — До світової війни соняшники садили в нас тільки на краях нив, а тепер, за спонукою уряду, засівають ними цілі ниви, бо з соняшника витискають дуже смачний олій. З олійних ростин сіють ще сою та мак. Коноплі й льон це тепер другорядні рослини. Крім цього тут розвивається щораз краще садівництво та виноградники. Тут у Буштині засновано навіть садівничо-виноградарську школу.

Тимчасом потяг минув село Салдобош і доїздив до села Сокирниці.

А подорожній продовжав:

— За малярських часів великі шкоди робили виливи рік. Та чесько-словацький уряд узявся рішучо до регуляції рік. Коло села Буштина, що ми його минули, зрегульовано річку Теремлю; коло Сокирниць зрегульовано вже Тису й побудовано перегороди потоків Ігнатівського та Сільського в Велятині, що лежить на лівому боці Тиси. Тепер ідуть на чергу дальші регуляції рік. І вже наші буйні верховинські ріки не будуть нам робити таких великих шкід, не будуть розливатися по царинах...

— Тепер доїздимо вже до Хусту — сказав п. Петриківський до Славка й показав рукою на замок, що виднів на високій горі.

— Ось руїни старинного замку! В історії є про цей замок згадка вже в 1091 році.

— Чи він ще від тоді стоїть? — спитався Славко.

— Чи ці самі мури, не знаю — відповів п. Петриківський — але в кожному разі на тому самому місці мусіли бути вже укріплення, бо в р. 1091 князь Всеволод Ярославич збирає тут мармарошан і бороняться проти ворогів.

А подорожній, що перше розмовляв із Славком, сказав:

— Про цей замок живе в народі багато переказів. Один такий переказ оповім тобі:

Переказ каже, що під цим замком спить руська князівна Настася Ярославна. Вона кожного Свят-Вечора й на Купала будиться й береже скарбів Срібної Землі. Ті скарби зібрані в дванадцяти бочках під замком у підземеллі. Князівна лежить, кажуть, в домовині з чистого золота. Ця домозина скрита в мідній домовині, а та в залізній. В неї на грудях є грушка. Князівна, коли збудиться, понюхає цю грушку та знову засипляє аж до Свят-Вечора, чи до Купала...

А інший подорожний додав:

— Оповідать також, що до тих пивниць, де лежить князівна, та ті скарби, можна зайти від Розвигова підземним хідником.

Поїзд спинився перед залізничним двірцем. Славко глядів у вікно. Нараз трохи не крикнув із дива. На пероні стояв його шкільний товариш Мирослав Медвідь. І він побачив Славка та теж немало здурований підбіг до вікна.

— Ти, Славку, також тут? — закликав.

— Як бачиш! — відповів Славко.

— А з ким ти приїхав? — допитувався далше товариш.

— Я, сам саміський, а ти?

— Я з татком і з мамцею. Ми приїхали на вакації до знайомих у селі Іза. Це недалеко відсіля, всього яка година їзди возом. Татко є тут, а мамця лишилися в селі. А ти куди їдеш?

— Я їду до Ужгороду до стрийка.

— То знаєш що, висідай тепер та поїдеш завтра з нами, бо ми завтра всі їдемо теж до Ужгороду.

Славко скоро рішився.

— Добре — сказав і попрощався з п. Петриківським, подякував йому за товариство та взяв свій наплечник і вийшов. Обидва хлопці подалися до буфету, де сидів Мирків батько. Батько зрадів, що його син матиме товариство. Тепер Славко пішов ще до начальника стації зголосити перерву їзди та продовжити важність білета.

Подалися в місто. Славко оглядав гарний будинок жупанату, гімназію й горожанську школу й церкви.

— Сильно піднісся Хуст — говорив Мирків батько — по світовій війні. Як я в часі війни заходив тут з Усусусами, то це була, як то кажуть — „діра“. А тепер яке гарне місто. Має вже понад 18 тисяч мешканців.

Оглядав Славко Хуст, та тоді ще навіть не прочував, що й рік не мине, а Хуст стане столицею Карпатської України, держави союзної з Чехо-Словаччиною.

— Хуст, це одиноке більше місто, що в ньому переважає українське населення — бо в Ужгороді й Мукачеві переважають іще мадари та жида — пояснив Славкові Мирко.

— Підемо тепер на обід до якогось ресторану — сказав Мирків батько й пішли шукати ресторану. (Дальше буде).

Під ялинкою...

Данко гарні має свята,
Бо ялинка дописала:
Річник „Світика“ новенький
На ялинку Бозя дала!

А до того й запорожець
На конику вороному —
Це додаток до ялинки
Запорожцеві малому...

Данко „Світика“ до серця
Щиро й любо пригортає
Але й козак йому милий —
На козака поглядає...

Ба, коли і козакові
Сподобався „Світик“ дуже!
Руку простягнув, мов каже:
„Дай читати, любий друже!..“

І ніби так виглядає,
Що наш Данко клопіт має —
Та годимось, хай з нас кожне
Того клопоту зазнає...

Вуйцьо Юрцьо.

Здобування перешкод.

(Весела кімнатна забава)

З поміж гуртка дітей, вибирається одне на провідника або провідницю забави, а одно з дітей — яке ще не знає тієї забави — виходить з кімнати. Всі позістали сідають півколом у кімнаті.

Провідник чи провідниця забави приносить кілька різних предметів, прим.: горнець, стільчик, каламар, порожню фляшку, склянку з водою, тощо і ставить те все на підлозі в різних відступах, а відтак кличе тую дитину, що вийшла з кімнати та пояснює їй, що мусить здобути

ці перешкоди із завязаними очима, щоб не влізла, або не перевернула котрийсь із розставлених предметів і має дійти аж до місця, де сидить король, чи королева, що їх вибирається з поміж дітей і садовиться у відповіднім місці, подальше від розставлених річей.

Здобувець, по докладнім перегляді, як розміщені предмети і де сидить король, чи королева, виходить знову з кімнати. За дверми провідник зав'язує йому хустиною очі, а тимчасом у кімнаті король або королева, за той час відсуває всі предмети на бік і сідає на своє місце, даючи плеском у долоню знак, що здобувець може вже ввійти.

Здобувець входить тепер до кімнати із завязаними очима і поступає так, щоб оминати всі попередно запримічені перешкоди. Тому він підносить високо ноги, суває ними легенько поперед себе, а видці тимчасом впроваджують його в блуд, кажучи прим.: »Вище піднеси ногу, бо зачіпиш стілець!« »Уважно, бо перевернеш склянку з водою« і т. і. Всі притім сміють, що здобувець мусить виконувати всякі комічні рухи, доки не дійде короля, який тоді кличе: »Славно! Ти справжній переможець — бо здобув усі перешкоди, яких не було!« — і забава може відтак початися наново.

Подав: Богданко.

Намні мамі, ГОСПОДИНІ

Смачний борщик на Свят-Вечір.

На Свят-Вечір, як звичайно,
Досить праці має мати;
Каже Оля: „Треба мамі
Трохи в праці помагати...

Я сама зварю вже борщик,
Святвечірній той смачненький.“
Вже на терці дрібно втерла
Буряки ті червоненькі.

З закришкою їх зварила
Й не забула ще додати
Смак з грибків тай із цибульки,
Що до борщику слід зляти.

Потім з двох-трьох ложок масла
Й з муки запражку зробила,
Розвела в воді студений
І в борщику заварила.

До борщу зробила й ушка!
В маслі смажила цибульку,
Змелені грибки й додала
Ще до того терту булку.

Тим пиріжки начинила,
Кожний має по два ушка!
Так про борщ смачний подбала
Наша Оля - щебетушка.

При вечері каже батько:
„Дуже смачний борщик нині!“
Ну, бо його нам варили
Аж дві добрі господині...

Для веселости й розваги на Різдво.

(Діточі ігри).

Подаємо тут кілька способів, як провести вільний час у хаті чи в гостині в часі Різдва, щоб нам і іншим було мило і весело.

Штучки зі свічками.

I.

Ти кажеш так: — Кожний потрапить засвітити свічку, але не кожний потрапить загасити...

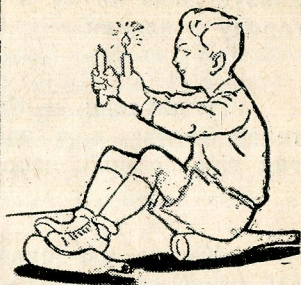
— Чому? Чому? — зацікавиться цей і той, а найбільше героїжиться сестричка Оля. А ти поставиш на столі засвічену свічку, даш сестрі лійку (може бути з паперу) і скажеш їй загасити крізь лійку свічку. Бідна сестричка! Вона буде надуватися, дмухати з усіх сил, —

але свічки не загасить. Тоді спробує хтось інший, один, другий, третій — та нікому та штука не вдасться. Аж ти візьмеш лійку — станеш проти свічки і легко дмунувши, згасиш свічку. Бо ти будеш знати, що лійку треба держати не просто свічки, тільки так, щоб полум'я було напроти котрогось краю лійки... Всі глянуть на тебе з подивом, мов на чарівника, бо твоєї штуки з лійкою не помітять.

II.

Або скажеш: — Засвітити свічку не штука, але залежить, як... Я заложуся з вами, що з вас ніхто не засвітить свічки, коли сяде так, як я скажу...

Всі схотять пробувати цієї штуки. Перший Івась. А ти принесеш дві міцні пляшки і скажеш Івасеві сісти на них так, як це видно тут на образку. На одну сідає, а на другу ставить стопи. Тепер даш йому свічку в одну руку, а запалений сірник або запалену свічку в другу руку і скажеш, щоб засвітив незапалену свічку. Він не може того зробити з тої простої причини, що сидячи на тих пляшках, не зможе рухнути рукою, бо зараз упаде на землю.

Іграшки з яблуками.

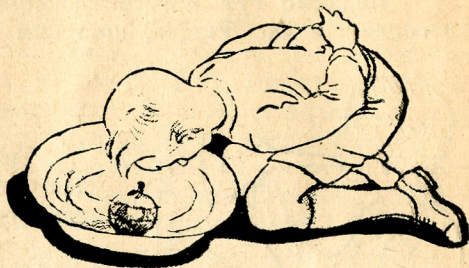
I.

Ти маєш гарне яблуко і кажеш: — Петрусь, це яблуко буде твоє, тільки візьми собі його так, як я тобі скажу...

— Петрусь погодиться, а ти покладеш яблуко на долівку, скажеш Петрові приклякнути; під коліна даш йому палик і скажеш сховати руки під палик, як це видно на образку. Нехай він тепер зігнеться і візьме устами яблуко за хвостик! Треба великого шукаря, щоб зробив це, не перевернувшись передтим кілька разів.

II.

Або те саме яблуко зануриш у воду, аж по хвостик, і поставиш з мисочкою на землю. Скажеж Петрові клякнути і тримати руки на спині та так виймати собі яблуко з води устами. Будь певний, що Петрусь скупається і не докаже тої штуки — а гості будуть мати втіху. Та все ж годилось би потім таки дати Петрові те яблуко...

Інші штуки під Ялинкою.

I.

Товариство сідає при столі. Ти роздаєш кожному кусок паперу й олівець. Пишіть тепер кожний, але лівою рукою: — Бог Предвічний народився! — Хто напише найшвидше — але читко! — дістає якусь нагороду, наприклад, кілька оріхів, чи яблуко, чи цукорок, чи щось з ялинки.

II.

Кожний дістає кусок нитки і на твоє: »Раз - два - три!« — кожний зв'язує свою нитку з ниткою сусіда. Хто зв'яже найшвидше, дістає нагороду з ялинки.

III.

Ти питаєш: — Кілько свічок залишиться на ялинці, коли всіх є тепер десять, а я загашу три? (Розуміється, що залишиться тільки тих три, бо інші, непогашені згорять)...

IV.

»Кілько нас було? — Ми машерували якось містом і один з нас був перед двома, один між двома, а один за двома.. (Було тільки три).

Листи вуйка Степана.

Передсвяточна розмова з малими гостями.

Наближалися Різдвяні Свята, коли одного дня пополудні в сінях зашаруділи чиїсь дрібні кроки і хтось легко застукав до моїх дверей. Зі свіжим, холодним повітрям внесли до хати мої »старі« знайомі досить веселого гамору і втіхи.

— Добрий день, любий вуйцю!

— Витайте, дорогі діточки! Сідайте, де хто може!

Семеро моїх малих приятелів розмістилося вигідно і свobodно так, як завжди, і одне наперед другого заговорило, защебетало.

— Ми вже давно не бачили вуйця! — сказала Марійка. — Бо і часу не було. Наука рано і пополудні. Аж тепер почалися святочні ферії, то ми мусіли відвідати вуйця перед святами. Що коло вуйка чувати?

— Нічого злого! Я слава Богу здоров. Тільки от і я вже тужив за вами. Добре, що прийшли. Що коло вас новенького?

— Ми подіставали свідоцтва за перший піврік! Ось, прошу подивитися! — сказала Оксанка і простягнула мені своє свідоцтво.

— Дуже гарне! — сказав я, поглянувши на свідоцтво.

— І моє прошу прочитати... І моє... говорили діти, подаючи мені свої піврічні свідоцтва. Свідоцтва були дуже гарні — самі «добре» і «дуже добре...»

Тільки наймолодший Микольцо мовчав, бо він не був ще школярем і не мав чим хвалитися. Тимто я похвалив школярів, а до Микольця сказав:

— Що ж коло тебе, Микольцю, нового?

— Я дістану на Різдво гарну ялинку! Ісусик принесе мені велику книжку з образками...

І в нас буде ялинка... І в нас!.. — почали говорити діти.

— То вже за три дні Святий Вечір, вуйцю! — сказав Максимцьо.

— Ми вчимося колядувати. Підемо з колядою на Рідну Школу...

— Дуже гарно, діточки! А вмієте вже колядувати?

— О, вміємо вже всякі коляди! — сказав Ромоьо. — А передовсім учимось тих, що були минулими роками в «Світику».

— Може заколядувати вуйцеві?

— Прошу дуже! — сказав я. — Колядуйте, діти!

І понеслася гарна пісня коляди. Всі колядували радісно і бадьоро, навіть Микольцо потягав за іншими, як старий колядник. А коли і я став колядувати разом з ними, то всі ще більше зраділи.

— Вуйцю, а ви будете мати ялинку! — запитала нагло Оксанка, коли скінчили колядувати.

— І чи придуть до вас які гості? — запитав Петрусь. — Бо до нас завжди приходять гості на Різдво.

— І я буду мати ялинку і до мене придуть гості — сказав я задумано. — Та яка то буде ялинка і які то будуть гості, не скажу вам, бо може не зрозумієте...

— Чому не зрозуміємо, вуйцю? — сказала наче ображено Марійка.

— Ну, бо це будуть незвичайні гості... Послухайте... Щороку на Святий Вечір, коли я так самотно сиджу в хаті, приходять до мене дивні гості... А ті гості — то мої спомини з давніх літ, коли я був іще малий, ось такий, як ви тепер, і так само тішився ялинкою... До мене приходять та ялинка, яку колись прикрашувала мені моя покійна мати. І приходять гості, ті давні спомини, радісні дні мого дитинства. А потім приходять інші. Спомини молодости, коли я був сіновим стрільцем. О, це найкращі гості! Приходять до мене мої давні знайомі і приятелі, мої товариші, що разом зо мною боролися там, в Україні з москалями і свої молоді голови поклали за край рідний... І хоч як мені сумно, коли про них згадаю, то і радісно, коли подумаю, яка радість була в Україні, коли було там наше рідне військо, наше право, наші прапори в Києві...

— Читали ми, вуйцю, про ті радісні дні, читали в Історії України! — сказав Петрусь.

— А найбільш радісний день був того року, коли в Києві на площі Софії проголосили самостійну, від нікого назалежну, українську державу.

— Знаємо, вуйцю! — сказала Марійка. — Це було 22. січня 1919 року. А в кілька днів потім була пам'ятна битва під Крутами, де полягло триста наших молодих воїнів-героїв...

— Так, Марусенько... І ті герої приходять до мене на Свята. Я для них окреме накриття на столі лишаю...

— І в нас для поляглих стрільців окреме накриття на Свят-Вечір ставляють і свічку коло того накриття засвічують!... почали говорити діти одне за одним.

— Це гарний звичай, діточки. Так треба робити. Це знак, що ми про героїв тямимо і їх шануємо, а у Свят-Вечір їх поминаємо.

Діти наче трохи посумніли і почали прощатися зо мною. Щось при тому стали шептати між собою, аж виступила Марійка і сказала:

— Вуйцю! Від себе і від нашого гурту бажаю вам щасливих Свят і... — і... — і... — прошу вас до нас на Свята в гості!

— І до нас, вуйцю, і до нас!... почали просити Оксанка і Максимцьо.

— Широ дякую вам, діти! Постараюся прийти. Та не забудьте, що і ви маєте прийти до мене. Жду вас у себе третього дня Свят. Також не забудьте про мене, коли будете колядувати на «Рідну Школу»...

— На забудемо, вуйцю. Не забудемо!... І ще раз бажаємо вуйцеві щасливих Свят і всього того, що собі вуйцю сам бажає!...

З тим побажанням усі скоренько вибігли з хати і зникли в темряві зимового вечора...

С к р и в а н к а р и с у н к о в а.

Получить з лівої сторони черточкою всі точки від 1 до 47, а з правої від 1 до 80, а дістанете прегарний образочок.

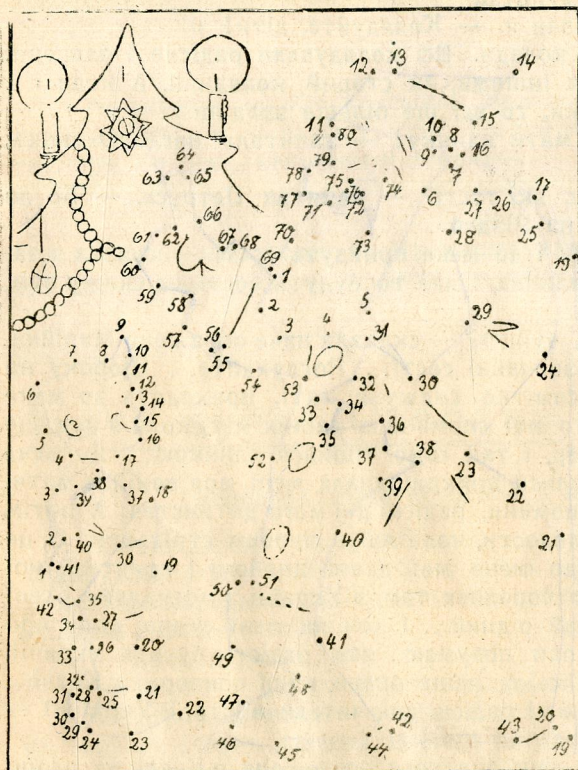

Не може згубитись.

Давши лекцію про слона
З науки природи,
Запитав учитель Влодка:
»Де слона находим?»

Зразу хлопець збентежився,
Але очутився:
»Слонь, велитень, отже трудно,
Щоб він загубився!»

Т. Дмитренко.

ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ і ПЛАТІТЬ ЗАЛЕГЛОСТИ!

Гуцульські прикраси на Ялинку.

Подаємо Вам, на образочку побіч, зразки прикрас у гуцульському стилі, які можете собі самі виконати для пристроєння цьогорічної Ялинки.

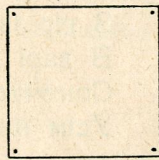
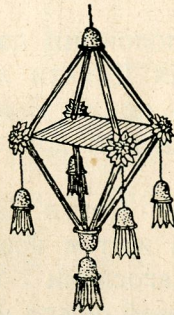
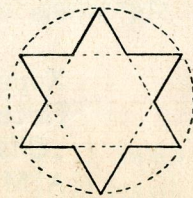
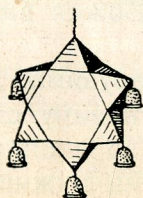
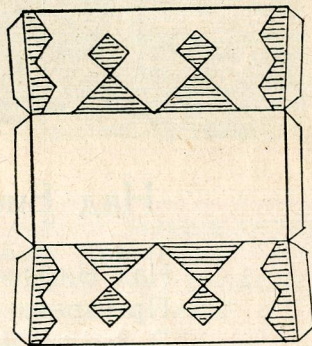
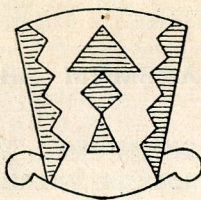
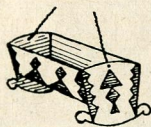
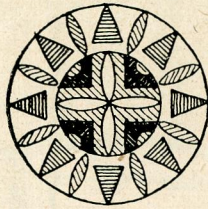
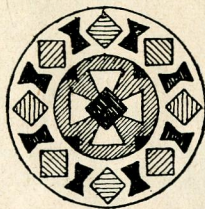
1) Барвні Кружочки. З жовтого картону витинаємо бажану кількість кружочків о промірі 5-6 см. Відтак викроюємо з синього паперу квадратики і трикутники і наліплюємо їх краєчком.

Вущі овальні листки і шестикутнички — викроюємо з червоного паперу. Кола в середині робимо із зеленого паперу, залишаючи хрест у середині жовтий, з червоним квадратиком у середині. Готові кружочки завішуємо на ялинці ниткою.

2) Колисочка. З жовтого картону витинаємо собі форму поздовжну і дві побічні, як це бачите на рисунку і зліплюємо їх разом синтетіконом або тоненькими дротиками. Орнаменти (фігури) означені на взірці черточками, робимо із синього або червоного паперу і наліплюємо на обох поздовжніх боках і обох поперечних. Спід остає чистий. Готову колісочку завішуємо на барвній ниточці на ялинці, кладучи в неї цукорки, горішки, або якісь даруночки.

3) Звізда. З жовтого картону витинаємо дві однакової величини зірки, які відтак лучимо язичками, у виді трикутників. Всі 6 наріжників можна заліпити червоним папером, прикріплюючи до кожного з них на дротику маленький наперсточок, який виглядатиме як маленький дзвіночок. Готову зірку завішуємо, ниточкою вгорі, на ялирку. Це дуже ефектовна прикраса.

4) Павук. Ця прикраса робиться із соломок житних або пшеничних. З картону витинаємо квадратик, о боках 4-5 см. довжини. Це буде підстава павука. Відтак беремо 8 рівних соломок, довгих на 4-5 см., і лучимо їх при допомозі нитки або тоненького дротика в форму 2 пірамід, а в наріжниках даємо барвні рожі з паперу, або зірки з барвного паперу. Від тих наріжників на нитках дати наперсточки з вахляриками з барвного паперу всередині.

Над Вифлеємом засіяла зоря...

Над Вифлеємом засіяла зоря
Прегарним блеском у темряві горя;
З темної ночі стала ясна днина,
Як зняла очі Божая дитина.

Хори Херувимів Дитятко вітають,
Веселу новину світови звіщають:
„Слава во вишніх Богови, спасення,
А Мир на нижніх і благословення!“

З гір із полонини пастирі приходять,
В дарі для Дитяти ягнятко приводять,
Сонечком ясным Божі очі сяють,
Усім нещасним доленьку звіщають.

Бог - Диття малее ручку піднімає,
На життя новее всіх благословляє;
Благослови і нас Ісусе маленький —
Подай щастя й долю для України - Неньки.

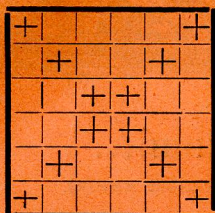
Т. Дмитренко.

Фігуральна загадка (2 точки)

(Уложив: Івась Сілецький)

- 1) Виконує кожна людина.
- 2) Продають на всяких імпрезах
- 3) Інакше: вирішення справи.
- 4) Інакше: нужда або біда.
- 5) Місцевість на Карпатській Україні.
- 6) Інакше: гарно.

Букви на місці хрестиків дадуть назву того, на що дівтора в тім місяці очідає.

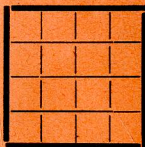
Загадки (3 точки)

(Подав: Орест Коваль)

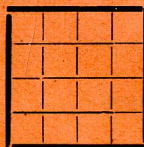
1. Висить на плоті два шнури білля, а поміж ними — червона хустина!
2. Більше місто як Варшава, а пів його — смачна страва?
3. На стіні висить, на столі лежить; щоденно картку йому зриваєш; по шістьох чорних — одна червона: як тую книжку називаєш?
4. Має крила і махає, але ніколи не літає?
5. Святая була, є і буде, але до неба ніколи не прибуде?

Магічні квадрати (2 точки)

(Уложили: Влодко Кузь й Івась Сілецький)

- 1) Інакше: святиня.
- 2) Рід металю
- 3) Перший чоловік.
- 4) Найдороща особа.

- 1) Змисл.
- 2) Італійський гріш.
- 3) Планета.
- 4) Жидівське імя

Ломиголовка (1 точка)

- 1) Де живе оцей хлопчина — Мирон Дас?
- 2) Якої народности є оця дівчива — Талка Иш?
- 3) Чим є добродій — Дарко Тер?
- 4) Як називається властиво оцей край — Нива Кобу?

До всіх, що розв'язують загадки: Розв'язки надсилати можна до-вільно, або з кожного числа, або з усіх чисел 1-5. Вислід льосування і розв'язки всіх загадок будуть подані в числі 6 ім за червень. Пере-можцями будуть ті, що здобудуть із розв'язок найбільше влучних точок (пунктів).

КОЛЯДУЙТЕ на „РІДНУ ШКОЛУ”!

Засягла зірка на полонині...

(Нова коляда на арію: «Возвеселімся всі разом нині»).

Засягла зірка на полонині,
Несе нам добру новину нині,
Що у ясині, там при долині (2)
Христос вродився, Божий Син.

Діва Марія, лелія гожа,
Родила Сина, Дитятко Боже,
Як породила, в сіні сповила, (2)
Ісуса, що нас полюбив

Ісусик Правду і Чесність любить,
За гріх карає, і кривду губить,
Він справедливий, добрим зичливий,
Він нас потішить, звеселить.

Ставаймо вколо, вкраїнські діти,
Ісусик буде нами радіти,
Поклін віддаймо і заспіваймо
На славу Господу-Христу!

Ісусик буде благословити
І кращу долю зволить нам дати,
І в ім'я Боже нам допоможе
Діждати ясних, щасних днів!

ПЕРШІ СПРОБИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

1) Ой, мороз іде,
Вже зима буде —
На лещети і на совги
Мене пожене...

2) А я свого котика люблю
І до себе його голублю —
Як вечір, так рано —
Мою кицю кохану,
Щоб киця мила мишки ловила!

Ті два віршики написала Дарця Блажкевичівна з Денисова.

„СВІТ ДИТИНИ“ виходить раз у місяць в обемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1939:

В краю річно 4 зл., піврічно 2 зл., квартално 1 зл. — Для Америки й Канади 1 долар.; — для Чехословаччини 25 кор.; — для Румунії 150 лейв річно; для Аргентини 4 пези; — для Бразилії 20 мільрайсів.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, ул. Зіморовича 2.

Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330.

Телефон 257-87.

27610

III

П-12.526

1939

СВІТ ДИТИНИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.

1939

РІК XX.
«СВІТ ДИТИНИ»

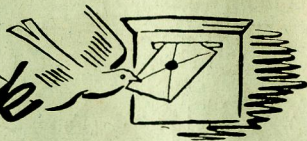
ЛЮТИЙ

Ч. 2.

Лwów, Zimorowicza, 2.

Пиши до нас листочок

Дозя, Маруся і Таля Магіривні в Ваньковій: Ваш «спільний» листик дуже-дуже мені подобався. Радію тим, що мої маленькі книжечки-сестрички з «Д. Б.» так Вас зацікавили. Незабаром одержите книжечку про «Карпатську Україну» де буде багато образочків.

За побажання Святочні і Новоріччя сердечно Вам дякую. Буду вже відтепер приходити на адресу Дозі, бо вона між вами найстарша. На другий рік буду приходити на адресу Марусі, а на третій на адресу Талі. Чи так буде добре?

Татуся від мене щиро поздоровить і поцілуйте, і до ушка шепніть, що «Світик» дуже дякує за дописку на Вашому листочку. Здорові були, мої любенькі жайворонятка!

Левко Коссар у Саскатуні (Канада): Тому, що ви обоє з сестричкою прислали жертву на газетку для «Карпатської України» — то я приходити буду в Твоїм імені до якогось бідного хлопчика, а від Лесі — до якоїсь бідної дівчинки-школярки. Їх імена я Вам незабаром подам у листі, щоб Ви могли до тих діточок від себе написати листика і поспитати їх: чи припав їм «Світик» до вподоби. Як там ідуть забави зимові і чи св. Миколай був щедрим для Тебе і чи виповнив цілу панчошу? Пиши частіше!

Мартуся Голіянівна у Львові: За гарний листик дякую Тобі, любя Мартусю. Від січня ц. р. висилаю до всіх передплатників «Світика» також і книжечки «Діточа Бібліотека». Огже і до Тебе буде приходити також. До книжечки першої був залучений переказ на передплату, яка виносить 4 зл. на цілий рік. «Покотигерошок» вичерпана книжечка — а «Записки недоброго хлопця» можна дістати в книгарні «Р. Ш.» Коштує 70 сот. Па!

Туся Козловська в Медіні: З надісланої світлини годі зробити друкарську клішу, бо вона була б зовсім темна. Тому, як пришлеш іншу знимку, ясну і виразну — то радо поміщу її у своєму «Альбомі Читачів».

Влодко Кузь в Перегінську: Дякую Тобі за надіслані матеріяли, головню за знимку Хусту, бо якраз такої знимки потребую. Віршик про «Похорон господаря» не поміщу — бо він дуже сумний, а про «Багатство наших гір» годі теж друкувати — бо на тім місці була би біла пляма. Зате надрукую опис Перегінська і дам образочок тої церквочки.

Леся Кучер у Карнегі (Америка): Дякую Тобі, любя Лесю, за д-рунок для бідних діточок на Карп. Україні. Імена тих ровесниць, що на їх ім'я буде йти туди «Світик» подам Тобі незабаром. За пам'ять про мене дуже Тобі дякую! Знимочку вашого гуртка танцюристів пришли і подай до неї коротенький опис. Мамусі уцілуй від «Світика» ручку, а Татусьови зложи поклін.

Івася Гарасимчуківна у Венкувері (Канада): Твого листика до всіх ровесниць і ровесників у Старомо Краю друкую на своїх сторінках у тому числі і подаю Твою адресу. Сподіюся, що багато ровесниць напише до Тебе листики. Подай мені список усіх українських дітей у Венкувері, щоб я міг бодай раз до них прийти в гостину.

Орися Цурковська в Романові: «Світик» і книжечки «Д. Б.» — («Світикові» сестрички) приходять на Твою адресу. Чи Левцю заглядав ще часом на мої сторінки, як приїде на Свята? Поздорови його від мене. Знимочку надішли, але ясну і виразну — то поміщу її у своєму «Альбомі». Гарзд!

ПО Д Я К А.

Всім тим Передплатникам і Передплатникам „Світика“ та їх Родичам в краю і за кордоном, які прислали мені побажання „Веселих Свят і Щасливого Нового Року“ — складаю на тому місці слова найсердечнішої подяки за пам'ять.

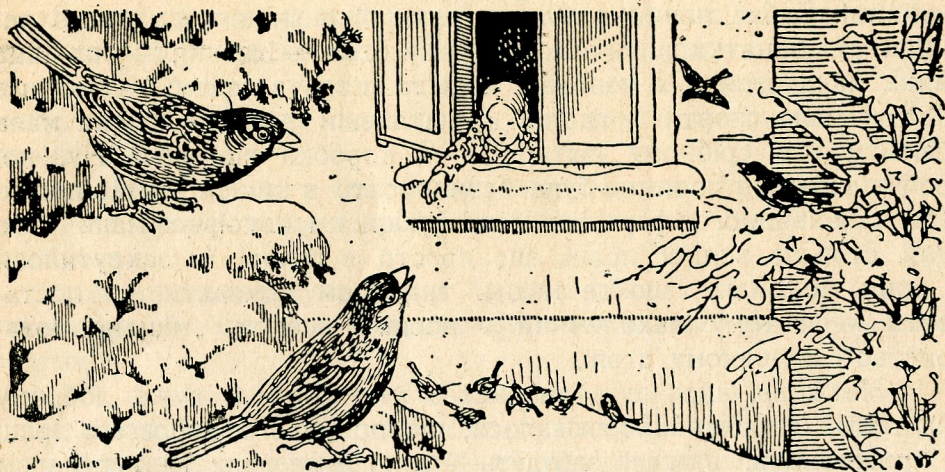
Михайло Таранько
редактор «Світа Дитини».

Ж Е Р Т В И.

На передплату „Світика“ для бідних школярів на Карпатській Україні зложили: Леся Кучер з Карнегі 5 доларів. Леся і Левцю Коссар з Саскатуни 1 долар. Хто слідуючий?

На пресовий фонд „Світа Дитини“.

Преп. СС. Василіянки з Філядельфії 2 дол. — Оксана і Неля Меренівні 2 зл.

Воробчики просять...

Рано-вранці, до схід сонця,
Зацьвірінькав воробець
І застукав до віконця —
На дворі був морозець.

„Їсти просим, діти любі!
Поможіть нам у біді!
Не палили ми ще в грубі —
Дуже важко жить в зимі...

Ні то зерна, ні хатинки,
Вітер в очі снігом дме...
Дайте зерна зо дві жмінки —
Хай нам голод промине.

Всіх вас просим, закликаєм:
Поможіть нам у зимі —
На весні ми позідаєм
Безліч злої комашні!“

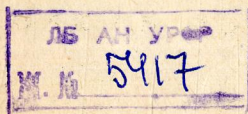
Теодор Пеліх.

Веселий баль на столі.

АРТО було заглянути в останню неділю
мясниць до одного дому в великому місті!
Можна було побачити в одній кімнаті того
дому цікаве товариство. Та не думайте,
що може сиділи і забавлялися там люди.
Ні! Це товариство — усе, від першої
до останньої „особи“ — сиділо не довко-
ла стола, тільки таки на столі, застеле-
ному білесенькою скатертю. А складалося
воно, те товариство, з пухкенької і смач-
ненької бабки, з пляшки доброго овоче-
вого вина, з китиці свіжих квіток, із свічки і — коробки сірників.

Очевидно, що це товариство не повинно було лежати і стояти
на тому столі в такому виді, як воно там лежало і стояло в тій

хвилині. Бабка повинна була стояти біля іншого смачного печива та збанятка кави на окремому столі в їдальні; — пляшка вина мала стояти в холодній воді та ще й з ледом; — китиця квіток мала стояти в гарній кришталевій вазі; — свічка мала світитися в срібному ліхтарі; — а коробок сірників? Ну, коробка сірників повинна була бути просто в кишені кухарчиного або покоївчиного фартуха. Але кухарка і покоївка мали того дня стільки всякої праці, що просто в голові їм закрутилося і вони не знали, що де мають тимчасом покласти, чи поставити — і тому накопичили в поспіху все те „мішане товариство“ на одному столі.

Не диво, що це „товариство“ не було в дуже доброму настрою, бо кожне побоювалося, що про нього, в розгарі праці і приготувань, взагалі забудуть і воно буде лежати тут даром

аж до білого ранку. А вже найбільше нетерпеливилася пляшка, чорнява, струнка, запечатана гарним срібlistим каптуром, що стояла біля бабки. Вона хотіла вже стояти серед стола перед гостями і розливати своє вино, щоб його всі захвалювали. Тільки вона одна й знала, що то за свя-

то пригтовляється в тому пишному домі. То щоб уже так не скучати тим вижиданням, пляшка заговорила якось оприскливо:

— Що мені за товариство! Я взагалі не знаю, чи ви будете вміти заховуватися належно в такій забаві!

— А що ж то властиво за забава має бути? — запитала несміливо бабка. — Бо я чую вже від ранку, відколи мене виймили з печі, що всі в тому домі говорять тільки про забаву, чи якийсь баль, але я не розумію того всього...

— При! — відповіла згiрдливо пляшка — Забава! Баль! Як цього не розуміти? Хіба не знаєте, що сьогодні заручується дочка власника того дому з одним гарним юнаком і з тої нагоди та з нагоди останньої неділі м'ясниць буде тут баль, а ми всі маємо взяти в ньому участь! Тебе, бабко, мають розкroїти гостям на закуску до кави на підвечірок; ти, свічко, маєш ясно світити на столі; — вас, квітки, має вручити суджений суджений; ну, а ти, коробко, маєш дати один сірник, щоб засвітив свічку. Але найважливіша в тому всьому буду таки я! Бо добре овочеве вино, яке прийшло сюди аж з Франції, має заблестіти

в прегарних нових кришталевих чарках і з них мають гості випити за здоров'я молодії пари. Можливо, що при тому будуть навіть співати „многая літа“... Тільки я журюся, чи ви зумієте добре відіграти свою роль, яку вам призначили на це родинне свято.

— Що ж, я маю в собі багато смачних родзинків і мигдалів! Думаю, що разом з вами всіми придумаю на той бал! — сказала бабка.

— А ми маємо дуже гарні барви і ніжний запах! — сказали квітки. — Це теж повинно бути мило так судженій, як і гостям.

— А я маю світити, так гарно, як ніодна свічка дотепер! — сказала свічка. — Ви побачили б, як я світитиму, коли б тільки поставив мене хтось у срібний ліхтар, або бодай засвітив мене... Бо доки я не засвічена, доти взагалі не маю доброго настрою.

— Н-ну... Родзинки і мигдали це щось варт! — сказала пляшка — але барви і запах — це тільки самохвальба. Та ви подумайте! Чи має з вас хто такий корок, як я? Чи вміє з вас хтось так стрілити, як я, коли мене відкорковують? Або: чи вміє з вас котре так зашипіти, як я, коли мене наливають?...

Кажучи це, пляшка задерла гордо свою шийку і здавалося, що вона стала ще вища і ще стрункіша...

Та в тую мить щось зашорохтіло в коробці сірників, коробка трошки відхилила свою засувку і з неї показалася чорна головка малого сірничка.

— Пустіть мене, мамо, пустіть мене! — шепнув зворушений сірничок. — Пустіть, щоб вона так дуже не перехвалювалася!

Коробка-мати випустила сірничка і він вискочив на стіл.

— Я, пляшко, не маю корка, я не вмію так стріляти, як ти, — але зашипіти я вмію!

— Цікаво! — сказала пляшка непевним голосом.

— Ось я тобі покажу! — сказав сірник, — нахилився до коробки, — черкнув своєю головкою до неї — і т ш ш ш! — зашипів на диво! В тую мить дотепна свічка простягнула свою

головку до сірника і — засвітилася, а як засвітилася, в тую-ж мить схопилася з місця, і хоча непевно, бо це ж не було в ліхтарі — але досить твердо стала на столі між бабкою і пляшкою.

— О, як гарно! — сказала щиро бабка і з утіхи аж піднялася зі свого тареля та стала крутитися в коло та приговорювати, ніби приспівувати: „А може б ми зробили пробу? А може б ми зробили пробу?...“

— Добре! Робіть пробу! — сказала горда пляшка. — Я і так буду завершенням свята і балю!

Тоді бабка почала танцювати, щораз швидше, щораз зручніше, та все приспівувала собі: „Десять родзинків — двацять мігдалів, — двацять родзинків — сорок мігдалів, — сорок родзинків — вісімдесят мігдалів...“

І хоча смішний був той спів, та пляшці це подобалося і вона почала й собі крутитися, мов панянка, та заохочувати всіх:

— Ану, ану, бабко, ще швидше, а ти свічко, ще краще, а ви, квітки, розв'яжіться та ідіть теж у танок!...

І почався на столі правдивий баль... Усі затанцювали, всі закрутилися, заметушилися — не зважаючи на обмежену площу стола, — почали падати одне за одним на долівку... Перша впала таки наша горда пляшка і розбилася на шматки. За нею посипалися вниз усі квітки, — за квітками впала й свічка і погасла. А бабці, як найповажніший між ними, випадало їх рятувати, то вона прискочила до краю стола й нахилилася, щоб бодай одне з них зловити — але в ту мить і сама перевернулася на підлогу і зробилася з неї безвидна маса...

Тільки скромний сірничок лежав тихо на столі — і спав. Коробка й не будила його, коли всі танцювали, бо вона подумала собі: „Кожний знай свою роль! Ти, коробко, маєш ховати сірники, а ти, сірничку, маєш тільки зашипіти і засвітити свічку... Досить з нас того!“ І з материнською любов'ю дивилася на свого сінка в глибокому сні.

Прися Мадер.

Знайте, діти, що „ПРАЖІНЬ“
 Кава добра і здорова,
 Тільки раз вам закипить,
 Трошки цукру — і готова!

Пам'ятайте, любі діти:
 Щоб здорові личка мати,
 Треба лиш цю каву пити,
 Лиш „Пражінь“ все уживати!

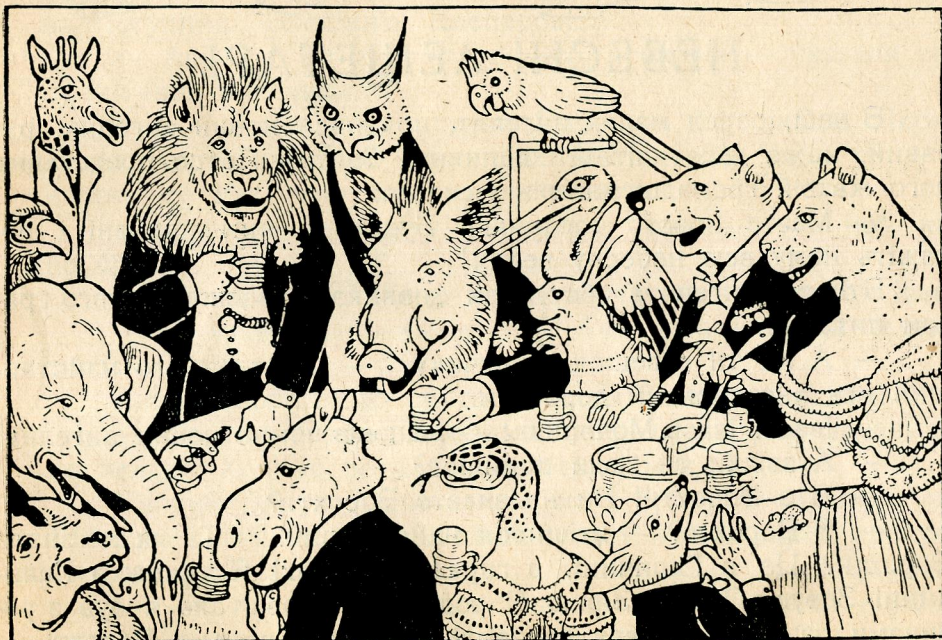
Баль у панства Левів.

В пана Лева й пані Львиці
Чути — йдуть гучні мясниці!
Знатних гостей запросили,
Величаво їх вгостили.

Львиця меду наливає,
Лев промову починає —
Гості веселяться щиро,
Хоч є всякі, та всі в мирі...

Слон басує: „О, чудово!“
Гіпопотан: „Мудре слово!“
Ось сичить пані змія:
„Тут у своїм сосі я!...“

„Славно!“ — кличе папугай.
А жирафа: „Тут нам рай!“
Дик хвалить собі: „Рох-рох!“
А медвідь: „Я зїм за двох...“

В фраку елегант пугач:
„Тут гуляй собі і скач!“
А орел до нього пе:
„Тут на правду гарно є!“
Мишка сіла на столі:
„Пі - пі! Гарно тут мені...“
Зайчик вушками стриже:
„Тут мене ніхто не вбе...“

Так то в Лева - короля
У мясниці баль що - дня,
Бсі гостюють там у нього,
Від страшного до малого...

Всі там рівні, всі свободні,
Так собі, мов браття рідні,
Всіх єднає баль оцей —
Чи можливе це в людей?

То не диво, що вкінці
І великі і малі
Заспівали на весь світ:
„Панству Левам много літ!...“

НЕБЕСНІ ЛЕЩЕТАРІ.

В небі, серед малих ангелят, появився новий ангелик, русявий, може десятилітній хлопчина. Святий Петро представив його жвавій громадці ангелів і сказав:

— Маєте нового товариша! Будьте з ним приятні і покажіть йому всю небесну велич!

Втішені ангелята обступили „новика“ і засипали його градом питань.

— А як ти зовешся, братчику? — запитав його найстарший між ангельським dorостом.

— Івась! Івась Мочернак! — відповів чемно новий ангелик.

— А звідки ти сюди прийшов?

— Я з Ворохти! Ви не знаєте Ворохти?...

— З Ворохти? — втішився найстарший. — Та як не знати Ворохти? Це в Галичині, в горах Карпатах! Я також з Галичини! Зовуся Славко Зірка. Я родом зі Львова, але я був з родичами за свого життя на землі щось два рази в Ворохті на вакаціях... О, там дуже гарно! Хіба тільки тут, у небі, краще!

Познайомившись із новим товаришем, ангелики стали опрощувати його по небі і показувати усю красу і велич Божого раю. Івась був захоплений усім тим, що бачив і в душі дякував Господу Богу, що прийняв його до неба.

— А тепер, Івасю, покажемо тобі ще щось дуже цікаве! — сказав весело ангелик Славко. — Хочеш поглянути на землю?

— Хочу! — сказав утішно Івась.

Ангели повели Івася до широкого і ясного вікна.

— Дивися вниз і скажи, що побачиш! — сказав Славко і сам нахилився до вікна, а за ним і всі ангелики.

Івась припав до вікна і глянув униз.

— О, Господи! — закликав він — та ж це наша земля!

Я бачу гори... Чекайте, чекайте, щось знайоме бачу! Чи ж це не Ворохта? О, той гарний горб коло тартаку, а там далі дорога до Жабя, а там на право на Говерлю! І бачу, що ті гори білі! Видко, що впав там сніг...

— Сніг, сніг! — закликали інші ангелики.

— Але що там роблять ті діти? Дивіться, вони їздять по снігу на якихось довгих дошках!

— Ці дошки — це лещети! Ви не знаєте, що це лещети? — спитав ангелик Івась.

— О, я знаю! — сказав Славко. — Та ж і я їздив нераз на лещетах, таки у Львові, бо довкола Львова є гарні горби... на Погулянці, Знесінню, Клепарові...

— Але ми не знаємо, що то лещети! — сказали якось сумно інші ангелики.

— Не знаєте? — запитав Івась. — То шкода! Якби ви знали, як то приємно їздити на лещетах! Ох, якби тут у небі можна ще мати сніг і їздити на лещетах!...

— Сніг тут є, Івасику! — сказав Славко. — В небі нічого не бракує!...

— Тут є і сніг? Де ж він може бути? — запитав Івась.

— О, ходи, ми покажемо тобі! Сніг є на небесній леваді! — сказав Славко.

Ангели побігли до святого Петра і стали просити:

— Святий Петре, просимо тебе, пусти нас на хвилинку на леваду! Хочемо показати Івасеві сніжок...

Святий Петро відчинив небесну браму й ангелики разом з Івасем вибігли з раю. За хвилину опинилися серед прекрасної левади, вкритої снігом.

— Тут прегарно! — закликав очарований Івась. — Сніжок сипкий, якраз до лещетів! І горбки тут гарні! Ось, який тут був би добрий зізд! Тільки бракує лещетів...

— Ох, де нам дістати лещетів? — закликали ангелики. — Івась певно навчив би нас їздити на них!...

Рада в раду — і Славко нагадав собі, що чейже святий Йосиф є столярем і Він потрапить зробити лещети. Він певно колись робив лещети малому Ісусові, то тепер зробить і їм, як Його попросять...

І як стояли, так прожогом пустилися до раю і ледви святий Петро впустив їх, як вони побігли до святого Йосифа, що завідує головною столярською робітнею неба.

— Святий Йосифе, просимо Тебе, не відмов нам зробити кілька пар лещетів. Ми так дуже хотіли б їздити на лещетах! — стали просити ангелики.

— Та зроблю вам, зроблю! — сказав добряче св. Йосиф. — Тільки ви мені за те будете замітати два тижні мою робітню...

— Дуже радо, святий Йосифе! — закликали ангелики і стали скакати з утіхи.

Від святого Йосифа побігли ангелики до святого Мартина, що вмів робити чоботи і черевики. Вони випросили в святого Мартина, щоб зробив їм лещетарські черевики. Святий радо згодився, тільки під умовою, що ангелики впорядкують йому копитка в його великій робітні, число за числом. Ангелики радо згодилися на тую відплату.

За два дні ангелики дістали від святого Мартина черевики і від св. Йосифа нові лещети з кийками, а святий Петро не міг

надивуватися, коли побачив ангельську громадку лещетарів, яка прийшла просити його, щоб знов відчинив їм браму на леваду...

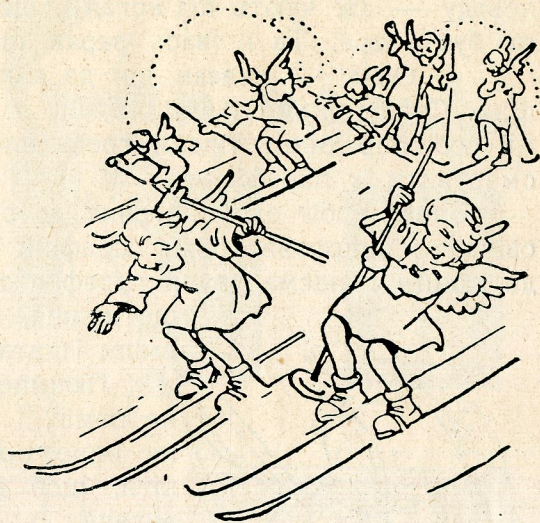
— Ідіть, ідіть!... — жартував святий Петро — і так за багато ту через вас гармідеру і крику, то може трохи відпочину...

Можете уявити собі втіху ангелят, коли вони опинилися на леваді з лещетами! Наперед Славко й Івась показали товаришам, що вони потраплять. Тоді інші жваво попривязували собі лещети до ніг і хотіли так само зручно і бисто зїздити з горбів. Але показалося, що то не така легка штука. Тоді Івась і Славко взялися вчити товаришів, як ставати до зїзду, як скакати, як вставати, хто перевернеться, і так далі. Багато

було сміху і радості. І не чулися, коли так минуло їм пів дня при забаві.

А тимчасом Святі в небі здивувалися, що настала така тишина в небі. Бо хоч усі жартом нарікали на ангелят, що вони галасують, але той галас був їм милий, бо це не був галас, а радше веселий щебіт. Вони зажурилися, чи ангеликам не приключилося що злого, і пішли до святого Петра, запитати, де поділися ангелики.

А святому Петрові також стало скучно за ангеликами і він разом з іншими Святими вийшов на леваду. Тоді ангелики почали показувати Святим опікунам свої лещетарські штуки і притім знов не один перевернувся і набив собі гуза — але всім було весело і мило, а Святі аж плескали в долоні.

Така вчинилася гамірня, що аж старий Люципер у пеклі закликав свого першого слугу і запитав його:

— Що там таке діється вгорі, що наше пекло аж ходором ходить і я не можу всидіти на своїм троні?

— Це, пане Люципере, ті ангелики по леваді на якихось дошках бігають і скачуть, аж дивно мені, що їм сталося таке! — пояснив воротар пекла Велзевул.

А левада була якраз над троновією салею Люципера. То він дуже розлютився на ангелів і сказав:

— Чекайте, я вам покажу, як мені не давати спокою! Я вам стоплю той сніг!

І казав Люципер чортам, напалити в пекольній салі так, що аж йому самому гаряче зробилося.

Тимчасом ангели зо святими пішли до раю і повечерявши смачно, позамітали святому Йосифові робітню і заснули твердим

сном. А ранком, скоро-світ повставали і тільки що псмолилися і заспівали Господеві ранішню пісню, а вже похапали свої лещети і побігли на леваду. Святий Петро вже радо пустив їх, бо і самому йому подобалася та забава. Прибігли ангелики на леваду — аж чують під ногами, що сніг уже не такий сипкий, як був учора. Та й Івась зарав пізнав, що тут щось сталося.

— Овва! — сказав він до ангелів. — Сніг нині вже гірший. Став мокрий і липкий, що важко їздити на лещетах. Але ми собі порадимо, тільки треба висушити лещети, а потім на-смакувати їх парафіною...

Зараз побіг один ангелик до святого Пилипа, що виробляє свічки, і випросив трохи парафіни. Тоді повисушували лещети до сонця і насмакували парафіною та й знову почали їздити, ще краще, як учора, бо вже майже всі вміли їздити.

Люципер лютився, що його огонь не поміг, і казав перенести свій трон на інше крило пекла, бо не міг стерпіти, щоб йому над головою скакали ангели.

Наїздилися ангелики того дня до схочу й аж перед вечором вернулися до раю. Впорядкували святому Мартиніві шевське приладдя і поснули. А коли вони позасипляли, вийшов св. Петро — але це таємниця!...

Отже вийшов святий Петро зі своєї канцелярії, взяв лещети найстаршого ангелика, Славка, і поволі пішов собі на леваду. Місяць світив дуже ясно, мов на замовлення... А Святець причепив собі лещети і пустився з горбка вниз. Що правда, то не гріх... Святий Петро упав кілька разів, як і малі ангелики, але вкінці і він набрався вправи і вже біля півночі зїздив гладко з найвищого горба. І було йому дуже приємно, й Він наче відмолоднів. І так від тоді нераз вибирається ніччю на леваду з лещетами, тільки не пристає ніколи до ангеликів, бо боїться, що інші Святі могли б собі з нього жартувати. Хіба, що намовить і ще кількох Святих, щоб рішилися на ту гарну і невинну забаву. А тоді — хто зна — може й приїде до лещетарських змагань у небі, між ангеликами і Святими...

М. Міллер.

Кому буде сумно? Сумно буде тому, хто не відновить передплати на 1939 рік, бодай на перших три місяці (1 злотий!) бо як не відновить, то вже газетки на марець не дістане.

Маляр - Морозенко ...

В ночі потихенько,
Як в хаті сплять діти,
Прийшов Морозенко
В срібний плащ одитий.

Вийняв він з кишені
Кисти враз з фарбами,
Розмалював шибки
Дивними квітками...

А на одній шибці
Серпик - місяченько,
Зорі блідолиці
Сіяні дрібненько...

А на другій шибці
Дно моря — коралі —
Ростини і рибки,
Що б'ються крізь фалі

На третім віконці
Див - зілля — а з листа
Жемчугами іскра
Сплива мов з намиста...

Як сонечко стало
Й собі приглядаться —
Почали зірничі несміло
Ховаться.

І все те чародій
Маляр - Морозенко
Зробив на добрийдень
Дітям ранесенько —

Десь ділися рибки,
З дна моря коралі —
Поблідло — див - зілля,
Листочки зівялі...

Заплакали шибки
Срібними слізками...
Вмить сонце їх спило
Своїми лучами...

Іванка Трешневська-Савицька.

Хто ще досі немає виданої „СВІТИКОМ“

„ІСТОРІЇ УКРАЇНИ для ДІТЕЙ“

що вийшла в 4 окремих книжечках — то нехай конечно купить собі її!

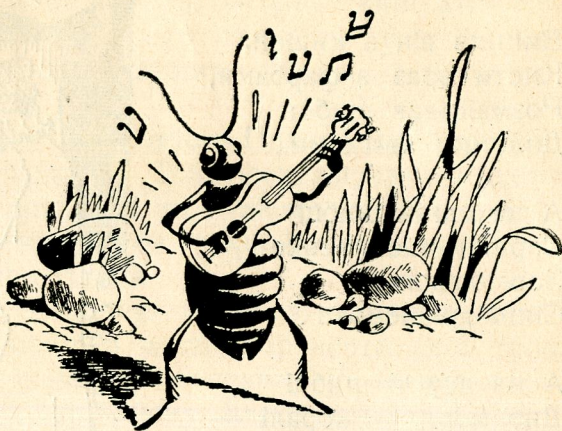
Ціна всіх 4 томиків: 2.40 зл. (з пересилкою 2.70 зл.)

Михайлик і триста карбованців.

(Казка).

За давніх літ жив собі в Бучачі, там, коло старинного замку, один багатий господар. Мав він сина, що Михайликом звався. Михайлик був добрий і дуже ніжного серця, але такий недотепа, що кожний міг його одурити.

Одного дня його батько, дав йому сто карбованців і велів піти на ярмарок до Золотого Потока тай купити вівці. І Михайлик пішов. А треба було переходити через ліс. Переходить він ліс, глядить, аж оце на краю ліса сидить русалка і бавиться з тараканом, що вигравав на маленькій гітарі. І так гарно грав таракан, що й найкращий музика не мігби краще потрапити. Михайлик зупинився і заслухався захоплений цим музикою. По хвилі спитав русалки:

— Чи не продала б ти мені оцього музику?

— Як даш мені сто карбованців музика буде твій!

— відповіла русалка.

Михайлик вийняв сто карбованців дав їх русалці і дістав за них таракана та ще й з гітарою.

Уявіть собі, як розсердився його батько, коли про це довідався! Ми-

хайлик хотів оправдатися, але батько не слухав виправдання, і викропив його здорово ремнем. А потім знову дав йому других сто карбованців і післав знову на ярмарок, щоб купив вівці.

На тім самім місці під лісом сиділа на камені вже інша русалка і бавилася з мишкою, що танцювала — але як чудово танцювала. Ніжками перебирала, вихилясами йшла, що найкра-

щий танцюрист, не втяв би такої то штуки. Михайлик зупинився і став приглядатись миші, а там і спитався:

— Чи не продала б ти мені оцю танечницю?

— Даш мені сто карбованців — то мишка буде твоя!

Михайлик дав сто карбованців і дістав мишку-танечницю.

Уявіть собі, як розсердився його батько, коли довідався про це. І знову всипав Михайликові березової каші й опять дав йому сто карбованців і післав на ярмарок по вівці.

І знову переходив Михайлик тою самою дорогою і там під лісом знову сиділа на тім самім камені вже третя русалка, що бавилася цвіркуном, який так гарно виспівував, що закасував би і найкращого співака. Михайлик зупинився і слухав захоплений, а там і спитався:

— Чи не продала б ти мені отого співака?

— Даш мені сто карбованців то цвіркун буде твій!

Михайлик заплатив сто карбованців і дістав цього співака.

Уявіть собі, як розсердився його батько, коли про це дізнався. Вигарбував йому порядно спину і вигнав з хати.

Михайлик забрав зі собою всі три звіятка: таракана-музику, мишку-танечницю і цвіркуна-співака тай пішов у світ за очі.

Іде-іде-іде!.. І так аж у Закарпатську Україну до столиці Хусту зайшов. А там жив велитенський багач, що то ще з часів Богдана Хмельницького його родина там жила. А звався цей багач Прокіп Неуступа. І мав дочку-одиначку, що Калиною звалась.

Вже від довгих років нездужала вона на чорний туск і вянула з дня на день усе більше і ніщо на світі не могло розрадувати її недужого серця. Батько в розпуці, що його одиначка так марно чахне, обіцяв тому, хто її розвеселить, віддати Калину за жінку. Припадково зачув про це наш Михайлик.

Подався він у терем цього багача. Приходить під браму, а там здоровезний вартовий-галябардист заступив йому дорогу.

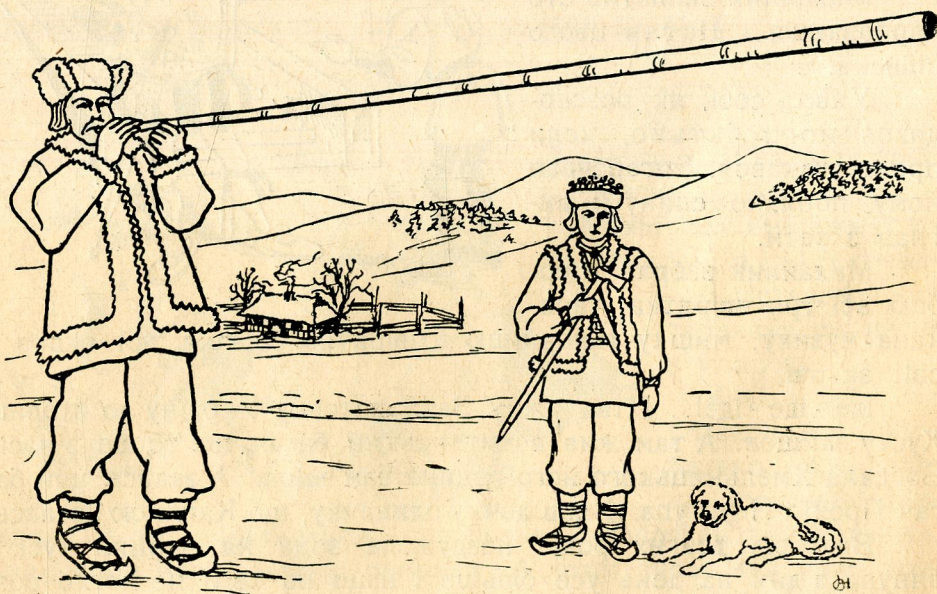
Михайлик розказав вартовому, що він бажає розвеселити доньку пана Неуступи. Тоді галябардист пропустив його і вказав кудю має іти.

Калина лежала на постелі бліда і виснажена з утоми та безсонности. Михайлик зблизився до неї, витягнув коробочку, а з неї вискочили всі три звірятка. Таракан став грати на гітарі, мишка затанцювала, а цвіркун заспівав. Калина наче відродилась, стала сміятися, що аж уся палата стала ходором ходити. Всі звірятка так подобалися Калині, що вона забула про свій туск, та про біль серця. Личко в неї зарожевіло, стан набрав гнучкості і вона стала повна життя та радости.

І до дев'ятох днів відбулось весілля Михайлика з Калиною. Розуміється, що на весілля прийшов і батько Михайлика, який мусів признати, що його син не на дармо видав цих триста карбованців. А всі троє звірятка жили при молодих довгі роки у великих вигодах та пошані.

Переробив за італійським оригіналом:
Михайло Острроверха.

Відділ для »малих малярів«.

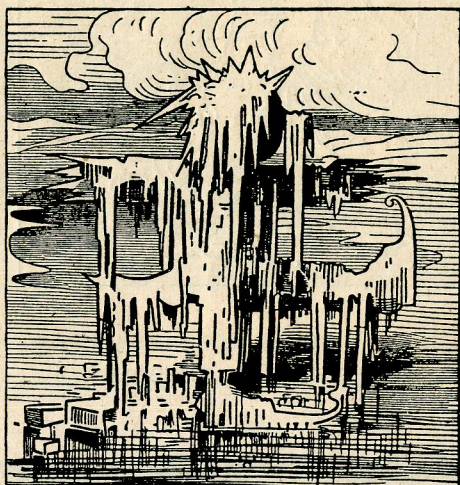
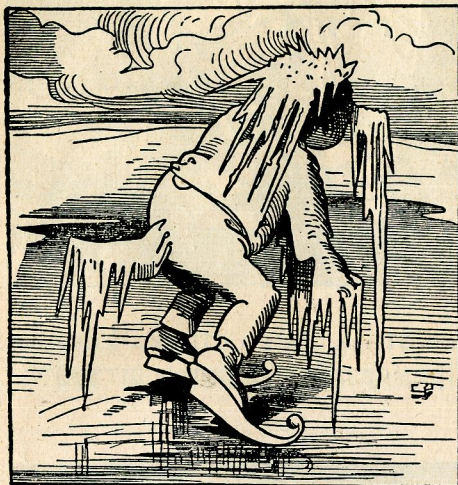
Подаємо тут чертковий рисунок, який можна відповідно розмалювати красками. Ану, спробуйте фарбами виповнити цей рисунок! — Відтепер у кождім числі буде такий взірець до малювання.

Вільгельм Буш.

Як Петрусь замерз і розтопився.

Смішна і трохи сумна історія.

(Продовження).

Стирчить іззаду вже китиця,
Зпереду й зверху чиста шклиця!

Нарешті ззаду і зпереду
Петрусь мов той їжак із леду!

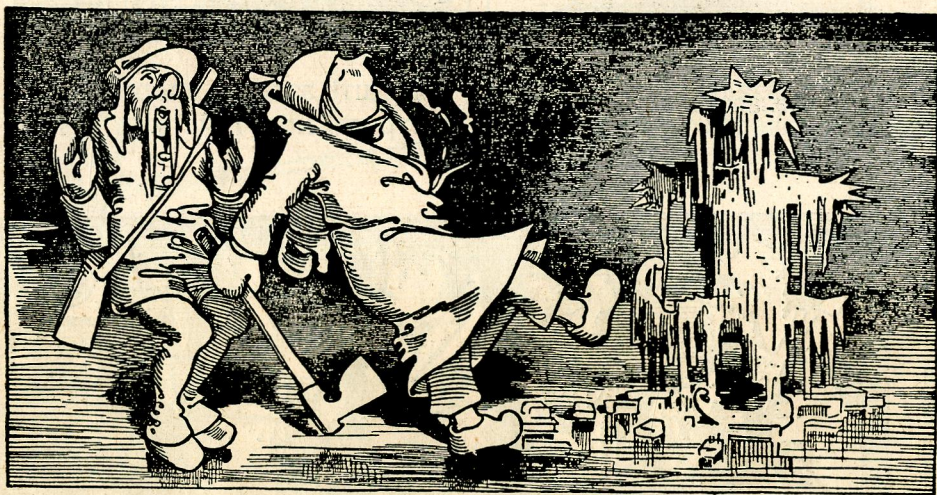
„Ой, Боже, сема вже година!..
Де ж то дівається дитина...“

Новину стрик приніс до хати:
„Ідіть його із леду взяти!...“

Стрик попереду йде з стрільбою,
Отець з сокирою старою.

Аж страх обняв стрика і батька:
Примерзлі вздріли там штанятка.

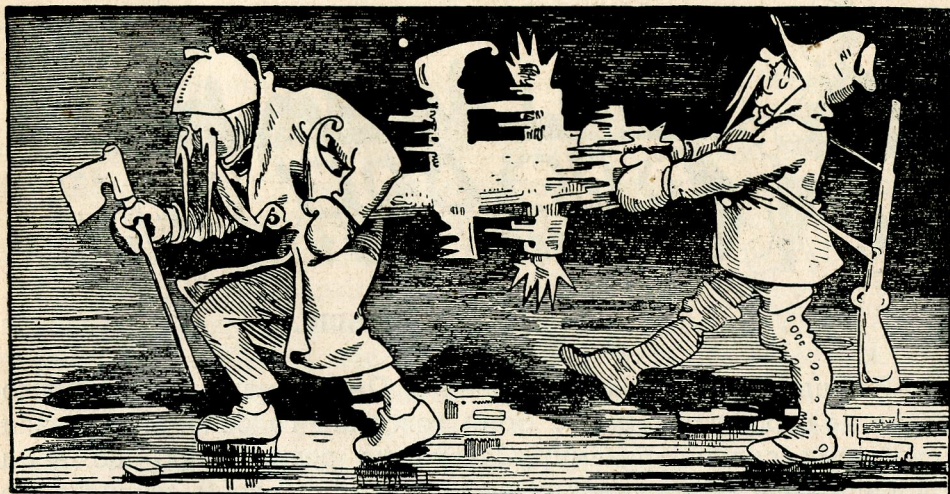
Та мало - що оба не вміли,
Як Петруся у леді вздріли.

Отець не знає, що робити —
Чи хухати на лід, чи... бити!

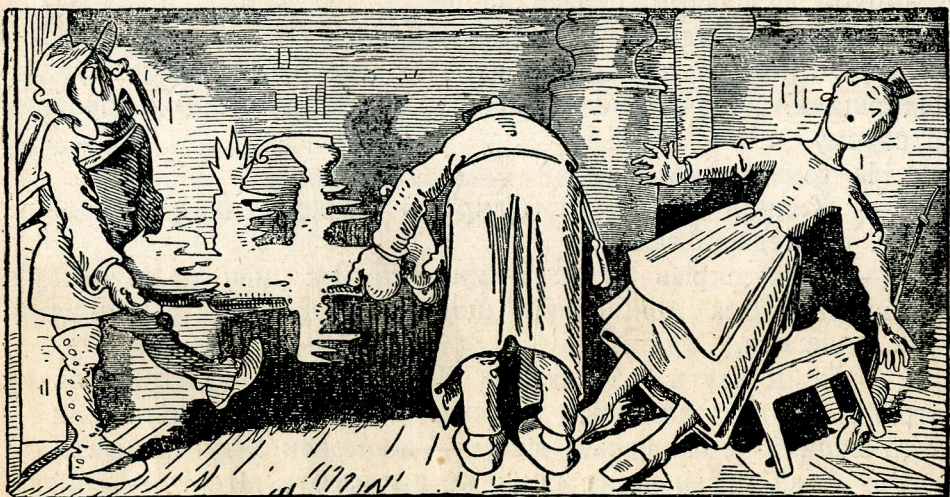
НАЙКРАЩЕ МИЛО!

Прийшла Славка до Ганусі,
Ганя ручки мила:
— Якого ти, любя Нусю,
Уживаєш мила?

Мені дивно, що питаєш!
Чейже кожний знає:
Що найкраще у нас мило
„ЦЕНТРОСОЮЗ“ — має!

Беруть за голову й за ноги, З Петром замерзлим поспішають
Дрижать їм руки від тривоги. В очах їм сльози замерзають.

Приносять Петруся до хати, Та чи допоможе — хто це знає?
Щоб лід на ньому відгрівати. З розпуки мати умліває.

(Далі буде).

Замало вчиться той, хто вчиться тільки в школі. Треба ще вчитися в дома з дитячої газетки і з книжечок. Найліпша газетка „Світ Дитини”, а найкращі книжечки з „Дитячої Бібліотеки”.

9. Славко їде далше.

Зайшли в ресторан „Корона“. При одному столі сиділо кілька до сороклітніх панів. Вони говорили голосно, вимахували при цьому сильно руками. Славко не розумів про що вони говорили, але з поодиноких слів пізнав, що вони говорять по мадярськи.

— Ще тут досить є мадярів, коли обсіли ввесь стіл! — сказав він до п. Медведя.

Сусід, що присівся до стола при якому сидів п. Медвідь з Мирком і Славком, сказав на це:

— Це не мадяри, — це жиди!

— А чого ж вони говорять по мадярськи, та ж тут не Мадярщина? — здивувався Славко. — Вони повинні говорити по своєму.

На те пояснив сусід:

— Жиди в нас більші мадярські патріоти, як самі мадяри.

А п. Медвідь замітив:

— Жиди скрізь ідуть за тим, хто має силу та в чиїх руках влада. То ж мені дивно, що вони тут ідуть з мадярами, а не з чехами.

— Вони йдуть і з чехами. Перед чехами вдають чеських патріотів і дітей записують у чеські школи. Ті чеські школи — часто коли б не жидівські діти, — не могли б тут існувати.

— А до українських шкіл не записують дітей? — спитався п. Медвідь.

— Дуже, дуже рідко — відповів сусід. — Вони на українців лихі, що визволюються зпід їх опіки, закладають свої кооперативи, та пють горілку щораз менше. Чехи, треба це признати, сприяють розвиткові кооперативного й освітнього руху по наших селах і за те жиди їх не долюблюють і тужать за мадярами, бо мадяри не дбали про добро українського села й за те, що жиди записувалися як мадяри, — мадярський уряд позволяв їм нищити наші села горілкою та лихвою. І жиди

вірять, що мадяри ще тут вернуться та й серед наших селян ширять такі чутки.

— Чи селяни вірять цьому? — спитався п. Медвідь.

— Як де? Де село ще темне — там вірять. Найбільше по тих селах, де є священики або вчителі мадярони*). Вони теж потайки ширять чутки, що мадярська влада ще вернеться на Закарпаття. Але освідомна праця читалень йде по селах і села вже щораз більше прихилюються до народнього руху.

Славко слухав цього й сумно стало йому, що можуть ще бути такі люди, які тягнуть за мадярами, споконвічними гнобителями карпатського населення — карпатських українців.

По обіді вийшли на місто.

— Треба нам уже готувитися в дорогу — сказав п. Медвідь. — Ще дещо маю купити і зараз їдемо.

Як уже полагодили орудки, подалися до підводи, що стояла на торговиці. Господар уже ждав на них. Сіли на віз і коні рушили з місця і бігли жваво добрим, рівним гостинцем. Ліворуч, висріблювалася в недалекій віддалі Велика Ріка.

— Онде видно вже Ізу! — сказав п. Медвідь — показуючи рукою на велике село.

Незабаром прибули перед хату. З хати вийшла п. Медведева з двома дівчатками. Вони радісними окликами повітали батька й брата та здивованими очима гляділи на Славка. Мирко зараз представив Славка мамі та сестрам:

— Це мій товариш Славко Зінківський зі Львова! Сам вибрався на Закарпаття.

А Славко додав:

— Їду до стрийка в Ужгороді!

Славко з Мирком під вечір пішли купатися. По вечері пішли всі скоро спати, бо завтра рано треба було знову їхати до потягу. Рано Славко встав перший.

— Ов, то ти, Славку, ранній пташок! — сказала п. Медведева, що небаром теж встала та взялася готувити снідання.

Ранок був чудовий, теплий. По сніданню подалися на стацію.

Небаром надіхав і потяг. Всіли. Поїзд рушив. Славко, як звичайно, станув собі при вікні. З гуркотом промчав поїзд міст на Великій Ріці й їхав далше на захід, аж нараз завернув на південь. Славка це здивувало, та сусід, що стояв біля нього, сказав:

— Це тільки невеличкий шматок дороги поїдемо на південь, за селом Королевом знову завернемо на захід. За Коро-

*) Мадярони — карпатські русини, прихильники мадярів.

левом шляхи розходяться: один іде попри Теків і Чорний Ардів на південь до Румунії, а наш на Севлюш, Вілок, Берегів до вузлової стації Чоп. Відтіля поїдемо на північ до Ужгороду.

Славко глядів на поля, що вже були покриті копами. По збіччях зеленіли виноградники, на полях жовтіли цілі лани со-няшників, а села потопали в садах, червоніли лани конюшини.

— Приємно їхати туди — казав Славко — хоча тепер початок липня, а літо не дуже гаряче.

— А вжеж — говорив сусід, що видно був балакучий — у нас у літі нема великих спек, але й у зимі нема великих морозів. І хоча зима й літо в нас довгі, а весна й осінь дуже короткі, то ні літо не дається нам узнаки спекою, ні зима морозами. Тут на долах доба росту рослин триває вісім місяців, а дощі йдуть в році яких 150 днів і то саме тоді, коли вони потрібні для хлібороба.

Славко спитався:

— Чи селяни мають тут досить поля?

— Мають його дуже мало — відповів сусід. — В селянських руках є тільки третина всеї управної землі, а дві третини — це велика посілість, що належить до мадярських магнатів. Правда, тепер через парцеляцію селянська посілість трохи збільшилася, але дуже незначно, бо люди бідні не мають грошей. Що правда, тепер тут на долах люди живуть краще, як до війни, бо вже краще господарять. До війни не знали тут штучних погноїв, доперва по війні зачали їх уживати. Держава утворила коштом пів мільона корон 500 зразкових гноївень і в той спосіб врожайність піль піднеслася, подекуди навіть на половину.

Славко задумався. В душі радів, що тут іде все до кращого й під матеріальним і під культурним оглядом. Глядів у вікно на села й поля, що тікали йому зперед очей і прийшли йому на думку слова поета Василя Ґренджі-Донського:

»А Срібну Землю, рідний край
Не зрадьте, не продайте!
І не забудьте за народ,
На рідне слово памятайте —
Вперед, вперед!

А працю вмійте шанувать
Всесвітню, величаву,
Все лиш з народом, за народ,
За волю, честь і славу —
Вперед, вперед«!

А потяг мчав дальше й доїздив уже до Севлюша.

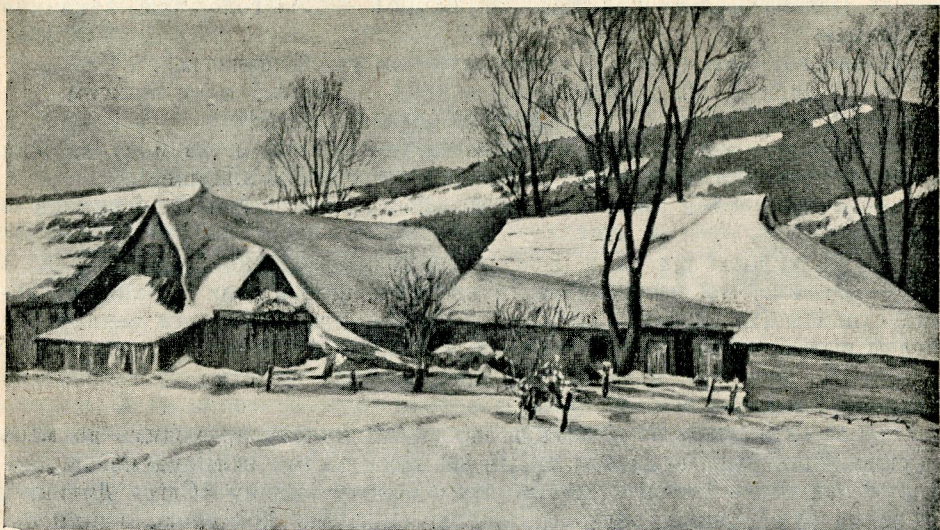
(Дальше буде).

Хто приєднає »Світикові«
двох нових передплатників і вони пришлють річну передплату, дістане в нагороду дуже цікаву книжку.

Самітна оселя.

В підніжжя гір, під білою габою,
В Карпатах рідних — там оселя тиха,
В погідний день любить зимою,
В затишні від вітрів і всього лиха.

Довкола сніг, не видко і стежини,
Часом сюди лиш зайчик з ліса гляне,
А в хаті певне, у крузі родини,
Бабуся бавить унуча кохане.

Зима студена ходить попід хату
І на віконцях там малює квіти,
Бабуся казку почала казати —
І слухають її цікаві діти.

А казка та про бідну ту царівну,
Що змій її звязав десь ланцюгами...
Про весну ту, усміхнену, чарівну,
Що той мороз скував її ледами.

Кінчиться гарно! Гожая царівна
Кайдани звергла і діждалась волі!
Так і сюди весна прийде чарівна
Й засіє свіжі трави й квіти в полі... *Юра Шкрумеляк.*

Листи вуйка Степана.

Розмова про Родину «Світа Дитини» і «Відродження».

— Ну, нарешті! А я думав, що ви вже зовсім про вуйка забули! — вивав я своїх милих приятелів, що в понеділок в день св. Степана по-полудні прийшли до мене в гостину.

Діти, побажавши мені всяких благ туземних, розсілися де хто хотів і почалася між нами дружня гутірка.

— Тепер оповідajte мені, що ви на Свята робили? — спитав я дітей.

— Я мала дуже гарну Ялинку, таку високу аж до стелі... А скільки було на ній прикрас і цукорків! — щебетала розрадувана Галя.

— Я дістав під Ялинку дві книжечки, що їх видав наш коханий «Світик». Одна — це «Маленькі борці», а друга це «Соняшні оповідання» з прегарними образками — хвалився Ромко.

— А я дістала теплі рукавички і снігівці! — сказала несміло Оксанка.

— Цекайте!... А я дістав залізницю! — найголосніше закликав Микольцьо.

І так по черзі кожне з дітей мало чимось похвалитися.

— А вуйцьо, що дістав від ангелика? — спитав мене Максим.

— Я, мої кохані, дістав «вічне перо»... От воно!

— А сцю вуйцьо буде ним писати? — спитав цікавий як завжди Микольцьо — споглядаючи на перо, яке я витягнув з кишені.

— Буду писати листи до всіх моїх малих друзів! — сказав я весело.

— То вуйцеві ще мало нас? — спитала заздрісно Марійка.

— Знаєте, мої пташенятка, я хотів би, щоб кожна українська дитина стала моїм другом і щоб ми всі разом утворили таку велику родину «Світа Дитини» — успокоював я дітей.

— Ну, але тут нема місця, щоб усі діти змістилися — замітив критично Ромко.

— Мусиш зрозуміти, Ромцю, що не всі мусять приходити до мене аж сюди. Одні будуть писати листи до нас — а ми всім будемо відповідати. В цей отже спосіб створимо таку велику родину «Світа Дитини», а газетка буде нашим органом, нашою спільною домівкою, в якій будемо сходиться і вестимемо спільні розмови. Маленький «Світик» стане для нашої родини ясным прапором, під яким будуть гуртуватися всі українські діти! — пояснював я зацікавленим моїм малим друзям.

— А, то це справді було би дуже гарно! — закликала радісно Марійка, плескаючи в долоні. — А хто приїде з краю до Львова — то буде міг зайти до Тебе, вуйцю, правда? Чи так?

— Певно, що так! — відповів я сміючись.

— Отже від сьогодні будемо всіх дітей притягати до нашої спільної організації, що її назвемо «Родина Світика Дитини!» — твердо заявив Максим...

— Так! так! так! — потвердили всі діти..

— Але ми мали говорити, як ви провели Свята! — замітив я щоб повести балачку на інший шлях.

— А так, справді! — докинув Максим.

— У нас був торт чоколадовий! — почала Оксанка.

— А в нас були гості. — сказала Галя.

Відтак почали діти оповідати, чим то в них приймали гостей.

— А знаєш, вуйцю у нас уже цього року не було ні горівки, ні пива! — сказав Петрусь.

— І в нас також ні!... бо татко казав, що на отрую грошей не має — докинула Галя.

— В нас ніколи нема ніяких алькогольних напیتків на Свята! — спокійно промовила Марійка...

— В нас також ні!... — говорили інші діти.

— А мій брат то й не курить цигаретів, бо каже, що не треба пускати грошей з димом! — чванився Ромцю.

— Мій татко колись кури́в, але вже перестав, бо належить до товариства «Відродження» — говорив Максим.

— Я знаю!... Я вже чула про «Відродження» — промовила Марійка.

— Мої родичі належать також до цього товариства — докинув Петрусь.

— І мій брат!

— І мій!

— Вуйцю! А чи діти можуть належати до «Відродження» — спитала Галя.

— Так! І повинні! — сказав я.

— То і я запишуся! — постановив Ромко.

— І я — неспіливо додала Марійка.

— І я... і я... і я... — голосилися всі діти.

— О, це гарно! Але пождіть! Я вас усіх запишу, список занесу до товариства «Відродження», що міститься при вул. Чарнецького, 26 й ви всі будете членами цього товариства — сказав я, беручи кусок паперу й списуючи кожного імя й назвисько.

— А що там треба робити? — спитав Ромцьо.

— Не вільно пити ні горівки, ні пива, ні вина, других від цього відвертати й приєднувати щораз то нових членів, закладати гуртки «Відродження» — пояснював я.

— О, то добре! Я зараз завтра в школі буду намовляти товаришок, щоб вони заложили такий гурток — тішилася Оксана.

— Вуйцю! І ті всі діточки, що будуть належати до нашої «Родини Світика» то також будуть членами «Відродження»? Правда?! — допитувалася Галя.

— Певно, що так! — твердив я...

І знов почали діти говорити, скільки котре приєднає членів й кого.

— Ну, вуйцю, вже смеркається, а вуйцю ще нам нічого сьогодні не оповідав. Усе лиш ми говорили — казав Петрусь.

— Просимо! просимо! — загомоніли всі діти...

— Добре! скажу вам про це: як то алкоголь може знищити людину. Це було дуже давно, ще як я ходив до школи... В школі я мав товариша Івасика. Добрий був хлопчина, мав добре серце. Та щож коли любив і горівки напиться й татові десь цигарку взяти й закурити. І так привик був до горівки і тютюну, що без цього не міг видержати. А що не мав грошей то де міг, то лише брав, так, щоб ніхто не бачив. Тому рік як я бачив його, обідраний, зарослий стояв на розі вулиці й витягав руку до прохожих по милостиню. Я ледви пізнав його, приступив й подаючи гроші спитав: «Чи це не той Івасик, що ходив зі мною до школи?»

А він поглянув на мене уважно, хвилинку придивлявся й скрикнув: «Степане!»

Я взяв його зі собою, привів до тої кімнати, де ви тепер сидите. І почав він мені оповідати про своє життя. Хай вас Бог хоронить, діточки, перед таким життям. Він крав, де лише міг і все те пропивав й прокурював. Кілька разів зловили його й посадили в тюрму. Та коли з неї виходив — знову пив. І опинився аж сам один, без сотика, хорий перепитий й нічого не оставало йому лиш одно: іти на вулицю й жебрати. Де він тепер — не знаю.

— О, я ніколи не буду пити — тихенько промовив Петрусь зворушеним голосом.

— А я всіх, дітей і старших людей, буду від цього відмовляти — заявила Галя.

— А найкраще буде, як всі діти й старші будуть належати до «Відродження» — додав Ромко.

— Тоді то наш нарід буде сильний, здоровий і всі гроші, що їх дотепер видається на горівку й тютюн, підуть на корисні установи як от на: рідні школи, захоронки, лічниці, бібліотеки — говорила Марійка.

— Лиш усі мусять належати до «Відродження»! — сказав я.

— Мусять!... Будемо належати! — закликали всі діти, й почали вже збиратися.

— Ідемо, вуйцю! Вже темно! — прашалася Оксана.

— А на другий раз, як прийдемо, то скажемо, скільки ми приєднали членів до «Відродження» — обіцяла Галя.

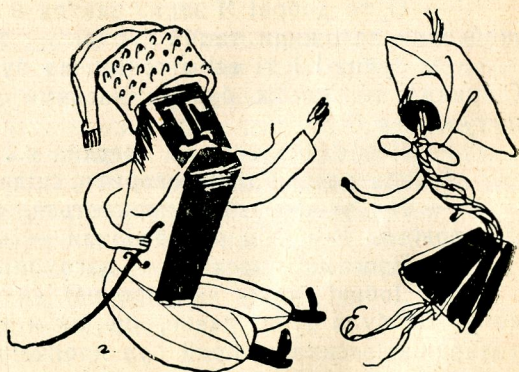
— А вуйцю нам прочитає листи від діточок, що зголосяться до нашої «Світикової Родини» — тішився Петрусь...

— О нас тоді вже буде багато! — радів Максим...

— Коби як найбільше! — кликнув я за діточками, що вже почали сходити сходами на вулицю*).

Авенір Коломиєць.

*Про що говорили
зі собою антенова
лінка і друкар-
ський черенок...*

(ПРОДОВЖЕННЯ).

— Що ти! Що ти! — здивувалася антенова лінка. Їй ніяк не хотілося повірити, що так буває, як оповідав черенок, бо вона на своєму віку переловила багато звуко-хвиль, але всі вони майже були для людської розваги: веселі, безжурні.

— Так є! — запевнив лінку черенок, — я не знаю, чи ти чула про таку книжку: „Лис - Микита“? Написав її Іван Франко. Що це за гарна книжка! Нема на Україні такого, що не читав цієї книжки.. Нема такого, що не всміявся би при читанні її до сліз... А про „Сина України“ ти чула?

*) Дорогі Читачки й Читачі! Приставайте до «Родини Світика». Пишіть листи до Вуйка Степана — на таку адресу: «Родина Світа Дитини» (для Вуйка Степана) Львів — Lwów, ул. Зіморовича, 2.

— Ні! — щиро призналася лінка, — а може й чула, та забулася.

— То ж бо то! — продовжував черенок, — а малювати твоє радіо потрапить?

— Малювати? — здивувалася ще більше антенна лінка. — До цього ж є малярі!

Черенок пожвавив.

— А от, читаючи книжку, людина не раз бачить ті ліси, квіти, ріки, хмари, гори, про які в книжці написано. Так їх бачить, наче б вони отут були перед нею, або наче б умить перед нею малювали їх найкращі малярі. Стидайся, антенно, що ти так хвалилася. Ти не думай, що тільки ти є найпотрібніша і наймиліша для всіх.

Знову на хвилину запанувала тиша в комірчині, бо антена справді не сподівалася, що черенок аж такий балакущий і що він аж стільки знає.

— А до того, антенно, — говорив черенок уже зовсім певний своєї перемоги, — чи ти знаєш, що багато тих слів, які ти ловиш у повітрі, люди пускають у повітря на радієвих хвилях власне з книжки? З книжки, друкованої отакими самими черенками, як я?

Хотіла антенна лінка оправдуватися, але почувши про це, змовкла і зачала собі пригадувати свої давні часи, коли ще пишалася антеною високо над дахами і коли стільки слів спливало по ній з безконечної блакиті у людські мешкання.

Пригадувала собі різні слова, звуки, мелодії — і сама не стямилася, як тихо-тихенько заспівала пісеньку, що її колись принесли до неї радієві хвилі.

»Не знаєм, не знаєм, не знаємо ми

Ні літа, ні слот, ні хуртовин зими,

Пливемо, пливемо уночі і в день,

Цілуємо лінки мідяні антен.

Не знаєм ні брам, ні паспортів, границь,

Спливаєм так само в двірці й до темниць.

Ми всім радо служим, поучим, надхнем.

Угору, угору мережі антен!

Лови, переймай нас, струно мідяна,

В небесній блакиті — у морі без дна!

Угору, угору, щовище в блакить, —

Тим краще - певніше ми будем служити!...

І нараз замовкла антенна лінка.

— Ну, от бачиш, — аж пожвавив черенок, — і оці самі слова також були насамперед друковані.

Линка настобурчилася.

— Ні, це не може бути!

— Так, линко антенова! — радів щораз більше черенок, — і навіть, навіть линко — ах, як-же мені приємно це тобі сказати, — навіть я помагав уложити котресь із тих слів.

— Не може бути! — вже аж роздратовано задзвеніла линка.

— Так! так! — аж підскакував черенок. — Пожди, я от пригадав собі, як це сталося. Було це так: Відразу, як складач складав у друкарні цю пісеньку, він чомусь поминув мене. Але коли надруковане вже пішло до такого пана, що перевіряє видруковані слова, чи їх добре зложено — то цей пан побачив, що в одному слові „анбен“ стоїть не та буква, що треба. Він викреслив непотрібну букву „б“ і в друкарні її викинули, а на її місце вставили мене. — „т“ і вийшло тоді слово „антен“.

— Чи бач! — аж притихла від здивування антена, бо так її зацікавило все те, що оповідав черенок. Вона була охоча слухати довго-довго про друкарню, про те, як складається книжку; вона мало-мало що не попросила, щоб черенок розказав їй про якусь гарну книжку. Але раптом захопилася, що через її лагідність черенок може подумати, що він переміг і недбало сказала:

— А всеодно, людству тепер ти — друкарський черенок — непотрібний, бо тепер є радіо!

Черенок насторожився.

— Ти непотрібний — говорила далі антена, — бо щоб книжку читати, треба напружувати зір, сидіти тихо, дивитися тільки в книжку, а люди цього не люблять. Слухаючи радіо, можна дивитися, куди хочеш, робити, що хочеш, сидіти, як хочеш. Ти отже признай мою вищість і вважай мене за твою наставницю. А головне — згодися з тим, що коли радіо хоче увійти в кожну хату, то не треба завалювати йому дороги твоїми книжками та друками.

— Ох-хо-хо! — розреготався черенок, — ох-хо-хо!

— Не сміють люди видавати грошей на книжки! Вони повинні видавати їх тільки на мене!

Черенок реготався нестримно даліше.

— Чого ти? — розсердилася антена, — чого ти так смієшся, мов навіжений?

— З тебе сміюся! Якже ти, антенова линко, того не знаєш, що коли б тобі тільки доручити нести між людей знання і радисть, то лише маленька частина людства на землі була б і мудра і безжурна? То ж на те, щоб мати в хаті радіо, треба багато грошей, багато більше, ніж на те, щоб купити книжку. А бідних є більше, ніж багатих, отже і сумних та неосвічених

був би повний світ. А даліше — ні одна бідна людина не була б тоді мудра, лише багата. А чи це було б справедливо? Подумай, антенна линка!

Антенна линка заговкла в важкій задумі.

— А подумай, — говорив далі черенок, — те, що ти подаєш із повітря у хату, можна слухати не завжди, а тільки тоді, коли десь хтось це саме пускає в повітря, чи, як люди говорять: передає. І не скрізь це можна слухати, а лише там, де тебе розтягнуто над дахом і де є в хаті радієвий приймач.

— Так, це правда! — сумно вирвалося линці з уст.

— І як погода псується, — говорив черенок щораз запальніше, — радіо також погано слухати. А вже як гремить, то найкращу музику, чи найцікавішу балачку треба переривати й замикати радіо, бо грім тільки й шукає, де ти є над дахом, щоб у тебе вдарити і по тобі сплисти у землю.

— Так, і це правда! — тихо дзвеніла антена.

— А от книжку скрізь можна читати: і в хаті, і на дворі, і в лісі, і в лузі, і над річкою, коли люди літнім днем гріються на сонці, і вдень, і вночі, і вдома, і в дорозі, — завжди і скрізь, коли тільки людина того захоче.

— Пожди, пожди! — щось пригадала собі раптом антенна линка. — Ти так хвалиш книжку, але ж не кожна книжка є варта того, щоб її читати!

— А чи кожна передача, яку ти вносиш у хату, є варта того, щоб її слухати? — запитав черенок.

— Так, так! — тихо забрєніла антенна линка і заговкла.

(Далі буде).

НЕ ПРОСИ А ДОБУВАЙ...

Не проси, а добувай —

В тім твоє буття;

Не ридай, а працюй,

Бо в праці життя!

Хто плаче і просить

Цей мало дістане;

Горя він зазнає

Тай жебраком стане.

Все вперед, все вперед!

Втіху будеш мати,

Пам'ятай, щоб в середині

Дороги не стати.

Як невдача — не журись

Не заломлюй руки,

Направляй все кожне зло

Не зазнаєш муки.

Ледарям нема життя,

Світ їх відпихає,

А відважних, працюючих —

Добром наділяє.

Іван Кочержук.

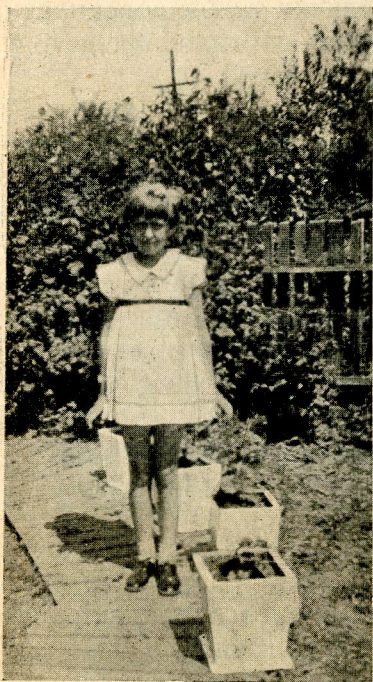
Лист з над Тихого Океану.

Венкувер, дня 24 грудня 1938.

**Дорогі Читачки й Читачі, мої ровесниці й ровесники
у Старому Краю!**

Перед всего вітаю Вас усіх сердешно від себе і всіх українських дітей, що живуть у місті Венкувері, на заході Канади, над Тихим Океаном.

Тепер представляю Вам в коротких словах, щоб Ви могли мене ближче пізнати. Я вродилася у Венкувері дня 26 цвітня 1921 року. І так я спокійненько виростала, мов у Бога за пазухою, до чотвертого року життя. Від пятого року почали мене мамуся і татко вчити українських віршків, що їх я деклямувала на «Святі Матери» в Народнім Домі у Венкувері. Цей перший виступ дуже мені вдавсь і відтоді я вже постійно беру участь у національному життю нашої української Громади в місті Венкувері. Майже кожної неділі відбуваються в нас представлення, концерти та всякі національні Свята, на яких бере участь багато українських дітей. Це наша найкраща школа, яка вчить нас любити Україну, край наших батьків, понад усе.

Івася Гарасимчуківна.

Дня 28 серпня 1938 року трапилася мені нещасна пригода. Мене в тім дні переїхав тягаровий самохід і зломив мені праву ногу. Я через три місяці лежала в лічниці. Добрі лікарі, при Божій допомозі, вилічили мене так, що я вже не є калікою і ходжу зовсім добре і не криваю зовсім.

І знову почалася для мене праця, бо я почала ходити до англійської школи і я є тепер у 3 класі. Крім цього я ходжу теж і до української «Рідної Школи» і кінчу тепер в ній 2-гу класу. Я цілий день зайнята в обох школах. Не думайте одначе, що я може закинула свою найлюбішу

школу — сценічні виступи на всяких національних імпрезах. Зовсім ні!

Я скінчила недавно курс народніх танків, а тепер вчуся грати на мандоліні та на мандолі і гітарі. Я брала участь у Ювілейному Святі, з нагоди 50-ліття заснування міста Венкуверу, на яким Українці брали участь на запрошення лорда-мейора цього міста. На всіх українських домах і установах у томі місті повівали великі жовто-блакитні прапори. На великій площі були представлені кораблі всіх тих країв, що прибувають до західних берегів Канади. Була теж представлена й українська флота: КОЗАЦЬКА ЧАЙКА, а по її боках стояли хлопці — повбирани

в прегарні козацькі строї зі шаблями в руках. Посилаю Вам знимку з тої паради, щоб могли Ви це побачити.

І я теж була на тому Святі і деклямувала вірш Шевченка про «Гамалію». (Я сиджу на кораблі під щоглою, на якій є чорна стрілка).

Від 1937 року я познайомилася зі «Світиком» і дуже його полюбила, бо він приносить мені багато вістей з усіх усюдів, де живуть українські діти, до яких я лину всім своїм серцем. Я так дуже хотіла бачити нашу любу Україну, що Її так гарно змалював наш великий Тарас.

Українська група на Ювілейнім Святі міста Венкуверу в Канаді.

Дуже буду вдячна всім тим моїм ровесникам, що схочуть до мене написати листики. Ці листики будуть для мене дуже-дуже дорогі — бо вони принесуть мені зі собою подих гарної української землі, тихий пошум карпатських борів та журкіт Пруту й Черемоша..

Але здається, що забагато розписалася... Тому кінчаю свого листика і здоровлю нашого пана Редактора і всіх Вас, «Світикові» Читачки й Читачі і всім Вам бажаю Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року! Не забувайте про нас — українських дітей у Венкувері!

Івася Гарасимчуківна.

Моя адреса: Ivasia Harasymchuk

3364 Dundas Str.

P. O. Vancouver, — B. C.
Canada.

ВАЖНА НОВИНА!

Недавно вийшла накладом „Світа Дитини“ книжечка п. з.

„ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР В ШКОЛІ“

Є це збірка монологів, діялогів, веселих деклямацій, сміховинок, жартівливих пісень, скечів та сценок з життя дітей, з яких можна зробити прегарну імпрезу в зимовім сезоні для здобуття фондів на побільшення шкільної бібліотеки. Ціна цієї книжечки: 1 зл. 50 сот. (з пересилкою 1 зл. 70 сот).

(Гроші можна присилати значками поч. в листах із замовленням).

Сніговий дід і школярі.

А! добрийдень, милий діду!
Що їв нині до обіду?

— Снігу білого їв трошки,
Води лиш чотири ложки,
Потім з леду чоколядку —
Ось як виглядаю гладко!

А не холодно вам панку
Так стояти безнастанку?

— Де там! Мій кожух біленький
Ватою підшитий всенький,
А до того на перині
Трон вмістили діти нині!

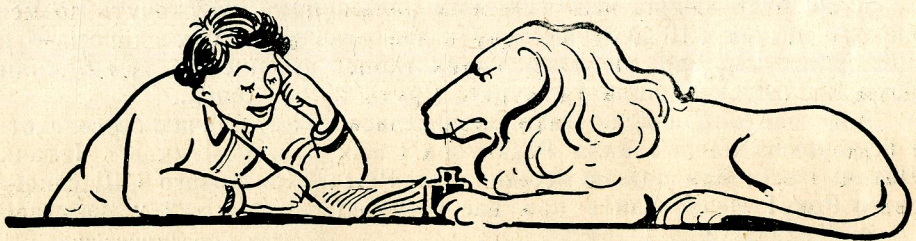
Ах! не видно тобі вушок!
Відки маєш капелюшок?...
Кіш старий на бараболю
Хтось лишив на тім ось полю?...

А ти був колись у школі?
Знаєш труди і мозолі?

— Ой, радби я, любі діти,
В лавочці, як ви, сидіти
Та старий дід, кожний знає,
Памяти уже не має...

Іванка Т. Савицька.

ЩО ПИШЕ ЛЕВКО ТРІСКА...

9. Мрії про співацьку славу...

Таки правда, любі друзі, — всім вам варто знати, що від молока найкраще будете співати.

Як перед Різдвом почав я те молочко пити, то за коляду всі люди мусіли хвалити.

Гарно всім колядував я і за те, нівроку, досить грошей у мошонці приніс цього року.

Половину „Рідній Школі“, а з решти, мій брате, вислав на наш любий „Світик“ річну передплату.

І не журиться вже мама, „що то з мене буде“, — бо мій батько так говорить: „Хвалять Левка люди“!

„А як хвалять уже люди, то син мій коханий, як виросте, то ще може і співаком стане“!...

А я собі так думаю: Як так піде далі, то колись я заспіваю в театральній салі.

Заспіваю, як співак той, Тисяк чи Голинський, — а буду тоді писатись: Артист Лев Тріщинський...

А поки-що я „Веселий Вечір“ в нас готую і на ньому там на сцені своїх сил спробую.

І вам раджу, ще у лютім, доки є м'ясиці, виставити десь на сцені такі Вечорниці.

Щоб тішились добрі люди, щоб не сумував ніхто, — пийте молоко й співайте, так, як робить

Ваш Левко.

АЛЬБОМ »СВІТИКОВИХ« ЧИТАЧІВ.

Ну, хто цей „портрет“ побачить,
Кожний певно вмість признає,
Що цей хлопчик, „пан добродій“,
Фантазію й розмах має!

Хто ж то — певно всі цікаві —
Так наш „Світик“ студіює,
Дивиться крізь окуляри —
Щось читає і міркує?...

Це не хтобуть вам нівроку,
А філософ, ще й важненький:
З Калуша наш передплатник,
Зветься — Богданко Біленький.

Певно він той капелюшок,
Й окуляри взяв у тата,
Ніби „визичив“ на хвильку,
Щоб у них до знимки стати.

Та вони йому лицюють —
віщують добру справу:

З Богданка — що дай нам, Боже,
Виросте мудрець на славу!

Наші малі, ГОСПОДИНІ

Лакоминка з рижу.

Галя вже прийшла зі школи,
Мати ще обід готує:
„Вже обід цілий готовий, —
Лакоминки лиш бракує“...

„Мамо, лакоминка буде!
Я зроблю її скоренько...“
Всипала пів кварта рижу,
Спарила його гарненько, —

Потім ще в воді студений
Два - три рази сполокала
І на молоко кипяче
Риж той ввесь чистенький дала.

Грудку масла, трошки соли, —
Й риж у молоці зварила,
На полумиску готовий
Гарно - зручно уложила.

А потім посередині
Вижолобила ще й ямку
І туди з горнятка скоро
Влила биту там сметанку.

Конфітурами полила —
До смаку й краси довкола,
Та й утішно (й трохи гордо!)
Понесла те все до столу.

Похвалили батько й мати,
Лиш Славко каже недбало:
„Добрий риж! Дається їсти...
Одна хиба — що за мало...“

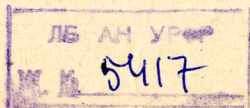
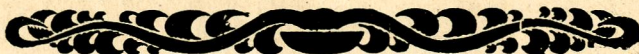
ПОМІДОР.

(Кімнатна забава).

Довільна кількість дітей сідає собі на кріслах кругом посередні кімнати. Одне з дітей підходить до всіх сидячих і ставить їм всякі питання пр. »Як ти називаєшся?« Що ти робив учора? Що їв на снідання? Що маєш у кишені? Як зоветься твій учитель? і. т. д.

Кожне з запитаних дітей має відізнатися лише одним словом: »помідор«. Хто скаже інше слово, або засміється — то дає за кару якийсь фант. Забава тягнеться доти, доки не збереться 5-6 фантів, які відтак розіграється згл. викуплюється.

Ця забава вчить второпности і бистроти думання.

Ми відгадаємо

Складова загадка (3 точки).

Ан, ї, рет, ка, та, ри, Ар, да, цар, У, хип, ди, На, жок, за, ю.

З порозкиданих 16 складів, зложить 7 слів, яких початкові й кінцеві букви, читані згори в низ, дадуть назву гір і краю за ними.

Значіння висловів:

- 1). Просмик у Карпатах.
- 2). Кімната на кораблі.
- 3). Давний вояк.
- 4). Мужеське ім'я.
- 5). Інакше: пожива.
- 6). Місто, де жив Христос.
- 7). Гори в Америці.

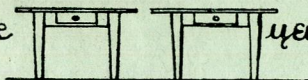
(Загадки 1 точка).

1. Має два очка як дві ліхтарки —
Пильно сторожить дверей спіжарки;
Як вчує мишку, скок — і вже має...
Котре з вас діти це відгадає?
2. Сипле з неба в очка — в вуха —
Зимно, хто є без кожуха..
Білить поля і долини —
Сонце світить — то він гине?

Ребус (1 точка).

ина, се

це

а та

Шаховий коник (2 точки).

(Уложила: Яруся Лакустівна).

		же		
в не	ки	у	вер	Бо
нам	ни	бе	му	кра
за	ну	ни	за	ну
вер	сах	руї	ї	за
		кров		

Зачніть складом »Бо« і слідом шахового коника відчитайте слова молитви із віршика Богдана Лепкого.

Укриті місцевості (3 точки).

(Подав: Орест Коваль).

До яких міст зі Львова їдуть отсі 3 купці, яких візитові білети подаємо понище:

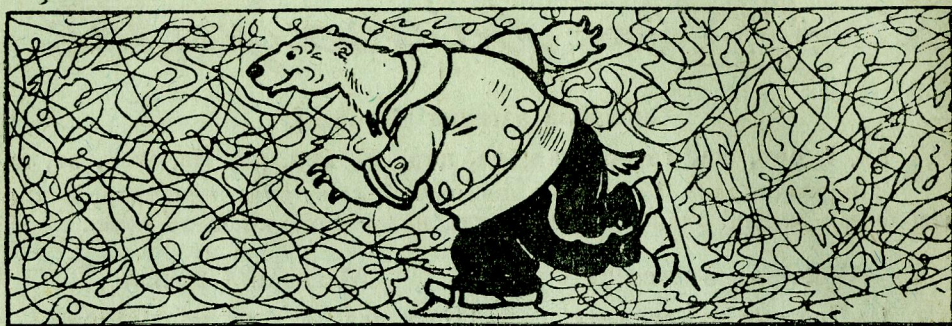
Ч. Бамах

М. Баріс

Ілля Трип

ЛНБ ім. В. Стефаника
ПРОВЕРЕНЕ 1987 г.

ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА РІК 1939!

МЕДВІДЬ НА СОВГАХ.

(Скриванка).

Є усякі совгари
На широких леді, —
Та хто чув з вас, щоб також
Совгались... медведі?

А довкола — що таке?
То ніякі шнури!
То на леді наш медвідь
Рисує фігури!

А тимчасом — гляньте тут,
Як цей медведисько
Сміло їздить довкруги,
Де найбільше слизько!

Вже є слон, мул і козел
І малпа правдива, —
Хто завзятий, той знайде...
Шукайте щасливо!

Від Адміністрації.

Ми вислали з кінцем січня ц. р. першу книжечку «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» за січень 1939 року на адреси ВСІХ передплатників «СВІТИКА». В книжечці була карточка з закликом, щоб УСІ передплатники газетки — стали теж передплатниками «Д. Б.» і був долучений рожевий переказ на присилку передплати, яку знижено на 4 золоті, а для заграниці на 1 доляра. Хто не бажає передплачувати книжечок «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» нехай ПОВЕРНЕ нам одержану книжечку з допискою: «не буду передплачувати», щоб ми знали — кому вислати слідуєчу книжечку. Маємо одначе надію, що всі передплатники «СВІТИКА» стануть охотно теж передплатниками «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ». Тому ждемо на приплив багатьох нових передплатників! Нехай ні один переказ не піде на марне! Приєднуйте нових передплатників!

„СВІТ ДИТИНИ“ виходить раз у місяць
в обемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1939:

В краю річно 4 зл., піврічно 2 зл., квартално 1 зл. — Для Америки й Канади 1 доляр.; — для Чехословаччини 25 кор.; — для Румунії 150 леїв річно; для Аргентини 4 пези; — для Бразилії 20 мільрайсів.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, ул. Зіморовича 2.

Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330.

Телефон 257-87.

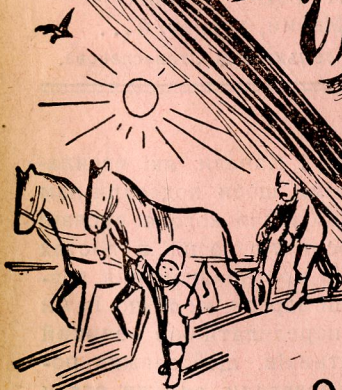
27610

п-12.526

1939-3

СВІТ ДИТИНИ

ЖУРНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ.
1939

РІК XX.

БЕРЕЗЕНЬ

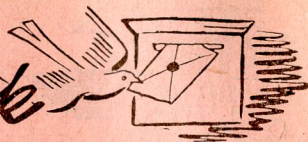
Ч. 3.

SWIT DYTNY.

Lwów, Zimorowicza, 2.

Пиши до нас листочок

Тарас Шийко в Бересті: Дуже я зрадів Твоїм листиком, Тарисику. Пиши відтепер до мене частіше. В Бересті маю кілька приятелів, до яких теж приходжу тоді, як і до Тебе. Чи одержав мою сестричку — «Діточу Бібліотеку» за лютый — книжечку другу? Чи подобалась вона Тобі?

Ігор і Радослава Андруховичі в Росільній: Справа зі Стрийком уже поладжена. Посилаємо Вам даліше газетку і книжечки «ДІТОЧА БІБЛІОТЕКА». Напишіть до Стрийця листик і скажіть, що «Світик» і книжечки «Діточа Бібліотека» приходять правильно даліше. Ігорків віршик поміщу на своїх сторінках у відділі «ПЕРШІ ПРОБИ» але пізніше — бо тепер немаю вільного місця. Здорові були!

Богдан Волосянко в Кротошині познаньській: Чи прочитав уже всі одержані книжечки? В тім місяці одержиш дуже гарненьку книжечку п. з. «ІСТОРІЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ» де буде багато цікавих образків. Одержуть її всі наші передплатники, бо це чергова книжечка «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» число третє, за місяць березень. Передплата на газетку і книжечки наспіла в порядку. Жду знова на листик від Тебе!

Віруся Волосянська в Яворові: Листик і жмут Твоїх «перших проб» я одержав і постараюся деякі з них помістити в відділі «Малих авторів». Старайся читати основно вірші Шевченка, Франка, Лепкого, Самійленка, Федьковича, Лесі Українки, щоб придбати собі доволі форм та зворотів, потрібних при складанні віршів. Слі існує в вашій школі «Гурток Освітний» — то на сходах того Гуртка читай свої спроби перед товаришками, нехай вони їх оцінюють. Бідтак виправляй написане — бо в той спосіб наберешся вправи в писанні.

Надя і Данко Дениси в Лискові: Надіслану Вами жертву 5 зл. ми передали до каси Тов. «Рідна Школа» — а Вас поміщуємо у списку жертв на іншому місці.

ПЕРШІ СПРОБИ НАШИХ ЧИТАЧІВ.

Пташатка просягь...

Вже завірюха	Трішки зернятко	За це у літі	Бо в них в серденьку
Почала дути,	Знайдеться в хаті,	Будуть співати,	Велика вдяка —
Пташата просять	Щоб їх пташатам	Дерева чистить,	За порятунок
Їх забути —	В зимі подати.	Черв обідати.	В літі відплата.

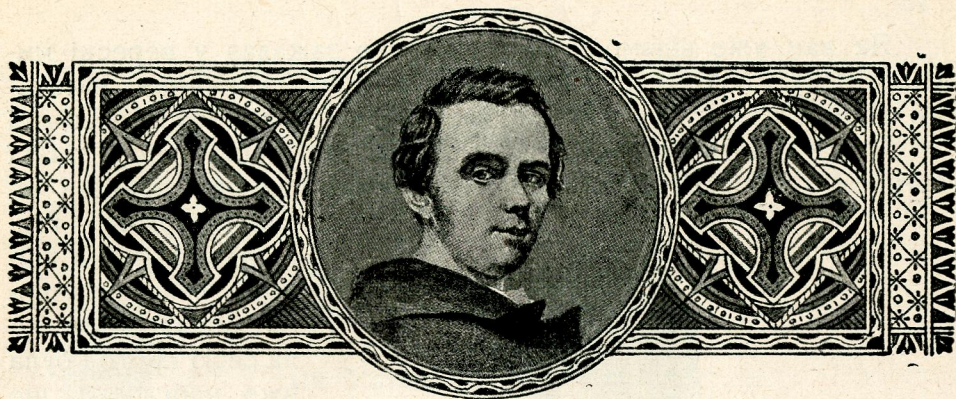
Мої Приятелі...

Є в мене песик —	Він в перегони	Бо «вовк» то Кастор,
Що «Чібі» зветься,	Зі мною гонить —	Песик завзятий,
До штук він перший	Забаву з «вовком»	А Чібі — шпіцик
До «шпорту» рветься.	Веселу зводить.	Майий, кудлатий...

Ті віршики написав: *Івась Сілецький* зі Станиславова.

Від Адміністрації.

Просимо всіх наших передплатників з Америки і Канади, які посилають гроші до нас через пошту міжнародними переказами, щоби подавали нам рівночасно листами або картками повідомлення: на що і для кого є вислані гроші призначені. Найкраще в таких випадках посилати гроші в листах реджістрованих, бо відразу можна написати докладно про призначення грошей. Дуже багато осіб, при висилці грошей, подає інші адреси, як ті що їх ми маємо з себе записані. Через те повстає в книгах передплатників великий безлад. Тому просимо всіх американських передплатників, щоб завжди подавали нам свої докладні адреси, а при змінах — подавали завжди стару адресу і нову, на яку бажають діставати газетку і книжечки.

В Кобзареві Роковини...

В чужому краю вмер Тарас
Далеко на півночі,
Там жив Він так чимало літ...
Й замкнув на віки очі.

Лишив Він нам свій Заповіт:
„Любіть всі Україну,
За Неї голову зложіть
У лютую годину!“

А тіло його привезли
У рідну Україну,
І поховали над Дніпром
В погідну, ясну днину.

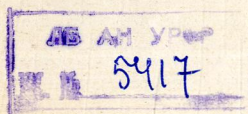
Та хоч давно, як Він помер,
І тіло у могилі,
То дух Його усе живе,
Кріпшає все на силі.

І струни кобзи все брелять,
Бо дух живе між нами,
І вічно тут Він житиме
Над нашими полями.

Теодор Пеліх.

Ті — що про них світ говорить.

Цікаві діти і молодь радо слухають про важні світові події, що відбуваються близько і далеко від нас, тим більше, що ті події, хоча нераз і дуже далекі, впливають теж на долю українського народу. Перед кількома місяцями увесь світ знова заговорив про славних світових політиків, які від вересня 1938 року ще більше вславилися. Це: вожд („фірер“) і канцлер Німеччини, Адольф Гітлер, — вожд фашистівської Італії, президент міністрів і міністер війни, Беніто Мусоліні, — та міністер заграничних справ Великої Британії (Англії), Джозеф Остін Чемберлен.

Як вам уже відомо, канцлер Гітлер зажадав у вересні минулого року, щоб Чехословаччина відступила Німеччині німецький край Судети, що до того часу належав до Чехословацької Республіки. Чеський уряд не годився на відступлення такої території, тільки обіцявав судетським німцям широкі права в чеській державі. Тоді Гітлер загрозив війною. Чехословаччина змобілізувала була свою армію і була вже небезпека, що в середній Європі вибухне війна, яка могла поширитися на всю Європу. Та в останній хвилині міністер Чемберлен прилетів до канцлера Гітлера літаком і став умовляти його, щоб погодився на мирну полагоду справи, без проливу крови. Вождь Німеччини згодився і —

Адольф-Гітлер

тоді запросив він також Мусолінього та ще французького міністра Делядіє на нараду до Мінхену і вони з Чемберленом (що вдруге прилетів до Гітлера) постановили: що справу Чехословаччини треба поладнати на етнографічній заса-

ді, значить так, що німецька територія, де німці становлять більшість, припадає Німеччині. Згадали також, що мусить бути відповідно поладнана справа інших народів у Чехословаччині, а саме: словаків, українців, мадярів і поляків. Так і сталося. В перших днях жовтня 1938 Чехословаччина мусіла без війни віддати Німеччині Судети, а Польщі шмат Шлеська. Потім ще

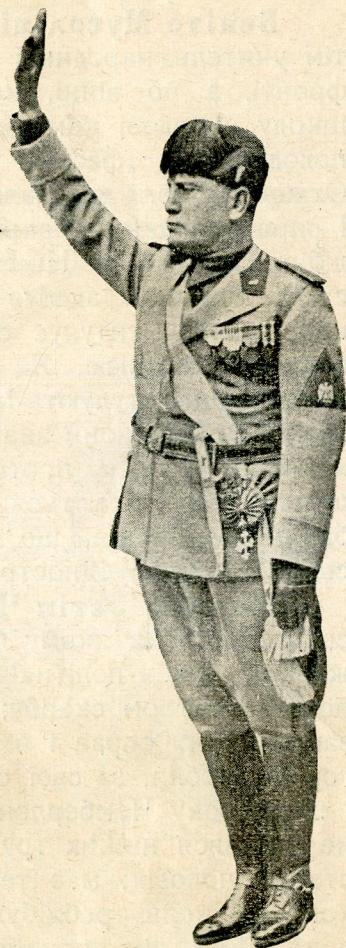
на підставі постанови Німеччини й Італії віддала Мадярщині частину південної Словаччини і Закарпаття. Вслід за тим Чехо-словаччина перемінилася на федеративну державу чехів, словаків та українців, бо словаки утворили свою автономну державу Словаччину, а українці на Закарпатті утворили свою державу, Карпатську Україну. То головсно з тої причини, що згадані по-

літики посередньо причинилися до скорішого повстання Карпатської України, всі українці в світі теж живо зацікавилися тими політиками. Бачимо їх тут на образках.

Адольф Гітлер, родом з Австрії, син нижчого урядовця. За молоду вчився залюбки малярства, та з вибухом війни вступив до німецької армії і всю війну пробув як підофіцер на фронті, де був і ранений. По війні, коли Німеччина вгиналася під тягарями, що на неї наклали переможці, Гітлер задумав підняти німців з великого упокорення по програній війні. Він оснував національно-соціалістичну партію („гітлерів-

Джозеф Чемберлен

Беніто Мусоліні

ську“), якої засади голосять: що німецький нарід, усі німці, без ріжниць стану, мають стати до праці для добра своєї батьківщини. Довгі роки боролася його партія з комуністами та іншими партіями, що тільки ослаблювали нарід. Він сидів і в тюрмі за спробу перевороту в 1923 році, аж у році 1933 дійшов до влади. Вже за кілька років своєї влади він скріпив німецьку націю і поши-

рив границі Німеччини: в році 1938 прилучив до Німеччини Австрію і Судети. Гітлер з лица досить подібний до останнього німецького цісаря Вільгельма, — тільки бракує йому вусів догори поставлених. Тому й вороги Гітлера, головно комуністи, кепкують, що Гітлер — це властиво Вільгельм III. Та ці кпини нічого не шкодять Гітлерові, який веде Німеччину до щораз більшої могутности. Гітлер має тепер 50 років.

Беніто Мусоліні, син коваля, колишній робітник, а потім учитель народньої школи, так само перебув цілу війну на фронті, а по війні, коли в Італії стали розпаношуватися на шкоду народові комуністи, оснував партію фашистів. Це слово походить від „фасцію“ (латинське „фасціс“) себто: „в'язка“. — Отже фішизм має звязати, зєдинити, ввесь італійський народ. І справді зєдинив і скріпив Мусоліні Італію та поставив її — подібно, як Гітлер Німеччину, — в ряд наймогутніших держав світу. Він м. і. здобув для Італії Абісинію і від тоді (1936 р.) король Італії титулує себе теж цісарем Абісинії, а Італія стала світовою імперією. Як Гітлера називають німці „фірер“ (вожд), так італійці титулюють Мусолініа „дуче“ (латинське слово „дукс“ — вожд). Обидва вони знамениті промовці. Їх промов слухають з захопленням навіть противники. Як у партії Гітлера, так і в фашистів Італії вітаються піднесенням правої руки вгору, так, як бачимо Мусолініа, що вітає слухачів. Мусоліні тут у фашистівським параднім однострою. Він має тепер 56 років.

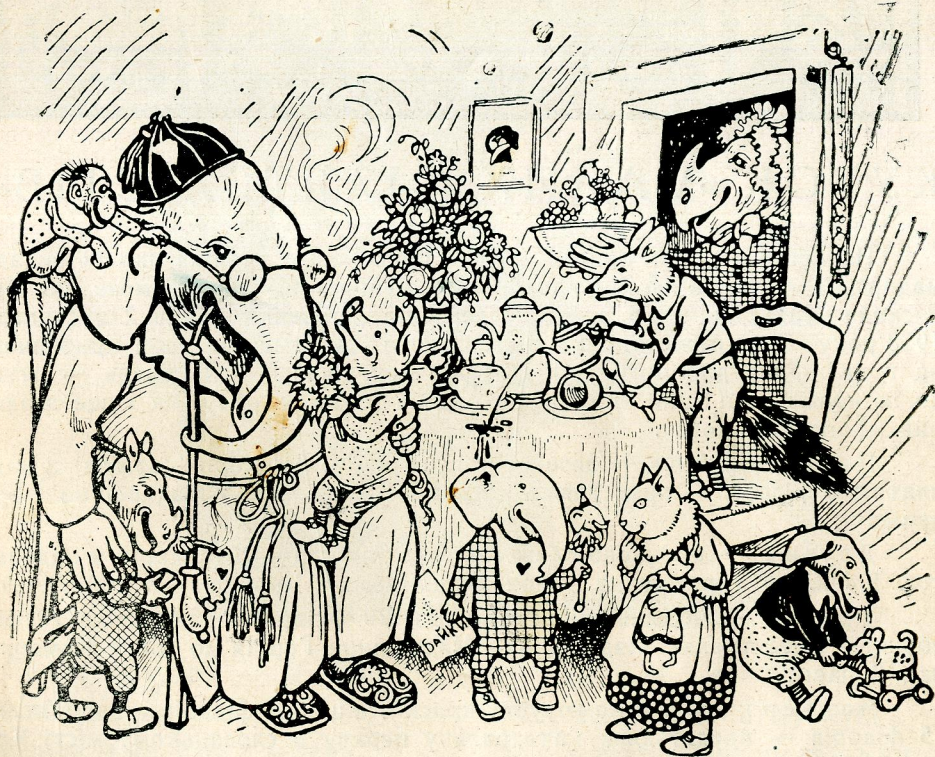
Джозеф Остін Чемберлен, походить із старого англійського роду, в якому було багато вчених, письменників і державних мужів-політиків. Підчас війни був міністром для Індії, потім міністром скарбу; від 1924 року був п'ять років міністром заграничних справ і в тому часі (в 1925 р.) дістав мирову нагороду Нобля, за свої старання для вдержання світового миру. І цього року Чемберлен показав себе завзятим миротворцем та не побоявся ніяких трудів, щоб тільки запобігти війні. Він уже старий чоловік, має тепер 76 років і ще ніколи не летів літаком. Аж коли треба було скоро зійтися з Гітлером та з іншими політиками, він перший раз у житті сів до літака. Своєю повагою він дуже причинився до мирної полагоди чехословацької справи осінню минулого року. Від того часу він далі невпинно старається про втримання мира в Європі і був також недавно в Римі, для полагоди важних політичних справ, а головно, щоб запобігти війні між Італією і Францією. Чемберлена загально шанують і люблять не тільки англійці, але й чужі. Подобається всім його скромність і простота. Загально звертають увагу на Чемберленову парасолю, яку він завжди носить із собою і бере

навіть у далекі подорожі заграницю. Жартують, що це „парасоля мира“ і що вона приносить щастя Чемберленови і світові. І тут на образку бачимо Чемберлена з тою славною парасолею в руках. Він тримає її міцно, мов який скарб. В кожному разі вона мало вживана, бо Чемберлен не ходить багато пішки та ще й по дощі, — тому певно послужить вона йому ще довгі роки в миролюбних мандрівках по світі.

Слонові іменини.

Слон, дідусь загально знаний
І родині всій коханий,
Має нинішньої днини
Свої сотні іменини!

Ось, прийшли до нього внуки,
Квіття мають повні руки,
Дідусеві, знай, бажають
І пісні йому співають.

Свинка на коліна сіла
І бажала, як уміла:
„Ох, хотіла б мати я
Ніс такий, як та труба!“

„А на носику крім того
Хочу я рога такого,
Як носорожиха має...
Тета гарно виглядає!..“

А дідусь собі в „шляфмиці“ —
 (Малпа вже держить очиці!)
 Файку пакає: пак-пак
 І говорить внукам так:

„Дякую всім вам, слонята, —
 Носороги і пацята,
 І тобі, гіпопотамку,
 І тобі, мій лисе, панку...“

Прошу вас усіх сідати,
 І кавусю попивати —
 Почувайтесь як дома —
 Буде весело старому...“

КУТОК «МАЛИХ ФІЛЯТЕЛІСТІВ».

На вище поданій знімці бачите п'ять нових значків, що їх видала мадярська почта, з нагоди «повороту» північно-західних земель, які відзискала Мадярщина на основі Віденського рішення з дня 2 листопада 1938 року. Є це отже значки пам'яткові, а тому, що вони призначені на т. зв. «фонд допомоги» для жителів цих відзисканих земель — отже до їх нормальної ціни добито ще надплату, як жертву, на вище згаданий «фонд допомоги».

Перший значок — зеленої краски в ціні 6 філерів (сотиків) з надплатою 3 філери — представляє пам'ятник Визволення Мадярщини в Будапешті;

Другий — бронзово-оливкової краски в ціні 10 філерів з надплатою 5 філ. — представляє замок князя Федора Коріятовича в Мукачеві;

Третій — червоної краски, в ціні 20 філерів з надплатою 10 філерів — представляє візд регента Мадярщини Гортія до міста Комарна над Дунаєм;

Четвертий — ясно-голубої краски, в ціні 30 філерів з надплатою 15 філерів — представляє катедральну церкву в словацькому місті Кошицях;

П'ятий — фіолетової краски, в ціні 40 філерів, з доплатою 20 філерів — представляє, як дівчата на «відзисканих землях» витають мадярських вояків.

Перший початок.

Наша Славця ще маленька,
Та до праці все жвавенька,
Любить з мамцею варити,
Прати, гаптувати, шити.

Ненька каже: „До роботи
Треба тільки все охоти, —
Як охота є, то все
Користь із роботи є!“

Славця слухає — й охоти
Набирає до роботи, —
Взяла вже іглу і нитку,
Засилила зручно - швидко...

І вже шиє і гаптує, —
І в серденьку втіху чує!
Бо початок був легенький —
Буде радість і для неньки!

Л. Бауер.

ХТО „СВІТИК“ ЧИТАЄ — ТОЙ УМОМ ПІДРОСТАЄ!

НАРОДИНИ ВЕСНИ.

Сценічна казочка в 1 відслоні.

Дієві особи: Бабуся-Зима, Вітер-Стрибун, Дід-Мороз, Сонце, Весна, Деревя, Квіти, Трави.

Картина: Декорація зими. Всюди біло. Вглибині сцени ясний, білий престіл, на якому сидить Бабуся-Зима, вся в білому одязі. Сцена устроєна терасовато. Найвище стоять дерева, відтак квіти, а найнижче трави — всі білим покривалом покриті. Зпочатку настрій сумний. При мові кожне з комплексів рухається - гойдається. Говорять хором. Зима держиться згорда, говорить суворо, Весна стоїть збоку, як кукла. Говорить одним тоном аж до свого виляження. При виступі з кукли говорить сміло, самопевно. Вітер-Стрибун у сірому костюмі. Дід-Мороз у кожусі та високій сивій шапці. Сонце — ясний лицар.

Трави:

Були ми зелені, зелені, зелені...
Вмивалися любо щоранку росю,
Боролись, змагались з людською
[косою,
Із вітром сварились — сміялись
[до сонця,
Як діти дивились у кожне віконце,
Були ми і пишні і горді й зелені,
Аж доки сніги нас не вкрили сту-
[дені...

Квіти:

А ми квіти — Божі діти,
Землі очі — запах ночі,
Одяг віттям — радість дітям,
Для дівчат ми красний сміх,
А для хлопців сто потіх.
Для цілого світа в нас —
Сотні, тисячі прикрас.
Тай ми були пишні і горді й хва-
[лені,
Аж доки сніги нас не вкрили сту-
[дені...

Деревя:

Ми літом пишались красою і
[листом,
Кучерявим чубом, парубоцьким
[хистом.
З нас потіху мали і хлопці й
[дівчата,
І маленькі діти й чепурні пташата,
Одні в холодочку груші споживали
Другі на галузі співанки співали.

І ми були пишні і горді й зелені,
Аж наше галуззя вкрив іней бі-
[лений...

Всі:

Ми всі були пишні і гарні й зелені,
Аж доки сніги нас не вкрили сту-
[дені...

Весна: (ледви чутно).

Зима, зима...

Всі:

І просвітку нам нема...
Зима, зима...

Зима:

Так, так! Зима,
Що кує все і лама
Всяку волю травичок —
Покірливих овечок,
Та квіток розкішних, барвних
І дерев шумистих — гарних.
Еге, так, зима, зима...
А пошани в вас нема!..
(по хвилині).

За минулим ахи, охи!
А розуму ані трохи
В вас, любенькії, нема!
Не вернеться, що минуло,
Його снігом вже задуло,
І мовби не було...
Не страждать
Вам сьогодні, мої милі,
Покоритись треба силі
І мовчать!...

Весна:

Все на світі в нас,
Має місце, слухний час...

Всі: *(хором).*

Своє місце, слухний час...

Зима: *(сердито).*

Ти, кукло нужденна!..
Глянь-но ти на себе,
Яка ти мерзенна...

Весна:

Хоч мерзенна — не буденна...

Зима:

Ця кукла чим далі,
Все більше зухвала,
А до мене пошана
Вже для неї незнана.

Весна:

Я шаную ум людини...

Всі:

А в нас сум, а з нас кпини...

Зима:

А мій розум?

Весна:

Як в дитини,
Бо всіх мучиш без причини.

Зима:

Так, ще нині будеш знати,
Як примушу я мовчати
Всіх вас, кволі сотворіння...
Із корінням
Розібю та розторошу
До третього покоління!
Чи ще мало вам вітрів?

Всі: *(хором).*

Ах, страшний є нам твій гнів...

Зима:

О, страшний,
І кулак мій замашний!..
Гримну — вдарю,
Роздабарю,
Розторошу — розібю!
(Якийсь час тихо. Знов шумить вітер і з вітром скарга трав несе-ться).

Трави:

Всі нас давлять, всі толочуть,
Роблять з нами, що лиш хочуть.
Придавила нас зима!
Тільки сльози, сльози в нас...

На полекшу, краший час,
Бже й надії в нас нема...

Зима:

І не буде!
Вітер свисне.
Мороз потисне,
Буря загуде
І вас не буде!

Всі:

Ох, кара, кара — Божа кара,
Так, як небо чорна хмара —
Вкрила нас усіх.
Чи прийде ще краща днина,
Гарная весни хвилина,
Чи зазнаєм ще потіх?

Весна:

Іде небом Сонце хитре
І на землю злото сипле.
Чувайте всі та не спіть!

Зима:

Нерозумно!..
Пророків тут не потрібно.
Чи є в світі така сила,
Щоб і Зиму побідила?
Щоб кайдани ці розбила?
Чи є така сила?
Ще пішлю я сніжну хмару,
Ще досиплю льоду - жару
І замовкне все - усе.
Я тут пані, я цариця,
Без кінця моя границя,
Моя воля наді все!
Проти мене хто посміє?
Хто?
Не зуміє... ніхто!..
Божевільний хиба там...

Всі: *(хором).*

Горе нам, горе нам!...

Весна:

Іде небом Сонце миле,
Кажу вам, кажу вам...

Зима:

І на нього в мене сила *(кличе).*
Гей, вітре, на крила!

Вітер: *(З'являється, низько кланя-ється).*

Я до послуг, Зимо мила!

Зима: *(остро приказує).*

Нагнать хмари, небо заслонити,
Сонцю всі ходи загородити!

Раз, два! Ані ду-ду!

Роби, що я кажу!

Вітер: *(кланяється).*

По приказу, ваша сило!

(виходить).

Всі: *(до Весни).*

Щож ти, мале, наробило?

Горе нам! Горе нам!...

Весна:

Маловіри! Кажу вам;

Іде небом Сонце миле...

Зима:

Замовчати! Свою силу,

Аж тепер вам покажу!

Про Весну, щоб не було в вас

Навіть думки!

Цілий світ давно вже знає,

Що цей край зима тримає,

Я тут пані від віків...

Хто тут сонця захотів?

(Всі мовчать).

Хай лиш хто про це тут писне,

В ту хвилину вже повисне.

Навіть думати не вільно!

Це свавільно!

А то дивись,

Як терпіть усі будете:

Гей, Морозе, тут явись!

Мороз: *(входить, низько кланяється — мовчить).*

Зима:

А де твоя мова?

Де: »Де послуг, ваша сило?«

Мороз: *(кланяється в пояс, показує, що не може говорити).*

Зима:

Заморозив сам себе?

Чи що інше заціпило?

Мороз: *(показує на небо).*

Зима:

Що? Це Сонце учинило?

Йди в ту мить і потисни,

Та так, щоб все почервоніло,

Посиніло, побіліло —

Й почорніло!

Всі: *(хором).*

Горе нам, горе нам!

Зима:

Так покажу ворогам,

Що я цариця тут грізна,

А ти мій вірний раб-слуга!

Мороз: *(виходить поспішно).*

Зима: *(втомлено).*

Я ослабла.

Спати хочу...

Вже й мене щось утомило...

Підтопталась моя сила.

Спати хочу —

І морочу

Свою голову гадками,

Що то буде?

Хочу спати, —

І не знати,

Що то буде...

Спати млію —

А не смію,

Бо не знаю —

Що це буде?...

Щось страшне іде

І сюди прийде, —

Прийде!..

Так є!..

А серце бе...

(береться за серце).

Ні, немає серця в мене!

В грудях камінь був студений —

І глум страшний

На світ цілий...

Спати хочу...

(по хвилині).

І без серця в мене трон,

Та суворий мій закон...

Аааа... *(позіхає на весь рот).*

Спати хочу!

Мороз — Вітер: вірні слуги

Усе мені на вислуги...

Аааа... *(позіхає),*

Спати хочу —

А вони не сплять,

Лиш з цілого світа кплять

До сходу...

Спати хочу...

Аааа... *(позіхає).*

Голова пуста...

Пуста...

(Засипляє — хвилину німа сцена).

(Дакінчення буде).

Саме потяг давав знак свистом, що наближується до стації, як п-ні Медведева скрикнула: "Ох, мені слабо!" й була б упала, як би сусід, що сидів напроти неї, не піддержав був її.

В переділі зчинилася метушня. Тимчасом потяг спинився на стації.

Хтось сказав до п. Медведя:

— Вам найкраще перервати їзду й повезти недужу до лікаря в Севлюші.

— Так треба й зробити! — сказав п. Медвідь і звернувшись до дітей сказав:

— Висідаємо, діти! А ти, Мирку, побіжиш перед стацію пошукати фіякра.

Мирко зараз висів з поїзду тай побіг. Подорожні помогли знести п-ню Медведеву, а Славко занявся клунками. П. Медвідь казав лишити клунки в стаційній зберігальні. Небаром вернувся Мирко та заявив, що є вже фіякер. Пані Медведева прийшла настільки до себе, що при допомозі чоловіка могла перейти до фіякра. Славко побіг ще до начальника стації зголосити перерву їзди й небаром рушили фіякром до містечка Севлюша.

Їхали на північ від стації. Довкола стелилися поля, за ними виноградники й села, що потопали в садах. Та нікому не в голові було тепер приглядатися цьому всьому.

Віхали в містечко Севлюш, що виглядало мов село. Біля кожної хати був чималий сад. Здебільша видніли в садах яблуні, що аж вгиналися під вагою овочів. Попри муровані хати були ліплянки криті соломкою або очеретом.

— Заїхали перед дім лікаря. На щастя застали його дома. Лікар оглянув недужу та сказав, що п. Медведева має серцеву хибу й занедужала із перемучення. Тому записав ліки на скріплення серця.

— Чи є тут гостинниця? — спитався п. Медвідь в фіякра.

— Є, жидівська — відповів візник. — Але навіщо вам наймати кімнату в гостинниці. У мене є досить вигідна світлиця. Відсілля недалеко.

— То добре, везіть нас до себе! — згодився п. Медвідь. Поїхали й небаром опинилися перед старою деревляною хатою, криною гонтами.

Ворота відчинив може чотирнадцяти-літній хлопець. Перед хатою було просторе подвір'я, а за хатою чималий сад. Вийшла й господиня та допомогла запровадити недужу в світлицю. Зараз постелила постіль і поклала в неї п. Медведєву.

Славко зголосився, що піде за ліками. Зі Славком пішов і син господаря, цей самий, що відчиняв ворота.

По дорозі довідався Славко від Павлуса (так звався хлопець), що він теж гімназист і ходить до п'ятої кляси.

— Як до п'ятої — зчудувався Славко — то в вас гімназія має п'ять кляс?

— Не п'ять, а вісім — відповів Павлусь.

— А то так, як у нас було давніше — сказав Славко.

— Або в вас тепер інакше?

— А так у нас тепер є чотири гімназійні кляси, а потім дві кляси ліцею.

— То значить у вас наука в середній школі триває тільки шість літ?

— Так — відповів Славко. — У нас здають вступний іспит до гімназії по шостій клясі вселюдної школи.

Купили в аптиці ліки й вернулися до дому.

П. Медвідь розмовляв з господарем.

— Ваша хата вже довго стоїть? — питався п. Медвідь.

— А так — відповів господар. — Покійні тато говорили, що будував її ще мій прадід. Буде вона мати більше як сотню літ. Вона була давніше курна та крита солом'яною стріхою та я покрив її гонтами й побудував комин.

Славко зацікавився тим і став оглядати хату. Хата була вся з дерева. Долиною стіни кімнати були мащені вапном так на висоту людини, а горою миті. Святі образи висіли рядом, як і в нас на селах. Обстановка вже була новітня. Правда, була там ще старосвітська чимала скриня, але вона не стояла серед хати та не заступала стола. Замість лавок стояли довкола стола крісла. На ліжку були аж під стелю перини й подушки. Поміст був новий. У миснику було повно тарілок розмальованих у квіти.

Під вечір п. Медведєвій так полегшало, що рішилися таки цього дня їхати далі. Господар відвіз їх знову на станцію. Уже темніло як всідали до поїзду, але Славко все ще станув собі при вікні, щоб приглядатися околиці. Звернуло його увагу, що скрізь у далі була на небі заграва немов від електричного світла. Один із подорожніх пояснив йому:

— Так, це справді заграва електричного світла. Від Севлюша по Чоп усі села зелектрифіковані й селяни тут світять електрикою.

А п. Медвідь говорив з іншим подорожнім, який розказував:

— Від стації Вілок починається вже малярська етнографічна територія. Є тут тільки невеличке скупчення українців, як от Квасово й села за Великою Беганею.

— Це напевно не маляри — сказав на це п. Медвідь — тільки змаляризовані українці.

— Може й ваша правда — відповів подорожній — бо справді в більшості вони виглядом зівсім такі самі, як тутешні українці. Дуже мало є між ними таких, що подобали б на маляр.

Так вони розмовляли, а поїзд мчав і доїздив уже до вузлової стації Чоп, де нашим подорожнім треба було пересідатися на поїзд Чоп - Ужгород - Ужок.

(Дальше буде).

Жидівський барометер.

Стоїть коршма при дорозі,
При коршмі дубочок,
До гиляки на дубочку
Вчеплений шнурочок...

Що це, Мошку, за шнур висить?
Клим жида питає.

— Ну, це є мій барометер —
Жид відповідає.

— Як він сухий — то погода;
Мокрий — дощ падає;
А як вогкий — тоді мряка
На світ налягає.

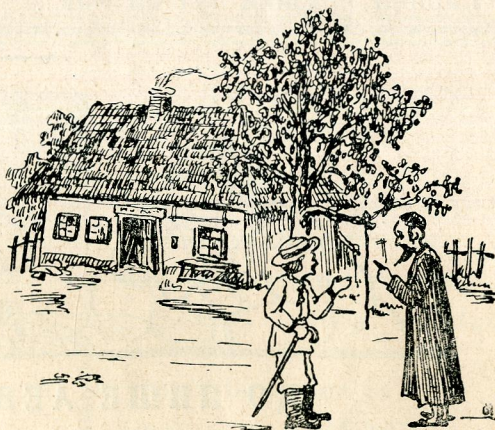
Коли-ж шнурок гойдається,
Тоді вітер дує,
А як штивний, то знак тому,
Що мороз лютує.

Як не віє ані вітер,
Ані жадне лихо —
Тоді шнурок на дубочку
Висить собі тихо.

Він для мене всяку зміну
Точно реєструє...
Нема шнурка — барометер
Тоді не існує.

(Вінніпег, Канада)

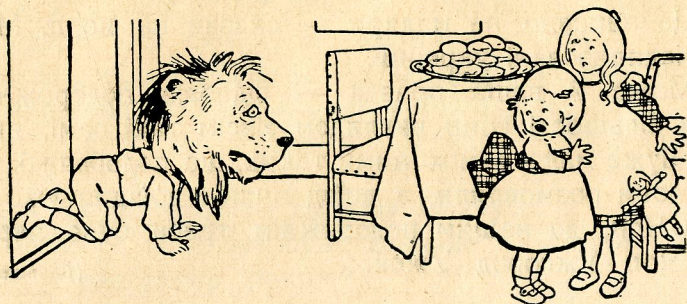
Михайло Кумка.

Не вдалася штука...

На столі смачні пампушки,
Славкова найкраща страва...
Ой, Марійко! — кличе Ірка —
Глянь, яка страшна там гава!..

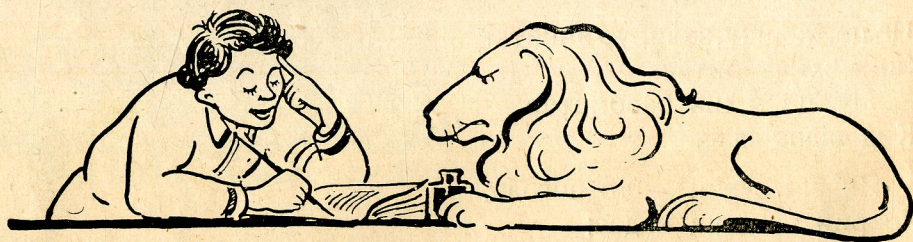
— Та не бійся ти, сестричко!
То не лев, то не звірюка!
Це є лови на пампушки —
Знаю, Славкова це штука!

Щоб з кімнати нас нагнати,
Славко львину маску взяв, —
Як втікли б ми, Славко зараз
Гарний празник тут би мав...

То на пущення пампушки
Всім нам всмажила мауся...
І всі їх будемо їсти —
Тому й лева не боюся!

Вуйцю Юрцю.

ЩО ПИШЕ ЛЕВКО ТРІСКА...

10. Маскова забава...

Ну, на правду, у нас були надзвичайні речі, як давали ми
якось-то той „Веселий Вечір“...

І я грав там в одній сценці роль „мухогрома“, — кажуть
мама, що грав добре, так „броїв“ як дома...

А потім ще виступав я в ролі того Мошка, що на той
„баль шеледчевий“ острив зуби трошка...

Цілий Вечір нам удався красно, знаменито, — ціла сая
била „браво“, а сая набита!..

А потому, по виставі — забава маскова! Чия маска була перша, не скажу ні слова...

Тільки скажу, що бути там і коти і цапи, та й один лев був на салі, що мав страшні лапи!..

Того лева всі боялись і всі так шептали: „Що за лев то? Хто то буде? Ой, коли б ми знали!..“

Та лев добре маскувався і був би закрився, але вкінці він співати пісню спокусився...

Бо як усі заспівали, що вже „час додому“, то й лев потягнув високо, отак по своєму...

Тоді один до всіх каже: „Хто той голос має? Ах — не знаєте? Я скажу: то Тріска співає!..“

І так через добрий голос я зрадився швидко, — але й далі був лев тільки, бо Тріски не видно...

Але добре, що вже знають „нас“ по голосочку! Що то буде, коли випю ще молока з бочку!..

Та все ж таки хай у масці не співає з вас ніхто, особливо, коли має такий голос, як

Левко.

ДЕ БАТЬКО?

(Скриванка).

Юрчик люльку кури́в крадьком
Та схопив його тут жах,
Що надійде зараз батько,
І дрижить бідняга — страх...

»Боже, Боже, що це буде,
Нащо брав я той цибух?
Вже болять від диму груди
Тай так нудить мене... ух!»

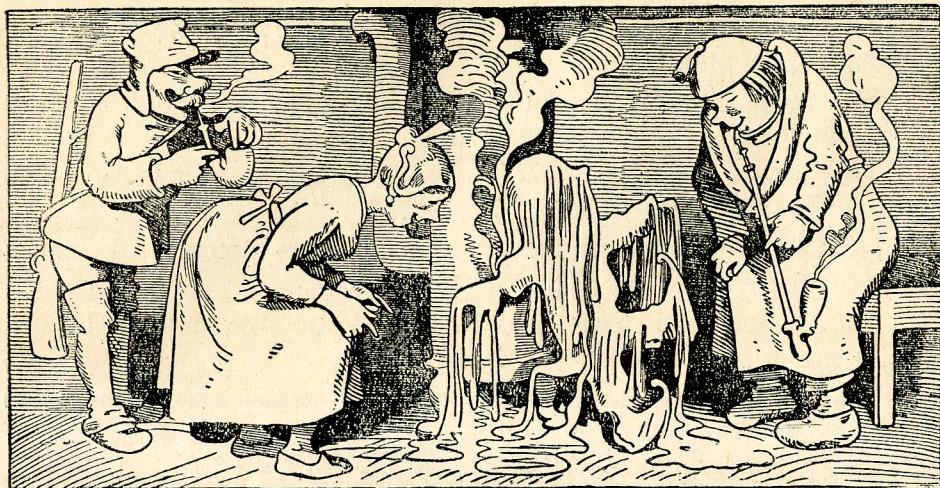
Але батько до кімнати
Вже тихенько увійшов —
Тільки треба пошукати —
Хто б із вас його найшов?

Я. Вільшенко.

Як Петрусь замерз і розтопився.

Смішна і трохи сумна історія.

(Докінчення).

О, о! На серці всім лекшає:
Вода тече і лід пускає!

Але не тіштеся, нещасні:
Надії ваші ще завчасні...

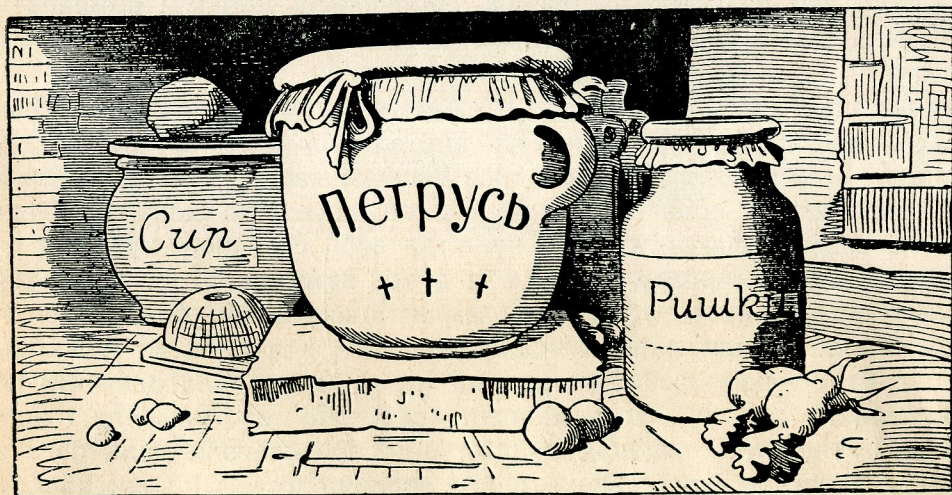

Ой, горе! Леду вже не знати,
Але і хлопця не видати...

Де наш Петрусь, потіха наша?
Тут замість нього тільки каша!

З плачем над кашою клякають, Той горщик мати наповнила,
Останки Петруся збирають. Що смажила у нім повила...

Тепер в спіжарці між горшками Між рижками і стухлим сиром
В однім горшку спочив скарб Спочив Петрусь на віки —
[мами. [миром.

Кінець.

ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ і ПЛАТІТЬ ЗАЛЕГЛОСТИ!

Червоний птах.

(Китайська казка).

ІЯЛОСЯ це давно - давно. В густому лісі, біля одного села в південному Китаю, жив убогий дроворуб-удовець, з малим десятилітнім синком, на імя Чуй. В великій біді жили батько з синком, так, що і батько і малий хлопець мусіли важко працювати в заможних селян, щоб заробити собі на прожиток. Та ще гірша доля зустріла малого Чуй, коли його батько одного дня закрив очі на віки. Не залишалося малому сироті нічого іншого, як залишити свою вбогу хатину і йти в світ, шукати щастя між добрими людьми. Так і зробив малий Чуй.

На його щастя не був він зовсім самотній. З ним пішов у світ і його любий червоний птах, на імя Чу - чу, що товаришив йому ще за життя батька в убогій хаті і розвеселявав обидвох, як умів. А вмів цей птах Чу - чу багато. Передовсім умів він вимовляти багато слів і речень, бо ще старий батько вивчив птаха тієї штуки. Птах дуже привязався до малого хлопчини, та й не диво. Цей хлопець ділився з птахом усім, що найліпше мав. Він доглядав його дуже дбайливо, вистелявав йому щодня клітку свіжим мохом, подавав йому все свіжого харчу, приносив з ліса свіжих ягід і товстих комах. То не диво, що хоча кліточка була завжди відкрита і Чу - чу літав собі вільно, куди хотів. Він завжди прилітав додому і в думці йому не було, залишати хату бідного дроворуба і свого малого опікуна. Бо чи й знайшов би він де кращу опіку і кращу охорону в час стужі й слоти?

Тепер цей любий червоний птах станув хлопцеві - сироті в великій пригоді. Коли хлопець ішов так село від села і ніде не міг знайти ні служби, ні притулку, бо всі люди мали багато своїх дітей, то птах своєю мовою веселив людей і вони давали хлопцеві й птахові бодай попоїсти.

Та все ж довга і даремна мандрівка далася хлопчині і птахові дуже в-знаки. Хлопчина майже все голодував і так збився зі сил, що вже й не міг далі мандрувати.

Одного дня, коли вони від раннього ранку до полудня йшли пустинною околицею, хлопець так утомився, що впав на дорозі і не міг рушитися. Тоді червоний птах Чу - чу сів йому на плече та як став примовляти та жартувати, то розрадив хлопця настільки, що він встав і рушив у дальшу дорогу. Так перед ве-

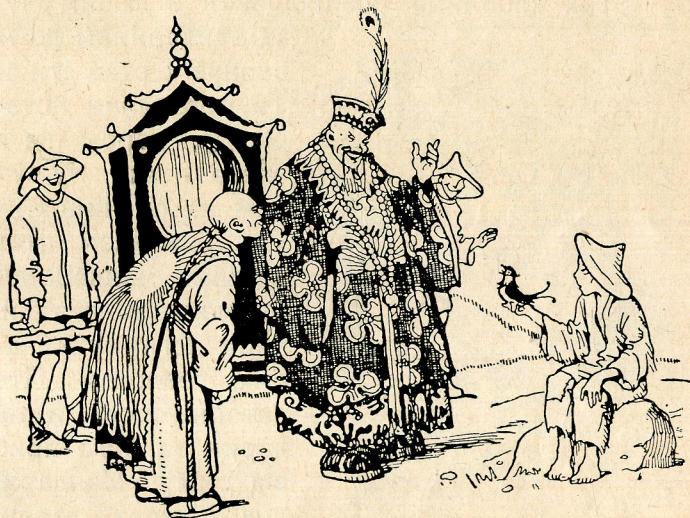
чором вийшов хлопчина на одну гору і побачив з неї в долині велике місто. Тут сів він спочити і задумався. Певно зажурився тим, чи в тому місці знайде бодай таких добрих людей, як знаходив по селах, що хоча вбогі, але все ж таки не жаліли йому дати шматка хліба, чи ложку страви.

Тоді птах Чу-чу сів хлопцеві на плече і сказав:

— Продай мене! Продай мене!

Хлопець налякався і здивувався, звідки птах Чу-чу вміє сказати те слово — бо ні батько, ні він ніколи птаха тих слів не вчили. Та й налякався самої думки про продаж птаха. Де ж би він хотів позбутися єдиного свого товариша і приятеля в горю!

Та коли так спровола рушили з горба вниз і стали наближатися до міста, птах далі не переставав говорити йому: „Продай мене! Продай мене!...“ І як на те диво, побачив хлопчина Чуй вже перед містом, що з міста вийшов на прогульку знатний мандарин —

а був це мандарин Чанг-Ченг. Його несли довгокосі слуги в величавій носилці. Коли мандарин побачив бідного хлопця, сказав слугам стати — і сам вийшов з носилки та наближився до хлопця, що сів тимчасом на придорожньому камені.

Мандарина зацікавило вже здалека те, що у хлопця на плечі сидить червоний птах. Він задумав побавитися птахом і став розпитувати хлопця про все. Коли ж довідався, що птах говорить, запитав жартом птаха:

— А знаєш ти, Чу-чу, хто я такий?

А птах з місця відповів:

— Груба риба! Груба риба!

Мандарин почав реготатися з утіхи і відразу сказав до хлопця:

— Продай мені червоного птаха Чу-чу!

Заки хлопець міг відповісти, що він не продає птаха, Чу-чу крикнув:

— Пядесять талярів! Пядесять талярів!

Почувши це, хлопець аж злякався, бо пядесять талярів, це були великі гроші, за які можна було купити навіть нову хату. Але мандарин післав зараз слугу до свого дому і за малу хвилину вручив хлопцеві гроші.

Побачивши в руках такі великі гроші, сирота не міг не полакомитися на них. Ці гроші змінiali все його життя. Все ж розлучатися з любим птахом, було йому дуже тяжко, тим тяжче, що птах на диво не виявляв ніякого жалю, тільки говорив:

— Бувай здоров і лягай спати під явором! Бувай здоров і лягай спати під явором!

Так хлопчина розпрощався з любим Чу-чу. Птах полетів за мандарином до міста, а хлопець завернув і став іти назад у рідне село. Та проходячи поуз великий явір, що ріс при дорозі під горою, нагадав собі слова птаха Чу-чу і ліг собі під явором на спочинок.

Тимчасом птах Чу-чу опинився в палаті мандарина, а всі члени родини мандарина та його слуги позбігалися поглянути на дивного птаха, що вміє говорити. Птах вимовляв усякі дотепні слова, а так смішно, що мандарин та його прибічники аж лягали від сміху. Мандарин зовсім не жалів тих пядесять талярів, що заплатив за птаха, бо варт він був того.

Коли птах уже вимовив майже всі слова, які вмів вимовляти, кинув нагло: — Хочу купатися! Хочу купатися!

Мандарин знову зареготався і казав принести дотепному птахові купіль.

Йому принесли слуги чистої води в золоченій мисці. Птах скочив у воду і почав весело купатися, прискаючи навмисне водою довкола себе, так, що зросив усіх наче густим дощем. Це ще більше розвеселило мандарина. Він аж заплакався від сміху — а коли став утирати очі від сліз і крапель води, птах використав хвилину і нагло пурхнув у відчинене вікно — а там полетів і пропав. Кинувся мандарин, кинулися слуги — пішла погоня, та дарма. Птаха не здігнали.

А птах Чу-чу полетів просто за хлопцем, що спав тоді під великим явором. Чу-чу сів на ногу хлопцеві Чуй і почав щебетати — аж його збудив.

Можете уявити собі радість сироти, коли він пробудився і побачив біля себе свого любого птаха. Чуй думав спершу, що птах прилетів тільки так, побачитися з ним щераз і що зараз полетить собі до мандарина. Але птах і не думав вертатися до міста. Він сів хлопцеві на плече і сказав:

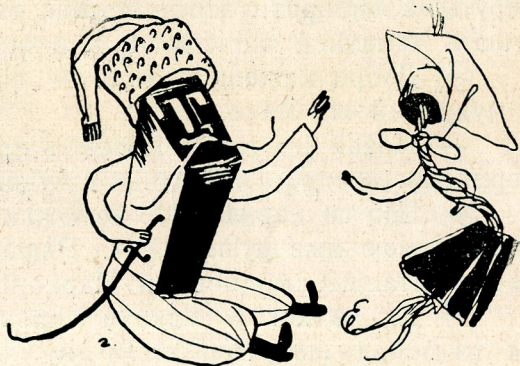
— Додому! Додому!

Тоді хлопець зрозумів, що птах Чу-чу на все покинув мандарина, уважаючи, що одною тою забавою в купелі він відплатився мандаринові за тих п'ядесять талярів. Втішно, мов на крилах, ішов хлопець у рідне село. А коли прийшов, купив собі там хатину з гарним городом і став жити в ній безжурно зі своїм любим птахом Чу-чу.

С. Ф. Штрефлер.

Авенір Коломиець.

*Про що говорили
зі собою антенова
лінка і друкар-
ський черенок...*

(Докінчення).

Черенкові видалося, що лінка чогось засумувала.

— Ти сумна, лінко? Чи я тебе чим образив?

— Я сумна, але ти мене не образив. Я зажурилася...

— Чим, лінко? — і черенок потихеньку присунувся ближче.

— Я зажурилася, що глухі люди не можуть мати потіхи з радія.

— Тільки тим? — здивувався черенок. — Не журися, лінко: глухі люди можуть зате читати книжку.

— І ще я журюся тим, — говорила лінка далі, — що справді по мені багато спливає розмов і співів, які не завжди і не кожному варто слухати.

Вразила черенка журба лінки. Щось гарного й теплого почув він у своїх олов'яних грудях, наче б соняшний промінчик засіяв у них.

Черенок зрозумів, що серце в лінки не таке пакосне, як йому спершу здавалося, бо лінка теж журилася про людей.

— Трудно, линко! — зачав потішати засумовану сусідку черенок, — є всякі люди, тому є всякі книжки і всякі передачі. Одні хочуть, щоб серед людей була згода і щастя, інші хочуть, щоб між людьми був завжди нелад, заворушення, тощо.

— Але як це зробити, щоб до людей доходило тільки те, що добре для них і зичливе?

Задумалася линка, задумався й черенок. Зникла зпоміж них незгода і почули вони дивну між собою приязнь. Журба за долю людини звела їх до себе і погодила. Черенок хотів конче щось видумати, щоб потішити приятельку.

— Ні, моя подруго, — сказав він нарешті, — трудно щось видумати. Не ми про те рішаємо, що друкувати, чи передавати — а люди. Ми тільки помагаємо їм виконувати їхні наміри. Будьмо сумлінні у нашій роботі, виконуймо те, до чого нас беруть, а вибирати добре зпоміж злого залишім людям. Вони ж уміють думати й оцінювати. Хай вибирають самі!

— Добре кажеш, друже! — віддзвонила тихо линка, — ти є мудріший від мене.

— Нехай це тобі не робить прикрости, — чемно пояснив черенок, — може я в дечім і мудріший, але я ж і старіший.

— Що ти кажеш? Це неможливе! — заперечила линка, — адже я маю вже стільки літ. Радіо винайшов ще перед сорок роками італійський вчений Марконі.

— Ех-хе-хе! — зідхнув черенок і хотів розказати линці, як то понад півтисячі літ тому назад винайшов його німець Іван Гутенберг, що тоді, коли линку антену, щойно винайде-но, він уже мав півтисячі літ. Але якраз зашелестіли дротик-ки линки і чемний черенок, не бажаючи перебивати, почав слухати.

— Знаєш, друже, — говорила линка, — хоч ти, може, і старіший, але я тобі скажу, що коли радіо вже існує стільки часу і коли його щораз далі люди удосконалюють, то напевно воно є потрібне людям. Я думаю, що воно так само потрібне, як і книжка. Ти не гніваєшся за ці слова?

— Що ти! Я дуже радий, що маю такого достойного товариша в тобі, линко!

— Я тебе, мій приятелю, по сьоднішній нашій розмові буду так шанувати, як ще нікого досі.

— А я тобі, линко, прирікаю служити всім, що зможу зробити. Я не буду тобі перешкаджати увійти в хати, я тобі буду відчиняти двері...

— Як-же це буде добре, коханий череночку, коли я так само знайдуся в кожній хаті, як тепер ти!

Линка простягнула свої тоненькі дротики до череночка і слухала його щирх, бадьорих слів.

— Працюймо, линко антенна, працюймо спільно для людей! Навчаймо людей, відкриваймо їм очі на все довкруги. Будьмо для них друзями. Помагаймо їм жити в радості і сонці! Вони при звичаються до нас. Будемо їхніми неодступними друзями і провідниками.

— Я буду якнайстаранніше ловити всі хвилі — від найдовшої до найкоротшої, з усіх країн, на всіх мовах. Хай люди говорять із собою, хай себе потішають у журбі, хай пізнають себе взаємно. Я все-все їм зроблю, що зможу, щоб це тільки сталося. Чим краще себе пізнають, тим менше будуть собі ворогами.

— Я, я також, — щораз запальніше говорив черенок, — буду лежати тут і чекатиму. Хай візьмуть нене, хай працюють мною, поки оця буква — вирізана на мені — не зібється до тла на друкарській машині. Хай вона зітреться, але я буду щасливий, бо на столах у людей, на полицях бібліотек залишаться тисячі книжок, що їх я поміг творити.

— Я, я недовга тепер — говорила линка і так переймалася, що голос в неї дрижав. — Мене розірвано, але й цим кусником я ще можу придатися. Я з радістю піду, коли мене візьме людська рука, коли мною щось прив'яжуть біля радіо-апарату. Ах, як би я хотіла ще почути в своєму житті, що по мені пливе електричний струм, що по мені біжать слова, звуки, мелодії!...

— А яке ж це щастя працювати! — майже гукав черенок. — Яке це щастя відчувати, що ти є потрібний, що ти виконуєш те, до чого ти є створений, до чого тебе призначено.

Черенок і линка вірили, що їхня здатність до праці ще не проминула, що котрогось дня сягне людська рука по них і поверне їм щастя праці, насолоду служити для добра мудрих і добрих людей — найбільшу з насолод, якими обдаровує життя.

Вірили і ждали...

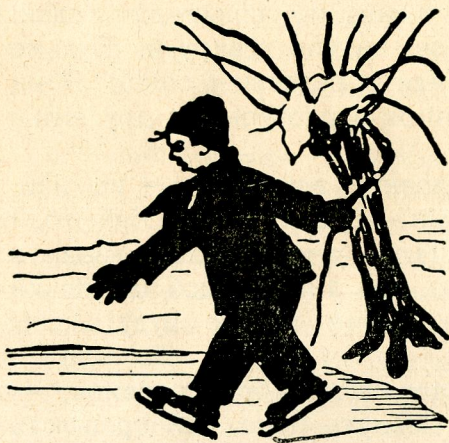
І тільки часом нетерпляче шепотіли-подзвонювали дротики линки і зідхав черенок.

— Ех-хе-хе! — зідхав він, наче б не темрява і тиша комірчини на ньому спочивала, а цілий тягар усіх тих півтисячі літ, що їх він — друкарський черенок — прожив на землі.

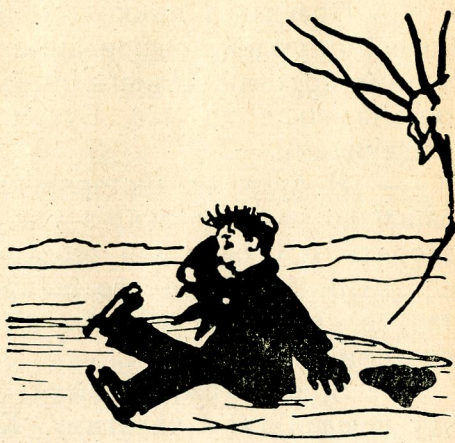
К і н е ц ь.

ПРИЄДНАЙ „СВІТИКОВІ“ НОВОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА!

Гнаткова пригода на леді.

Гнатко до совгів непривиклий,
То йдучи на «слизьку дорогу»,
Вербової «коси» держиться,
Прут радо йде йому в підмогу.

Та тільки рушив Гнат наш з місця,
Урвався прут — нема підмоги, —
І наш Гнатко «мягеньким тілом»
Упав на лід серед дороги.

Та ще Гнатко наш не дарує!
Відважно сам на лід пустився —
Та що це? Совги у повітрі,
А ніс — на леді опинився!

«Пожди! — сказав Гнатко завзятий,
Від чого ж подушки мягенькі?
Прив'яжу їх зпереду й ззаду —
Й безпечно йду на лід гладенький».

ДЕ КУЛИТИ НАЙЛІПШІ НИТКИ?

— Звідки ти, Ганусю люба,
Тії нитки маєш,
Що так ними гарнесенько
Рушник вишиваєш?

— Звідки маю? — каже Ганя,
Втішно до Марусі —
Ті нитки я, знай, купила
У „ЦЕНТРОСОЮЗІ“!

ЗРАЗКОВА ЛЕКЦІЯ ІСТОРІЇ Й ГЕОГРАФІЇ

або:

як школяр Юрко Кропива поправляв історію.

(Монольоґ).

На сцену виходить гімназист у великих окулярах, з розкуйдовченим волоссям; у руках держить отворену книгу і починає говорити:

Прошу вас, достойні слухачі, я дуже люблю вчитися історії — бо як це вже говорили старинні... *(затинається)* но... як їх... ага... старинні фенікіяни, то »історія магістра віте ест«! — Що це значить? Це значить, що історія це така наука, яка досі ще нікого нічого не навчила... Тому я її дуже люблю і хочу вас тут нині запізнати із моїми власними дослідями в дідині цієї науки... Хоча наш професор історії в школі не хоче зн мною погодитися з деякими моїми твердженнями, та називає їх »теревеннями« і завжди на вивідній конференції нарікає на мене перед моїми родичами — але це він робить так із зазвисти, що не йому, а мені саме вдалося поробити такі ревелаяційні поправки історичні.

Тому прохаю всіх уважно і терпеливо вислухати мого коротенького викладу. Під ніякою умовою прошу мені не перебивати, ані мене в часі моєї промови не поправляти, а вже під загрозою перервання викладу прошу не... сміятися, бо мій виклад опертий на всебічних студіях кооперативно-геральдичних, які я поробив на протязі трьох літ, як ходив до першої гімназіяльної. Отже так:

І. СТАРИННІ ЧАСИ...

Всім вам відомо — за царя Гороха,
Як на землі було людей лиш троха —
В Данії жив Гітлер — славний імператор,
Жидів, чехів і русских великий amator,
А над усе опікун червоних еспанців...
Він раз зібрав два полки французів і данців
І рушив на Атени у Семигороді...
(Стояв два дні постоем у Балигороді)
Здобув Мукачево — столицю Аргентини
І взяв як кольонію кусень Палестини.
Тоді мадярський гетьман Імредій Трясило
Потряс Петербургом — що аж загреміло —
І перейшовши Альпи — гори у Канаді —
Лишив ріку Каїро далеко позаді —
Злучився з Сагайдачним — чеським генералом,
Що Париж на Волині підпалив кресалом.
Й не знати, що ще в світі сталося би потому —
Якби їх вуйко Сталін не віззав додому...
Казав їм сповідатись тай три дні молитись,
А вкінці за волю України битись —
Бо Київ окружили греки тн япанці
Під проводом Мазепи, що жив в Саляманці.
Була велика січа — і Сталін в ній згинув —

Тоді то Мусоліні своїх лемків кинув,
Й зібрав англійців триста з міста Коломиї,
Знайшов тіло Сталіна з хрестиком на шиї
Й поховав його в Тибрі недалеко Львова —
Ось історія старинна — скінчена, готова...

II. СЕРЕДНЬОВІЧНІ ЧАСИ...

Індійський цісар, — Болеслав Грінченко,
І цар турецький, — Казимир Шевченко,
Сто літ боролись із Наполеоном,
Що рушив з Белза з козацьким загоном.
В сто-першій році вже перемагали,
Та в той час з Рави шведи їх напали
Й здобули Краків, Львів, Ньюйорк, Чикаго,
А перейшовши в Кримі ріку Сантіяго —
Якось дізнались, де живуть римляни,
Й здобули їх столицю — славні Поморяни.
Тоді то цар перський, що звався Панько Куліш,
Обляг у Єгипті славне місто Спіш,
Взяв окуп з міста — мільон долярів
І на Москву в Чехах з усіх сторін вдарив.
Та чехи — знані добрі скорострільці —
Здобули в Прусах місто Середпільці,
І поминувши твердиню Пациків,
Пішли на Варшаву, Снятин і Куликів.
У Ганнібала взяли стадо мулів
Тай окружили в Африці гуцулів.
Тоді Хмельницький їх зайшов із заду,
Розбив, захопив в Німеччині владу —
І з Кривоносом — вождом індіанців —
В суботу рано над Ізонцом станув.
Але граф Цезар на всіх пустив чари
Тай літаком своїм полетів під хмари.
Відтак осів нарешті у Богородчанах
І став щербити меч свій на усіх поганах.
Потім пішов здовж Пруту аж до Будапешту,
Здобув Делятин — відтак світа решту,
А ставши потім в світа середині,
Сказав: «Тут буду стояти від нині
По середині аж по віки вічні!»
Тому й часи ті звем — середньовічні.

III. НОВІТНІ ЧАСИ...

В часах новітніх над світом панують,
Всім свою волю відважно диктують:
Аттиля — великий воїн абісинський
І Август Шіллер — славний цар муринський.
Був ще і третій — шкотський князь Карузо,
Що з чеським принцом Рузвелтом в союзі
На кораблях проплив всю Буковину,

Та й зайняв Марокко і Герцеговину,
 Аж станув над Полтвою в саме полудне,
 Але від царя Давида втік до Рудна
 І там гіркої зазнав бідний долі:
 ... Дістав у груди кулю... з бараболі.
 І був би згинув, але в саму пору
 Прилетів з Відня Троцький, князь Віндсору,
 А з ним Вергілій, славний оператор,
 Кум його тата — так званий «кум-ктатор»,
 Вони то Рузвелта вмить зоперували
 І в «Союз Народів» письмо написали:
 Що треба конче вже заборонити
 В війні людей картоплею ранили —
 Від того ж вояк занадто бідує —
 Не може їсти мало, й горячкує...
 Союз Народів дуже справедливий —
 Й тому, щоб світ-вже був увесь щасливий,
 Післав листи до Тита й до Августа,
 Де пише: »Браття! Є горох, капуста,
 Петрушка, морква, гарбузи і дині —
 То ж не стріляйте бульбою від нині!«
 Так написали і запечатали.
 Тай рабінові з Белза потвердити дали,
 А що печатку десь свою забули,
 В »Світі Дитини« іншу потягнули...
 І від тепер на світі мир всюди панує,
 Бо бульбою вже нині ніхто не воює!

(Кланяється і виходить з повагою зі сцени).

Рахункова забава.

Один чоловік узяв в руки олівець і почав обчислювати різні дати з свого життя. Він говорив і писав таке:

Я уродився	1885 року
Почав ходити до школи	1892 „
Отже тому	46 років
Маю тепер	51 „

Все те разом дає: 3874 років

Відтак для забави почав обчислювати ще й дати з життя своєї жінки.

Моя жінка вродилася	1889 року
Вийшла за мене замож	1908 „
Отже тому	29 років
Вона має тепер	48 „

Все те разом дає: 3874 років

Він тепер побачив, цікаве явище: що обі кінцеві суми вийшли однакі.

Ану спробуйте, Читачки й Читачі, примінити після цих 2 взірців деякі дати зі свого життя, а переконаєтеся, що теж в сумі одержите однакові цифри.

Подав: Михайло Кумка.

Листи вуйка Степана.

Розмова про Тараса Шевченка.

Радісно привитався я із своїми знайомими, що як звичайно прийшли до мене на розмову. Цим разом вони привели ще двоє діточок і представили мені: Любка і Богданко Вергуни. В кімнаті стало гамірно і весело. Діти почали хвалитися, кілька хто приєднав членів для «Відродження», а я згідно з обіцянкою прочитав їм деякі листи від членів «Світикової Родини», що стає щораз більш численна. Потім на велику їх радість роздав я дітям членські виказки Товариства «Відродження». Цікаво їх оглядали, порівнювали. Ненадійно малий Микольцьо закликав, показуючи на стіну:

— Вуйцю, а звідки в вас цей новий образ?

— Ага, справді! — закликав ще дехто. — Новий портрет Тараса Шевченка! Тут його передше не було!

— Не було, діти! — Я тепер купив собі цей новий портрет, бо почався місяць березень, коли всі вшановуємо нашого поета-генія Тараса, а тим більш цього року, коли минає 125 років від його народин.

— А як гарно прибраний цей образ! — закликав Ромко. — Я також куплю собі хоч маленький образок Тараса і прикрашу його так рушниками та жовто-блакитними прапорцями!

І я попрошу батька, щоб купили також новий портрет...

— Всі, всі поприкрашуємо на місяць березень портрети Шевченка в наших домах вишиваними рушниками і прапорцями, а хто ще не має портрета, повинен негайно купити. Так треба зробити і в дома і в школі.

— Дуже гарно, діточки, що ви так щиро бажаєте вшанувати нашого Батька Тараса — сказав я. — Він дуже любив дітей і покладав на них великі надії, що вони добудуть народові кращу долю. І певно так станеться, коли всі діти будуть такі свідомі, як ви. Та знайте, що найкраще вшануєте Тараса, коли будете слухати і виконувати його поуки-заповіти, які Він залишив нам у своїх творах. А перший заповіт: «Учіться, брати мої, думайте, читайте!» Отже до науки накликає нас Шевченко. І хто не вчиться добре в школі, той не любить щиро Тараса, ні рідного народу.

— Так, учитися нам треба! — сказала поважно Оксана. — Ми всі повинні мати якнайкращі свідоцтва. Тоді тішитисяме нами Шевченко і весь народ український буде мати з нас потіху і користь.

— Дуже розумно ти сказала! — похвалив я Оксану. — А я ще додам, що вчитися треба не тільки із шкільних книжок і не лише в школі, але все і всюди, де тільки можна. Крім шкільних книжок кожна свідома дитина повинна читати «Кобзар» Шевченка, твори інших поетів та письменників і взагалі всі доступні собі і корисні книжки, наприклад видання «Світа Дитини», бо і в них зложена скарбниця науки.

— Я попрошу мамі, щоб купила мені малий «Кобзар» — сказав Петрусь.

— А в нас є малий, то я попрошу купити великий! — сказав Максим.

В березні тим лекше купувати книжки, що в тім місяці всі наші видавництва і книгарні значно обнижують ціни на книжки! — скавав я. — Отже варто з того скористати.

— Та ми повинні теж ушанувати роковини Шевченка своїм концертом — сказала Галя. — Це не важко зробити. Вивчити кілька пісень, деклямацій, якусь хоч маленьку сценку, сказати малу промову і закінчити вечір піснею »Ще не вмерла Україна«.

— Ти добре сказала! — замітила Оксана. — Завтра мусимо порадитися в тій справі. Уладимо концерт у школі або в читальні, або бодай у себе в хаті. Та передтим напишемо до Редакції »Світика«, щоб нам порадили, як і з яких книжечок найлекше зложити програму такого школярського Вечора в честь Шевченка. Відразу пішлемо трохи грошей, щоб Адміністрація вислала нам відповідні матеріяли.

— Це дуже гарно, мої любі! — сказав я. — В Адміністрації »Світика« — є дуже гарна книжечка п. з. »Тарасовим Шляхом« — яка коштує 1 зл. (з пересилкою 1'20). В ній зібрані всі необхідні матеріяли для дитячих шкільних гуртків для уладження такого Шевченківського Свята. Крім цієї книжечки замовте собі ще »Малий Декляматор« — М. Таранька за 50 сот., та збірку пісень п. з. »На Шевченкові Роковини« яка коштує 2 зл. Та не забувайте, діточки, ще одного! Памятайте, що коли ви будете читати нові книжечки, то вбогі діти не матимуть книжки, хоча і вони раді читати. То може в котрого з вас є старі, вживані книжки, попрочитувані, то дайте їх убогим ровесникам. Так також сповните другий заповіт Тараса: »Обніміте, брати мої, найменшого брата!« — бо докажете свою любов до ваших братів і сестер українців.

— Вуйцю, добре, що ви нам це нагадали! — сказала захоплено Галя. — У нас валяється досить книжок, нам не потрібних. Я зберу їх, очушу від пороху, впорядкую сторінки, дам гарну, з твердого паперу обгортку і роздам знайомим убогим товаришкам.

— А я раджу ще інакше! — сказала Оксана. — Всі непотрібні нам книжки знесімо разом, наприклад, до тебе, Галю. А потім скличемо наших незаможних товаришок і товаришів і роздамо їм ті книжки, всім одночасно. Бо коли кожне з нас буде само роздавати, кому схоче, то може так статися, що один дістане більше, а другий нічого.

— Добре! Згода! — сказала Галя.

— Згода, згода! — повторили всі. — Вже завтра позносимо до Галі всі наші прочитані книжки!

— Та тепер уже час до дому! — сказав Максим. — Не бачите, що вже ніч?

Справді вже смеркалося і я засвітив лампу. Діти попрощалися зомною та приобіцяли, прийти небавком знову і розповісти мені про свої нові добрі вчинки. Боже їм помагай!

Найкращий напиток...

На піст це правдивий присмак

Для дитячої громади:

Цикорія „ЛУНА“ зоветься —

З ароматом ЧОКОЛЯДИ.

охор. знак.

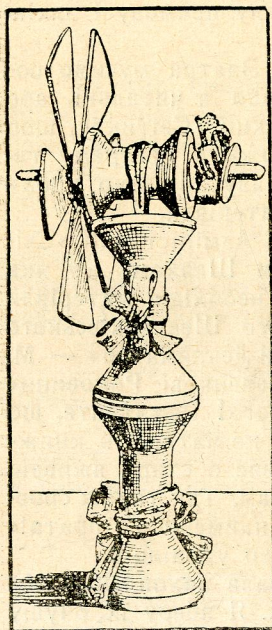
Хоч „ЦИКОРІЯ“ зоветься

Але це найкраща КАВА —

І найліпший це напиток

Скрізь іде про нього слава.

Вітрячок зі шпульок.

Бачите на рисунку побіч маленький вітрячок! Чи знаєте: з чого він зроблений? Пригляньтесь йому добре!

З трьох деревляних шпульок, на яких навивають нитки, що їх мама уживає до шиття на машині.

— Як зробити самому з трьох шпульок такий вітрячок?

Дві шпульки творять підставу вітряка. Їх кладемо одну на другій і склеюємо каруком, або прибиваємо 2-3 тоненькими цвяшками.

Третю шпульку прикріплюємо вгорі, стесавши передим ножиком трохи округлі боки шпульки, щоб вона рівно стояла на верху підстави. Крізь отвір шпульки всуваємо кругленький, гладко витесаний паличок. Це буде оборотова вісь вітряка, до якої з одного боку прикріплюємо 4 крила, зроблені з грубої текстури, або тоненької дощинки (з коробки від цигар). З другого боку насаджуємо на вісь маленьку мутерку, зроблену з корка (або вбиваємо тоненький цвяшок), щоб вісь не висувалася зі шпульки при обороті — і вітрячок готовий.

Можна його ще прикрасити якимись барвними стяжечками і виставити за вікно, щоб зачав «молати»...

ПЛЮШЕВИЙ МЕДВЕДИК.

Я медведик є плюшовий,
Дітям приятель чудовий...
Ніс і вушка волохаті...
Очка сіро-попеляті.
Шуба в мене є бронзова —
Стяжечка часом чудова
В коло шийки — наші діти
Люблять лялечки строїти...
Я повірник на секрети.
Хто зробив які бешкети.
Склянку збив — розлив чорнило
Хто в болото вліз немило —
І розкинув тут папері,
Хто дав запяток між двері...
З всім до мене ідуть діти —
Мені любляться жаліти —

Я головку в ліво, в право
Схилю й кажу — „діти браво!“

Іванка Трешневська-Савицька.

Вибори до Сойму на Карпатській Україні. Дня 12 лютого ц. р. відбулися на Карпатській Україні вибори послів до Краєвого Сойму. Всіх управнених до голосування було: 284.365 осіб. Голосувало 263.202 осіб. На українську національну листу голосувало: 243.557 осіб, а проти цієї листи голосувало: 19.645 осіб. Це були: жида, мадяри і «руснаки». Сойм Карпатської України складається з 32 послів. Перше засідання Сойму відбудеться в тім місяці у місті Хусті.

Папа Пій XI помер. Сумна вістка пронеслася з Чітта дель Ватикано, — папської держави: Святіший Отець Пій XI не жиє, помер у п'ятницю 10 лютого, в 82 р. життя. Вістка ця засмутила весь католицький, а й некатолицький світ. І не диво, бо пана Пій XI. був справжній Батько всіх католиків і обновитель Великі його заслуги для Вселенської св. Церкви, але й зокрема і для нас, українців, зробив Він велике добро тим, що заснував у Римі великий духовний український семінар ім. свщмч. Йосафата. Цей семінар матиме для нашої Церкви і для нашого народу велике значіння.

Папа Пій XI походив з роду Раттіх. Родився 31. травня 1857 року в містечку Дезіо, дві милі від Медіоляну в Італії. При хрищенні одержав імена: Амврозія, Дамяна, Ахілля. Батько його був власителем ткальні. Школи кінчив у Монзі, Медіоляні та в Римі. Тут висвятився.

В 1918 р. папа Венедикт XV. іменував монсініора Ахілля Ратті апостольським візитатором на Польщу й Литву, а трохи пізніше нунцієм. В 1921 р. став й кардиналом. В 1922 р. помер пана Венедикт XV. й конкляве (збір кардиналів) вибрало його папою. Він прибрав, як папа, ім'я Пія XI.

Страшний землетрус у Чіле. Південно-американську республіку Чіле навістив жахливий землетрус, що засягнув найбільше місто Кончепціон і його околицю. Землетрус навістив шість провінцій в яких багато осель зрівнав з землею. Докладного обчислення ще нема, однак говорять про кілька тисяч мертвих*).

Вивірки засадили поле. На полях громади Честер у Пенсильвенії в Зєдинених Державах Півн. Америци заложили собі були вивірки, що жили в недалекому гаю, магазин, де складали земні горіхи. Частина цих горіхів скільчилася й небаром усе поле вкрилося кущиками земного горіха. Збір цих горіхів дав громаді несподіваний прибуток поверх 300 доларів. Управа міста на раді порішила таке: «Вивірки засадили поле, то нехай прибуток із поля вийде на користь звірят», і призначили ці гроші на «Товариство Охорони Звірят». Земні горіхи, що мають латинську наукову назву: «Arachis hipagea» продають у нас по містах печені як каштани. Називаються вони «земні горіхи» тому, що хоча кушки ростуть на верха, то перед дозрівом овочі заглиблюються в землю і там дозрівають.

*) Хто бажає довідатися щось більше про країну Чіле, нехай купить собі книжечку: «Від Ля Пляти по Анди», що її видало В-во «Світ Дитини». Ціна 60 сот.

Наші мамі, ГОСПОДИНІ

Пампушки без дріжджів.

Ненадійно прийшли гості!
Треба чай подати, —
А до чаю ще здалося б
Чимсь погостувати.

Та Оріся на пампушки
Скорий спосіб знає:
Вже кипить води пів літри,
З маслом закипає.

На кипяче муку сипле,
Дві склянки рівненькі,
І мішає... З того будуть
Пампушки смачненькі.

Як простигло, ще чотири
Яєчка убила,
Втерла шкірки із цитрини,
Цукром поцукрила.

Ложку в теплий товщ мачає,
Тіста набирає
І по ложці вже у смалець,
В кипячий кидає.

Вже рум'яняться пампушки,
Виймає помало,
На папір чистий складає,
Щоб товщ витягало.

А потому на тарільчик —
Цукром притрусила —
І гарячі й запашненькі
На стіл положила.

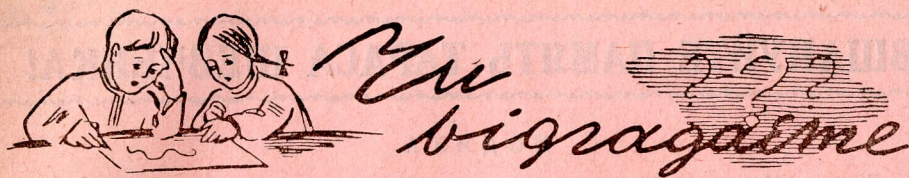
Гостям дуже смакувало
І щиро хвалили —
Взяли і собі перепис,
Так само робили!

Потрібно: Пів літри води, півтора ложки масла, дві скупі склянки муки, чотири яйця (вбити і добре втерти), ложка цукру, кусень цитринової шкірки. Посипати цукром з ванілією.

ЗАБАВА. СЛІПА МИШКА.

Одному з грачів зав'язують очі платком і обкрутують ним кілька разів на місці, щоб стратив орієнтацію. Інші стоять довкола, а сліпа мишка старається когось із них зловити, або кричить: «Стій!» і всі мусять стати там, де хто був. А сліпа мишка питається в того, на кого намірється або кого зловить: «Як піє півень? Як гавкає пес? Як квокає квочка?» і т. д. Запитаний має наслідувати голос півня, пса... Однак мусить старатися голос змінити, щоб сліпа миш не пізнала його по голосі. Коли сліпа миш угадає, хто є той, що вона його зловила — то зловлений грач стає сліпою мишкою. Не вгадає, то дальше лишається сліпою мишкою, поки не вгадає, хто саме вдає якесь звіря.

Зв'язкові букви (4 точки).

(Уложила: Яруся Лакустівна).

1. Тома, 2. серп, 3. хор, 4. хлоп, 5. стріл, 6. мир, 7. чорт, 8. бук.

Цих 8 слів, одно під другим підписати та злучити їх одною буквою, що її треба відповідно підібрати, до нище поданих закінчень. Закінчення упорядковані в поазбучнім порядку, але їх треба так підбирати, щоб разом з поданими вище словами і зв'язковою буквою tworили **одно нове слово**. Як зв'язкові букви і закінчення добре підбрані, то зв'язкові букви, читані згори вниз, дадуть прізвище нашого найбільшого поета.

Закінчення: -ати, -вина, -ів, -ів, -ина, -ий, -нь, -ць.

Ребус (1 точка).

Відчитайте назви 3 міст.

Загадочні візитівки (3 точки).

(Подав: Любомир Рихтицький).

В. П. Курісор

Евг. Рінич

Янко Зит

Загадка фігуральна (2 точки)

×				
	×			
		<		
			×	
				×

- 1) Вояк у давнині
- 2) Стіл до писання
- 3) Край в Європі
- 4) Хлопяче ім'я
- 5) Місто в Галичині

До яких міст на Україні їдуть ті 3 подорожні?

Букви на місце хрестиків, читані згори навскіс — дадуть назву місяця.

Загадки. (2 точки).

- 1) Без душі і тіла, а числити вміє?
- 2) Біли, не біли — чорне все буде?
- 3) В лісі уродилось, в стайні опинилось, а в руках скакало?
- 4) В лісі уродилось, в хаті опинилось тай носить душу й тіло?
- 5) Дірава верета все поле злітала?
- 6) Коло дверей стояв пан, усім людям добре знан?
- 7) Ні скрипка, ні бас — а гарненько грає?

Скороговірка.

Сиділа посмітюха з посмітюхачем і маленькими посмітюшенятами.

ВШАНУЙТЕ ПАМ'ЯТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА!

ПОДЯКА.

Діти з Мякиша Нового, Мякиша Старого і Тухлі складають цею дорогою слова щирої подяки ВП. Павлови Зятикови за дар 5 доларів, за які одержують газетки: «Світ Дитини» і «Наш Приятель». Завдяки тій пожертві — можуть вони кріпити свої серця національно-релігійною духовою поживою тай виростають на добрих будучих громадян свого народу.

Хай Господь памятає за Вас, Наш Добродію!

ЖЕРТВИ.

На «РІДНУ ШКОЛУ» зложили Надя і Данко Дениси з Лискова квоту 5 зол.

На «ПРЕСОВИЙ ФОНД СВІТИКА» — В. П. Марія Буцакова з Манчестеру в Америці 50 центів. — Школярики з Іспаса Горішного, з нагоди імянин своєї пані учительки 1.38 зл.

ПРИМІРНІ ШКОЛЯРИКИ.

Школярики «Рідної Школи» в Саскатуні (Канада) заколядували 6 доларів і цю квоту так розділили:

1 долар на «Пресовий фонд Світика» — як «листопадовий» дар;

2 долари на 4 піврічні передплати для 2 хлопчиків і 2 дівчаток на Карпатській Україні;

1 долар на передплату «СВІТИКА» для своєї школи;

1.50 долар на передплату «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ» для своєї школи в Саскатуні;

50 центів на передплату «ДЗВІНОЧКА» для своєї школи.

ПРИГАДКА АДМІНІСТРАЦІЇ «ДІТОЧОЇ БІБЛІОТЕКИ».

Просимо всіх тих, що одержали першу і другу книжечку «Діточої Бібліотеки» — надсилати рожевими переказами, що були в книжечці за січень, передплату на «Діточу Бібліотеку» — бо видавництво має тепер платити дуже великі зобов'язання за друк папір і кліші.

Хто не бажає передплачувати «Д.Б.» то нехай нам зверне одержані книжечки!

ПОЧТА ФІЛЯТЕЛІСТІВ.

Бажаємо обмінюватися значками з усіма закордонними читачами «Світа Дитини». Оферую до зиміни польські значки.

Нестор Чумало.

Підгородці, п. в місци.

Мирослав Мандрусак.

Синьків, п. Заліщики.

„СВІТ ДИТИНИ“ виходить раз у місяць в обемі 32 сторін друку.

Умови передплати на рік 1939:

В краю річно 4 зл., піврічно 2 зл., квартално 1 зл. — Для Америки й Канади 1 долар.; — для Чехословаччини 25 кор.; — для Румунії 150 леїв річно; для Аргентини 4 пези; — для Бразилії 20 мільрайсів.

Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, ул. Зіморовича 2.

Конто П. К. О. Львів, ч. 503.330.

Телефон 257-87.